

ZÁKLADNÍ TENDENCE DEMOGRAFICKÉHO, SOCIÁLNÍHO A EKONOMICKÉHO VÝVOJE PARDUBICKÉHO KRAJE

2022

Regionální statistiky

Pardubice, 31. 10. 2023

Kód publikace: 330130-23

Č. j.: CSU-013013/2023

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Pardubicích

Ředitel odboru: Veronika Tichá

Autorský tým: Hedvika Fialová, Monika Mikanová, Aleš Trpík, Klára Vávrová

Kontaktní osoba: Hedvika Fialová, e-mail: hedvika.fialova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673, 274 052 507
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440, 386 718 450
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108, 377 612 249
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary, tel.: 353 114 525, 353 114 529
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1, tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3, tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 062, 567 109 073
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 200, 542 528 172
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | třída Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 936, 577 004 963
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 223, 595 131 230
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Obsah

Úvod	4
Shrnutí hlavních poznatků	5
1. Demografický vývoj	7
Sídlní struktura	7
Vývoj počtu obyvatel	7
Demografické události, naděje dožití	8
Věková struktura, index stáří	11
2. Sociální vývoj	12
Zaměstnanost, ekonomická aktivita	12
Zaměstnaní cizinci	13
Nezaměstnanost	14
Příjmy a životní podmínky domácností	17
Mzdy	18
Vzdělávání	19
Zdravotnictví, pracovní neschopnost	20
Sociální dávky a služby	21
Důchodci, důchody	23
Kriminalita, dopravní nehody, požáry	24
3. Ekonomický vývoj	26
Makroekonomický rámec	26
Místní rozpočty	27
Výzkum a vývoj, informační technologie	28
Ekonomické subjekty	30
Zemědělství	30
Lesnictví	32
Průmysl	33
Energetika	33
Stavebnictví	35
Stavební povolení	36
Bytová výstavba	37
Cestovní ruch	39
4. Životní prostředí	40
Půdní fond	40
Ekologické zemědělství	40
Vodovody a kanalizace	41
Emise	42
Odpady	43
Výdaje na ochranu životního prostředí	43
Tabulková příloha	
Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj	44
Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj	45
Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj	46
Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí	47
Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Pardubického kraje v letech 2001–2022	48
Zkratky krajů a okresů	50

Úvod

Nové zpracování tradiční analytické publikace přináší kvantifikovaný obraz vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Pardubického kraje v roce 2022, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2017). Zahnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné.

V textu uvádíme nejen vývoj na území kraje, ale i srovnání s ostatními kraji České republiky. Vzhledem k systému postupného zpracování ročních dat, v době uzávěrky v některých oblastech nebyly ještě k dispozici kompletní údaje za rok 2022. Proto v některých tématech (především makroekonomika, některé sociální statistiky a oblast životního prostředí) uvádíme časový pohled pouze do roku 2021, v některých dalších oblastech jsou údaje za rok 2022 pouze předběžné a budou se ještě zpřesňovat.

Aktuální údaje průběžně zveřejňujeme na internetové adrese www.pardubice.czso.cz. Komplexní pohled na vývoj v kraji a jeho dílčích územních celcích poskytuje Statistická ročenka Pardubického kraje, kterou pravidelně vydáváme ve druhé polovině měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o vývoji regionu v průběhu roku nabízí Statistický bulletin Pardubického kraje, který vždy vychází 95. kalendářní den po skončení příslušného čtvrtletí. Širší rozsah informací v podrobnějším územním členění můžete najít ve veřejné databázi ČSÚ na adrese <https://vdb.czso.cz>, případně můžete kontaktovat pracoviště informačních služeb na krajské správě ČSÚ.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i. d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 16. 10. 2023. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Hodnotové údaje jsou uvedeny v běžných cenách, pokud není uvedeno jinak.

Shrnutí hlavních poznatků

Demografický vývoj

- Počet obyvatel Pardubického kraje vzrostl v průběhu roku 2022 o více než 14 tisíc osob, k 31. prosinci 2022 žilo na jeho území téměř 529 tis. obyvatel. Na přírůstku počtu obyvatel se podílelo pouze kladné saldo zahraničního stěhování, v loňském roce silně ovlivněné příchodem válečných uprchlíků z Ukrajiny. Přirozenou měnou kraj obyvatele již třetím rokem výrazně ztratil, když počet zemřelých byl o 1,1 tis. osob vyšší než počet živě narozených dětí.
- V průběhu roku 2022 se v kraji živě narodilo 4 929 dětí (o 492 dětí méně než v předchozím roce), nejméně za posledních 17 let. Téměř polovina (48,4 % při 48,2% republikovém průměru) dětí se narodila neprovdaným matkám. Po dvou letech výrazného růstu ročních počtů zemřelých (v důsledku pandemie covid-19) došlo v roce 2022 k poklesu, zemřelo 6 049 osob, tj. o 942 osob méně než v roce 2021. Naděje dožití při narození po dvouletém období snižování vzrostla u mužů o 0,5 roku na 75,6 let, u žen o 0,2 roku na 81,2 let.
- Průměrný věk obyvatel Pardubického kraje v roce 2022 dosáhl 42,7 let (o 0,2 roku méně než v roce 2021), v mezikrajském srovnání zůstalo obyvatelstvo kraje šesté nejmladší. Děti do 15 let ke konci roku 2022 tvořily 16,2 % populace kraje, obyvatelé ve věku 15–64 let 63,0 % a senioři nad 65 let 20,8 %.

Sociální vývoj

- Míra zaměstnanosti osob 15letých a starších zůstala v kraji v roce 2022 přibližně na stejné úrovni jako v roce předchozím, 57,9 % představovalo osmou nejvyšší hodnotu mezi kraji. Podíl nezaměstnaných osob v kraji ke konci roku 2022 dosahoval hodnoty 2,86 % a byl nejnižší v mezikrajském srovnání (do poloviny roku 2023 se snížil na 2,54 % a řadil se na čtvrtou nejnižší pozici mezi kraji).
- Výší průměrné hrubé měsíční mzdy 35 952 Kč se Pardubický kraj v roce 2022 řadil na předposlední místo v mezikrajském žebříčku. Tempo nominálního růstu mezd bylo na krajské i republikové úrovni podprůměrné, reálně mzdy kvůli vysoké inflaci výrazně poklesly. Průměrné starobní důchody dosahovaly v kraji v roce 2022 třetí nejnižší hodnoty mezi kraji, podíl příjemců předčasných starobních důchodů byl druhý nejvyšší.
- V roce 2022 byl v kraji vyplacen na dávkách nemocenského pojištění menší objem prostředků než v roce předchozím, nadále se však v dlouhodobém srovnání jedná o nadprůměrnou částku. Na meziročním navýšení výdajů na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče se rozhodující měrou podílel nárůst výdajů na přídavek na dítě a příspěvek na bydlení (výdaje na rodičovský příspěvek zůstávají i přes pokles nadprůměrné).
- Trestná činnost v Pardubickém kraji se ve srovnání s rokem 2021 i 2020 zvýšila, z dlouhodobého pohledu se však počet registrovaných trestných činů v kraji snižuje. Počet hlášených dopravních nehod v silniční dopravě v kraji v roce 2022 meziročně vzrostl (v celkovém úhrnu i v podskupině nehod s následky na životě a zdraví). Počet požárů byl v roce 2022 v kraji téměř o čtvrtinu vyšší než v roce předchozím.

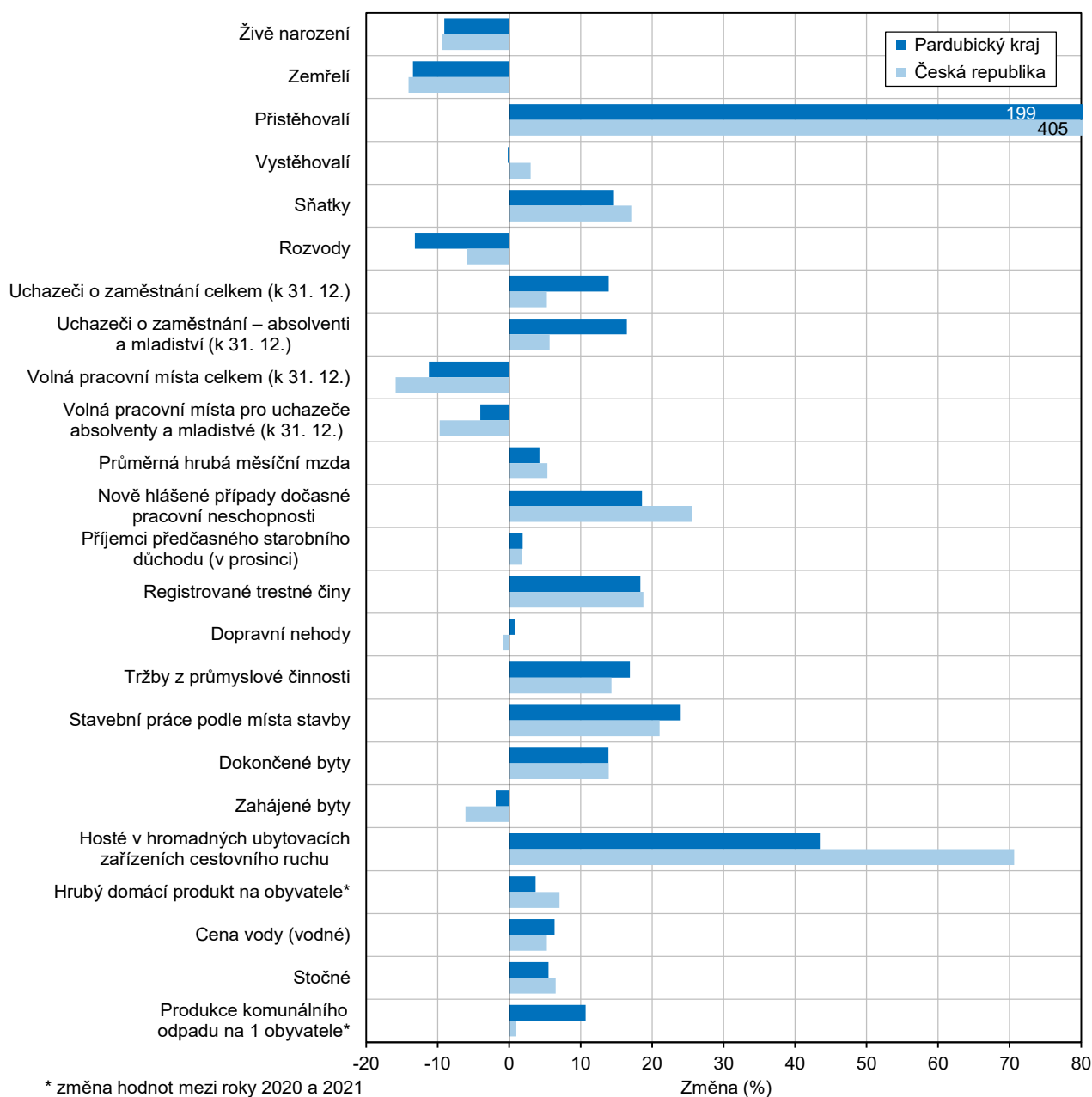
Ekonomický vývoj

- Produkce zemědělského odvětví v běžných cenách v Pardubickém kraji od roku 2016 rostla s maximem v roce 2021 (poslední dostupný údaj). Nárůst produkce byl již třetím rokem zajištěn převážně rostlinnou výrobou. V hospodářském roce 2021/2022 meziročně poklesla v kraji i v ČR spotřeba minerálních i statkových hnojiv. Spotřeba vápenatých a organických hnojiv na krajské i republikové úrovni vzrostla.
- Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy v podnicích se 100 a více zaměstnanci v kraji v roce 2022 výrazně vzrostly, v přepočtu na zaměstnance byly 4. nejvyšší mezi kraji. Na 1 obyvatele kraje připadaly stavební práce provedené v kraji v hodnotě 44,4 tis. Kč, což znamenalo 3. nejvyšší částku v mezikrajském žebříčku (v něm se kraj ovšem dlouhodobě umisťuje zejména na nižších pozicích). V souladu s republikovým trendem došlo v kraji v posledních letech k oživení zahájené i dokončené bytové výstavby. V roce 2022 byl počet zahájených bytů v kraji 4. nejvyšší za dobu existence kraje, počet dokončených bytů 2. nejvyšší.
- Spotřeba elektřiny a zemního plynu v roce 2022 v kraji díky úsporným opatřením odběratelů poklesla (menší měrou než v celé ČR), a to zejména v kategorii domácností. Spotřeba zemního plynu byla v krajském i celorepublikovém pohledu v loňském roce nejnižší za posledních osm let.
- V roce 2022 se v kraji ubytovalo v hromadných zařízeních nejvíce hostů za posledních 10 let (503,9 tis). Hostů z ČR do kraje přicestovalo meziročně téměř o 40 % více, hostů ze zahraničí byl evidován dvojnásobný počet oproti roku 2021 a zároveň o necelou desetinu nižší počet proti průměru předcovidových let 2015–2019.

Životní prostředí

- Domácnostem v kraji bylo v roce 2022 vyfakturováno druhé nejnižší množství vody v přepočtu na osobu a den v mezikrajském srovnání. Průměrná cena vody (bez DPH) meziročně vzrostla a byla stejně jako v předchozím období třetí nejnižší v mezikrajském srovnání. Cena služeb spojených s odváděním a čištěním odpadních vod (stočné) v kraji meziročně vzrostla a byla čtvrtá nejvyšší v porovnání krajů ČR.
- V roce 2020 (poslední dostupná data) dosáhly měrné emise oxidu siřičitého na km² v kraji čtvrtého nejvyššího objemu. Obdobně 4. nejvyšší byly i měrné emise oxidů dusíku, které se meziročně snížily o 16 %. Na páté pozici se kraj umístil objemem emisí tuhých znečišťujících látek. Až na místo sedmé se kraj zařadil v mezikrajském srovnání z hlediska znečištění ovzduší oxidem uhelnatým.
- V roce 2021 (poslední dostupná data) bylo v kraji vyprodukováno 6. nejnižší množství odpadu v mezikrajském srovnání. Produkce odpadu v přepočtu na obyvatele byla v kraji o 10 kg vyšší, než činil republikový průměr. Tempo růstu vyprodukovaného objemu komunálního odpadu v kraji patří již třetím rokem k nejvyšším v mezikrajském srovnání. Množstvím komunálního odpadu v přepočtu na obyvatele se Pardubický kraj v roce 2021 umístil na nejvyšší pozici v porovnání krajů ČR.

Změna hodnot vybraných ukazatelů v Pardubickém kraji a ČR mezi roky 2021 a 2022

1. Demografický vývoj

Sídelní struktura

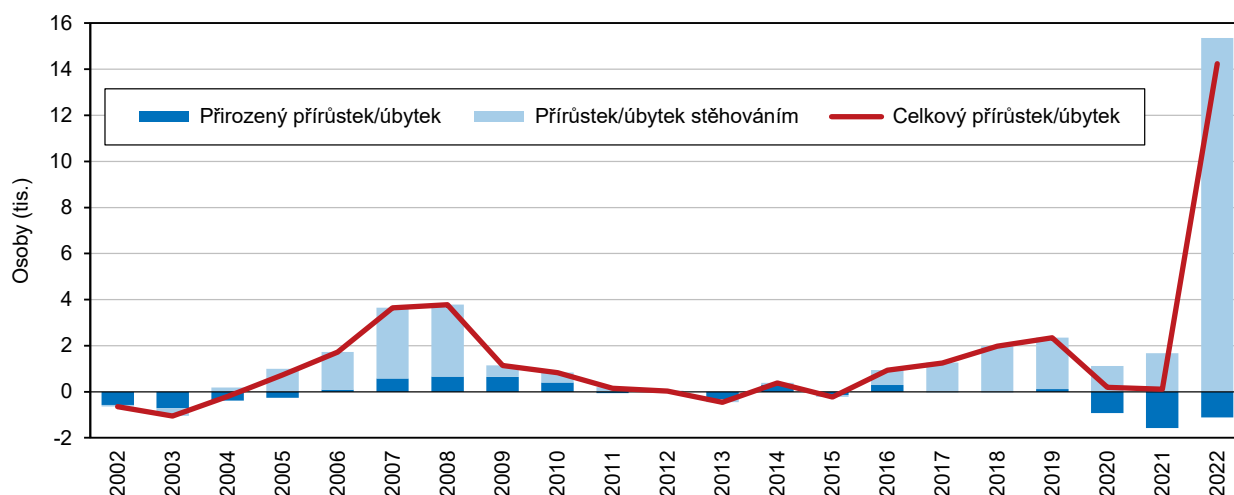
Pardubický kraj je rozlohou 4 519 km² pátým nejmenším krajem republiky; obyvatelstvo žijící na jeho území tvoří 5 % z celkového počtu obyvatel České republiky. V sídelní struktuře jsou nadprůměrně zastoupeny malé obce, 81 % obcí v kraji (při 76% republikovém průměru) mělo v roce 2022 méně než tisíc obyvatel, což v mezikrajském srovnání představuje čtvrtý nejvyšší podíl. Ve 38 obcích kraje se statutem města žily ke konci roku 2022 tři pětiny obyvatel kraje. V krajském městě žije 17 % populace Pardubického kraje.

Vývoj počtu obyvatel

K 31. prosinci 2022 žilo na území Pardubického kraje celkem 528,8 tis. osob¹ (261,3 tis. mužů a 267,5 tis. žen). **Počet obyvatel** Pardubického kraje vzrostl v průběhu roku 2022 o více než 14 tisíc osob. Výrazné přírůstky počtu obyvatel zaznamenaly všechny kraje České republiky. V přepočtu na tisíc obyvatel přibýlo nejvíce osob v Hl. městě Praze (61,2 ‰), Plzeňském (44,6 ‰), Středočeském (36,8 ‰) a Karlovarském kraji (35,6 ‰). Pardubický kraj se s hodnotou 27,1 ‰ zařadil na páté místo. Nejnižší relativní přírůstky zaznamenaly kraje Moravskoslezský (9,8 ‰), Zlínský (14,0 ‰) a Olomoucký (14,1 ‰).

Graf 1.1 Pohyb obyvatel v Pardubickém kraji

Zdroj: ČSÚ

Na růstu počtu obyvatel v Pardubickém kraji se podílelo opět pouze stěhování, v loňském roce navíc silně ovlivněné příchodem uprchlíků z Ukrajiny. **Migrační přírůstek** v roce 2022 v kraji dosáhl 15,4 tis. osob, což bylo meziročně 9,2krát více. **Přirozenou měnou** kraj již třetím rokem v řadě obyvatele výrazně ztratil, když počet zemřelých osob byl o 1 120 vyšší než počet živě narozených dětí. Meziročně zemřelo sice téměř o tisíc osob méně (-942), zároveň však značně klesl také počet živě narozených dětí (-492).

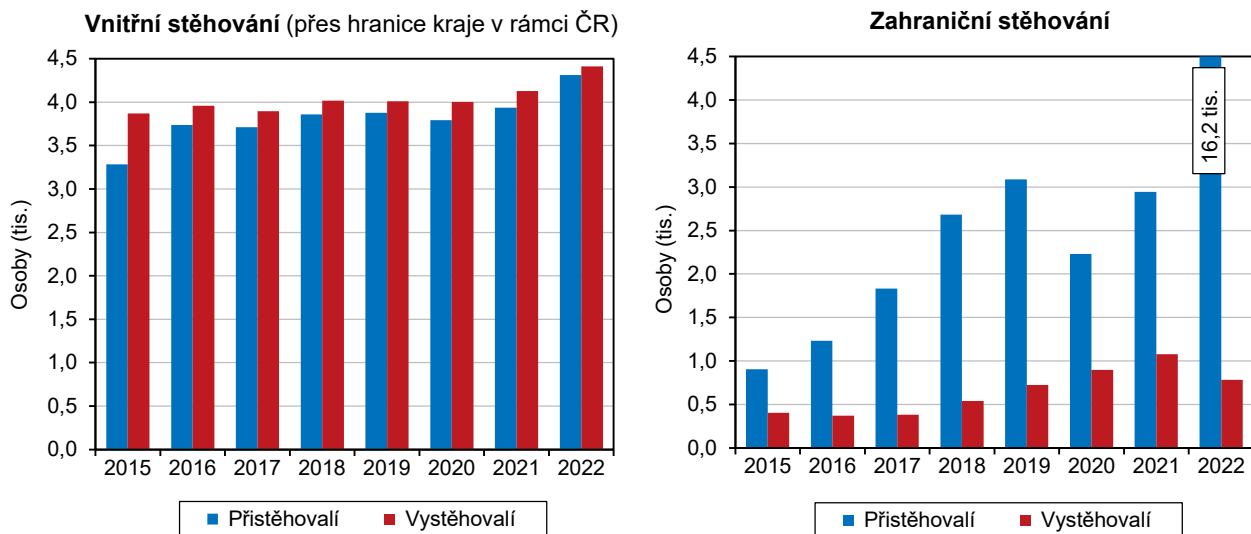
Na kladné hodnotě migračního salda má v kraji zásluhu dlouhodobě výhradně **zahraniční stěhování**. Ze zahraničí se na území Pardubického kraje v průběhu roku 2022 přistěhovalo 16,2 tis. osob (polovina z nich směřovala do okresu Pardubice), do zahraničí se vystěhovalo 784 osob. Zahraničním stěhováním tedy vzrostl počet obyvatel kraje o rekordních 15,5 tis. osob. Nejvyšší kladné saldo (14,6 tis. osob) bylo zaznamenáno u občanů Ukrajiny.

Vnitřní migraci (přes hranici kraje v rámci ČR) Pardubický kraj obyvatele od roku 2011 ztrácí. Stěhováním mezi kraji České republiky přišel kraj v roce 2022 o 101 obyvatel (4 312 přistěhovalých a 4 413 vystěhovalých). Nejvyšší kladné saldo migrace měl kraj v posledních letech se sousedním Královéhradeckým krajem (+127 osob v roce 2022), záporné saldo stěhování pak Pardubický kraj zaznamenává především s Hl. městem Prahou (-266 v roce 2022).

¹ Od roku 2022 jsou v počtu obyvatel zahrnuty osoby, kterým byla udělena dočasná ochrana v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině.

Graf 1.2 Migrace v Pardubickém kraji

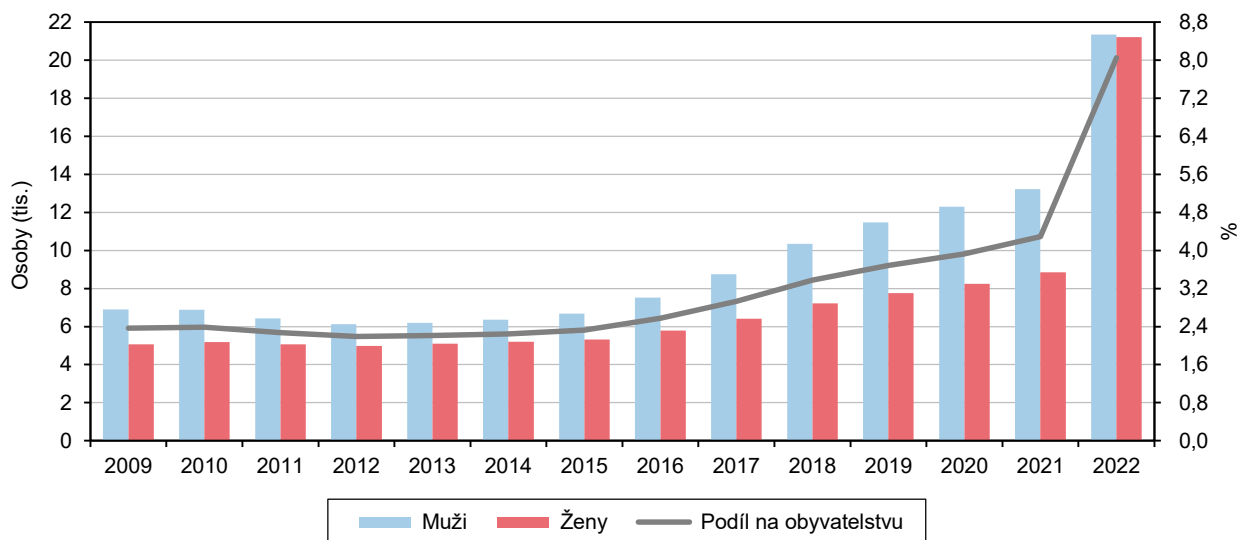
Zdroj: ČSÚ

Na území Pardubického kraje žilo ke konci roku 2022 celkem 42,6 tis. **cizinců** (občané cizích zemí s povolením k trvalému nebo dlouhodobému pobytu, bez azylantů), což představuje téměř dvojnásobný počet ve srovnání s rokem 2021. Cizinci pobývající na území kraje tvořili 8,0 % krajské populace (sedmý nejvyšší podíl v mezikrajském srovnání při 10,3% republikovém průměru) a 3,8 % z celkového počtu cizinců žijících v České republice. Podle státního občanství bylo nejvíce cizinců z Ukrajiny (28,3 tis.) a ze Slovenska (3,8 tis.). Polovinu všech cizinců v kraji tvoří ženy, jejichž podíl na celkovém počtu cizinců meziročně vzrostl o deset procentních bodů.

Graf 1.3 Cizinci (bez osob s platným azylem) v Pardubickém kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

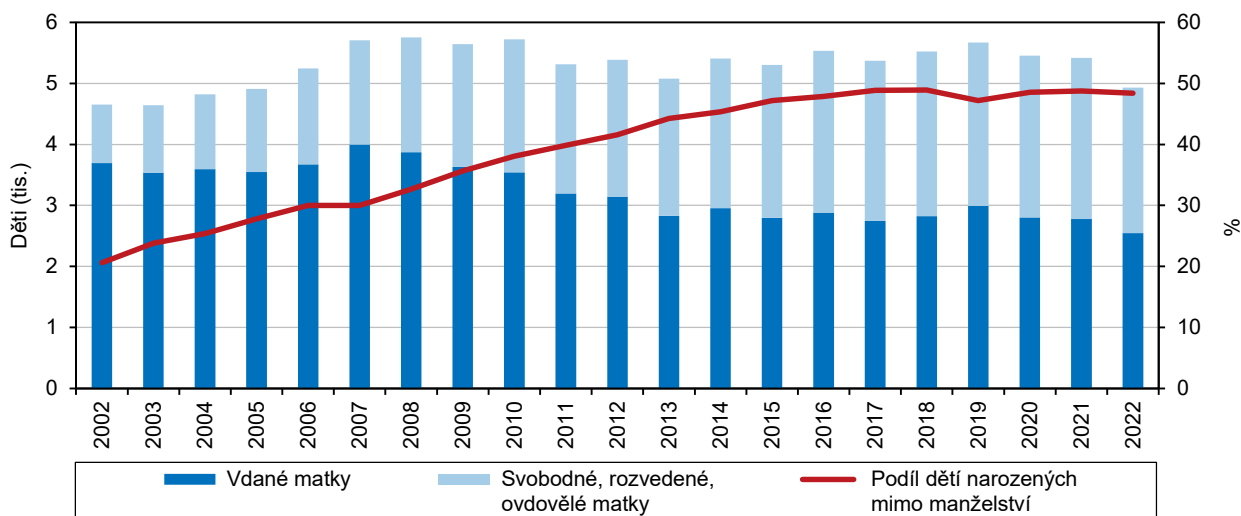
Demografické události, naděje dožití

Během roku 2022 se v kraji **živě narodilo** 4 929 dětí (meziročně o 492 dětí méně, tj. o 9,1 %), nejméně za posledních 17 let. Za výrazným poklesem počtu narozených dětí stála jak nižší plodnost žen, tak změny ve věkovém složení žen. Prvorozené děti tvořily 44,9 % všech živě narozených, druhorozené 38,5 % a děti narozené ve třetím či vyšším pořadí 16,6 %. **Mimo manželství** se narodilo 2 385 dětí, tj. 48,4 % ze všech živě narozených dětí (o 0,4 procentního bodu méně než v předchozím roce). V mezikrajském srovnání šlo o šestý nejnižší podíl při 48,2% republikovém podílu. V rámci kraje měly děti narozené neprovdaným matkám nejvyšší zastoupení v okrese Chrudim (51,5 %), nejnižší pak na Pardubicku (46,1 %).

Graf 1.4 Živě narozené děti podle rodinného stavu matky a podíl dětí narozených mimo manželství v Pardubickém kraji

Zdroj: ČSÚ

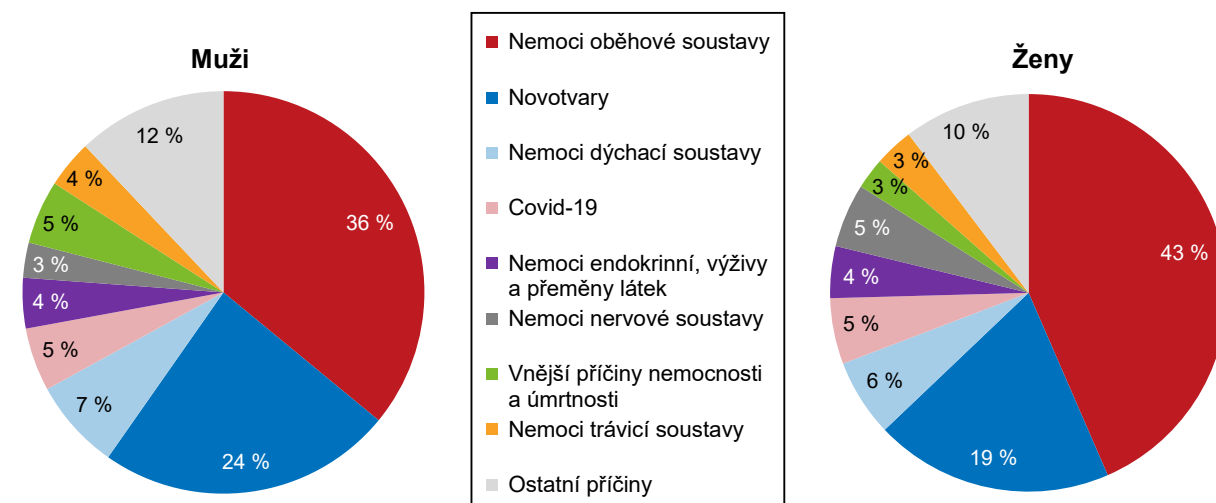
Průměrný věk žen při narození dítěte dále mírně rostl, v roce 2022 meziročně o 0,1 roku na 30,8 let (0,3 roku pod průměrem ČR), průměrný věk prvorodiček dosáhl 29,3 roku. **Úhrnná plodnost** (průměrný počet dětí na jednu ženu) se meziročně snížila na 1,66 (nejnižší hodnota za posledních sedm let) při republikovém průměru 1,64; mezi kraji byla sedmá nejvyšší.

Po dvouletém období, kdy vlivem nepříznivých úmrtnostních podmínek během pandemie onemocnění covid-19 roční počty **zemřelých** výrazně narostly, došlo v roce 2022 k meziročnímu poklesu. V roce 2022 v Pardubickém kraji zemřelo 6 049 osob (3 084 mužů a 2 965 žen), což bylo o 942 (tj. o 13,5 %) osob méně než v předchozím roce. Ve srovnání s průměrem let 2015–2019 (před pandemií covidu-19) byl počet zemřelých v roce 2022 vyšší o 11 %, k čemuž z části přispěly změny ve věkovém složení populace a postupující stárnutí silných ročníků narozených ve 40. letech 20. století.

Nejčastější **příčinou úmrtí** byly nemoci oběhové soustavy (v roce 2022 představovaly v kraji 39,6 % všech úmrtí), přičemž zdaleka nejčastěji šlo o chronickou ischemickou chorobu srdeční, která byla v loňském roce příčinou 13,2 % všech úmrtí v Pardubickém kraji. Druhou nejčastější příčinou smrti byly novotvary, které zapříčinily 21,6 % úmrtí. Onemocnění covid-19 se ze druhého místa v roce 2021 posunulo v roce 2022 až na čtvrté místo a bylo příčinou 5,2 % všech úmrtí.

Graf 1.5 Zemřelí podle pohlaví a příčin smrti v Pardubickém kraji v roce 2022

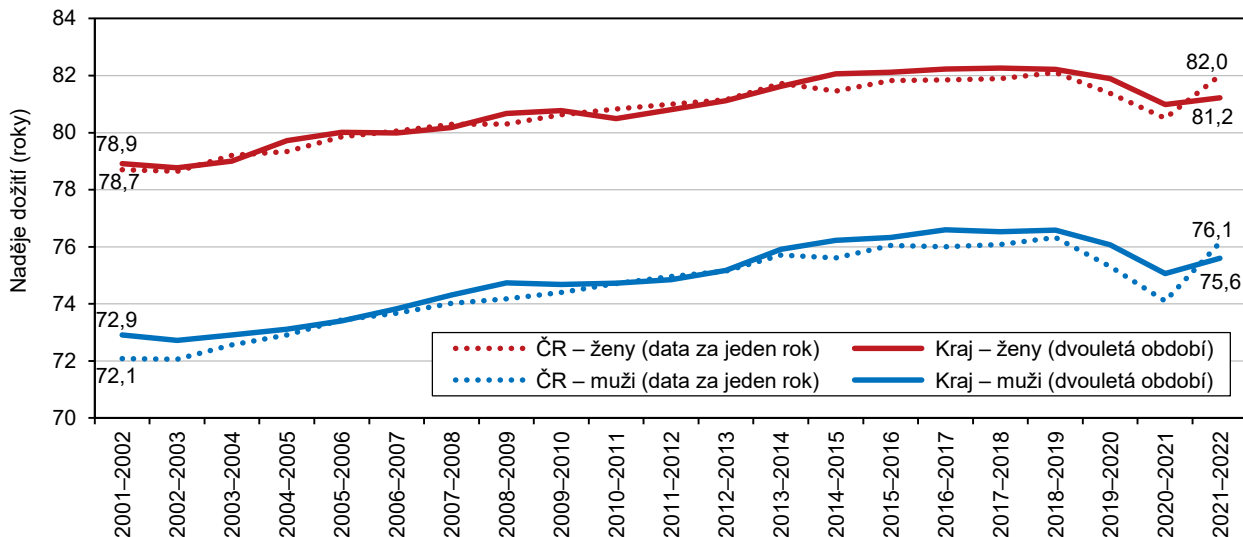
Zdroj: ČSÚ

Naděje dožití při narození (udává průměrný počet let, který má před sebou jedinec v určitém věku, pokud by zůstaly zachovány úmrtnostní poměry, které jsou ve sledovaném období) po dvouletém období snižování způsobeném zhoršením úmrtnostních podmínek v důsledku pandemie covid-19 vzrostla. Chlapec narozený v období let 2021–2022 v Pardubickém kraji by se mohl dožít 75,6 let (o 0,5 roku více než v období 2020–2021), dívka narozená ve stejném období pak 81,2 let (nárůst o 0,2 roku). Střední délka života v kraji je v mezikrajském srovnání v případě mužů pátá nejvyšší, v případě žen devátá nejvyšší.

Graf 1.6 Naděje dožití při narození v Pardubickém kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

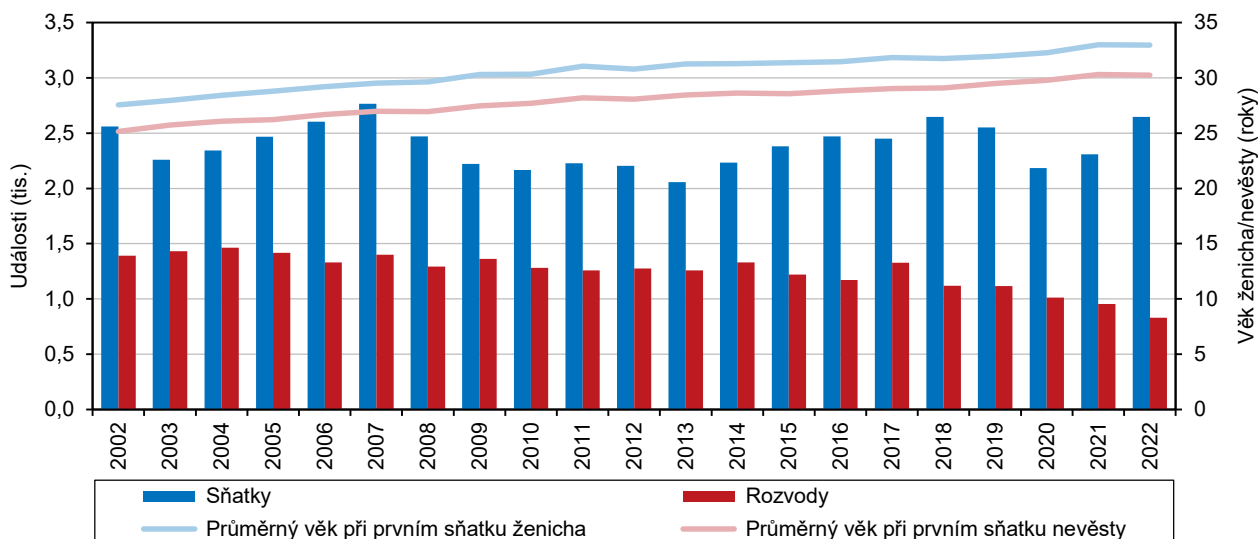

V roce 2022 došlo po předchozím propadu během pandemie k oživení **sňatečnosti**, uzavřeno bylo 2 647 manželství (meziročně o 338 více), což je počet srovnatelný s rokem 2018. Přibližně ve třech čtvrtinách případů vstupovali ženichové i nevěsty do manželství poprvé. Podíl sňatků, v nichž byli oba snoubenci svobodní, dosáhl v roce 2022 hodnoty 68,1 %. Svůj první sňatek uzavírali muži v Pardubickém kraji v průměru ve 33,0 letech, ženy pak ve 30,3 letech. Nejvíce svateb se konalo v červnu (476), nejméně v lednu (23).

Podle údajů Ministerstva spravedlnosti ČR bylo v Pardubickém kraji v roce 2022 **rozvedeno** 829 manželství, což bylo ve srovnání s rokem 2021 o 126 méně a zároveň nejméně v časové řadě od roku 1990. Více než polovina (56,2 %) rozvodových řízení ukončených v roce 2022 byla iniciována společným návrhem na rozvod. Přibližně ve čtyřech pětinach případů se muži i ženy rozváděli poprvé. Průměrný věk při prvním rozvodu dosáhl v roce 2022 u mužů 43,7 let, u žen pak 41,3 let.

Graf 1.7 Sňatky a rozvody v Pardubickém kraji

Zdroj: ČSÚ

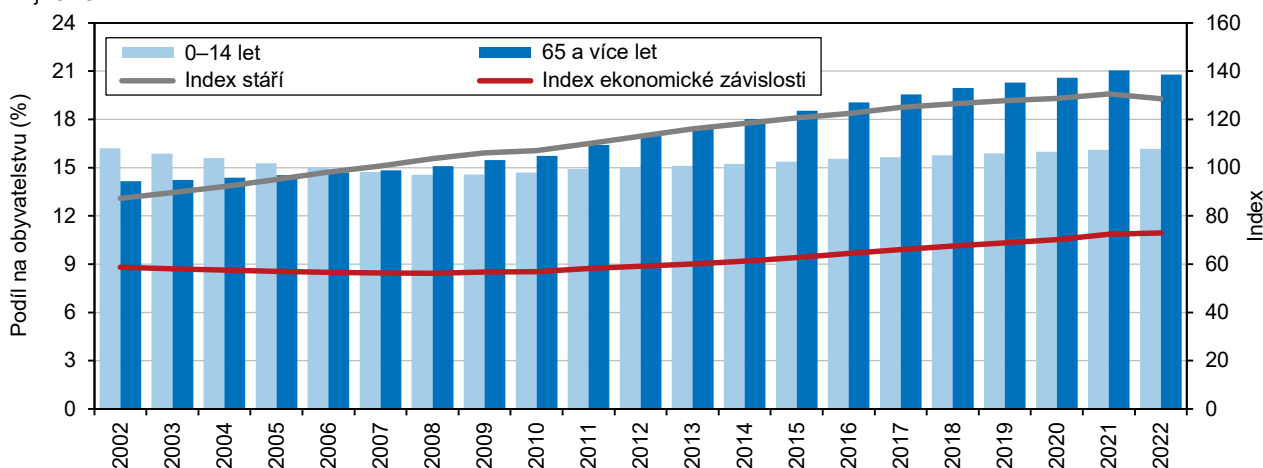

Věková struktura, index stáří

V kraji žilo ke konci roku 2022 celkem 85,5 tis. **děti do 15 let**, které tvořily 16,2 % populace kraje. Zastoupení dětí v populaci kraje roste již od roku 2008, kdy dosáhlo svého minima (14,6 %). Po 13 letech došlo v kraji také k meziročnímu navýšení počtu osob v tzv. produktivním věku (**15 až 64 let**), k 31. 12. 2022 jich v Pardubickém kraji žilo 333,3 tis. a představovali tak 63,0 % obyvatel kraje. Za meziročním nárůstem o téměř 10 tis. osob stála imigrační vlna osob z válkou zasažené Ukrajiny (mezi přicházejícími byly především ženy v produktivním věku s dětmi). Jednoznačně rostoucí trend zaznamenáváme dlouhodobě u počtu osob **starších 65 let**. Ke konci roku 2022 žilo v Pardubickém kraji 110,0 tis. seniorů (meziročně o 1,7 tis. více); jejich relativní zastoupení v populaci se oproti roku 2021 mírně snížilo na 20,8 %.

Graf 1.8 Věková struktura a věkové indexy obyvatel v Pardubickém kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

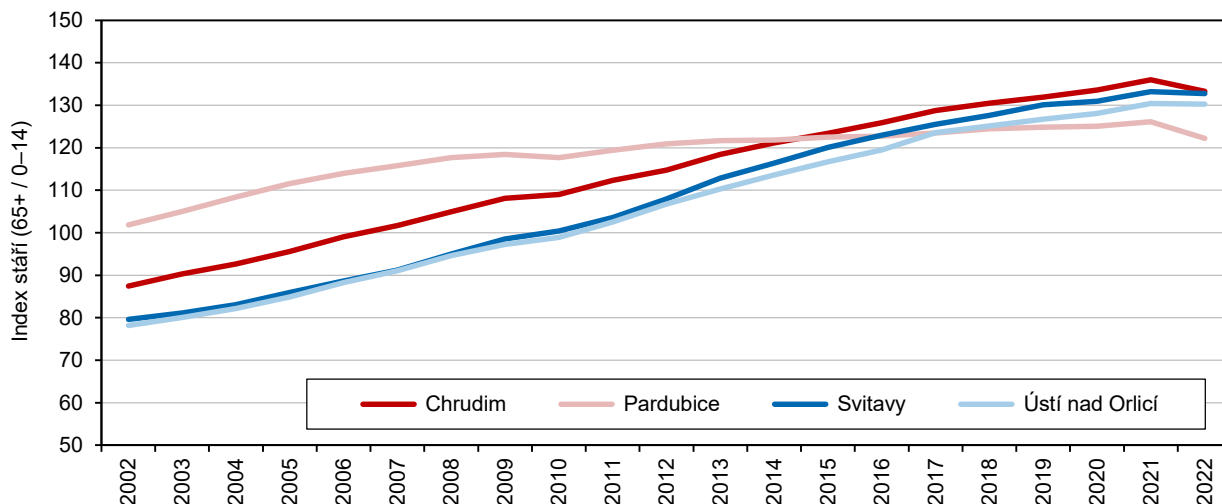

Index stáří: počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let
 Index ekonomické závislosti: počet osob ve věku 0–19 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 20–64 let

Populace kraje díky uprchlíkům z Ukrajiny mírně omládlá. **Průměrný věk** obyvatel Pardubického kraje v roce 2022 dosáhl 42,7 let (o 0,2 roku méně než v roce 2021), mužům bylo v průměru 41,3 let a ženám 44,0 let. V mezikrajském srovnání zůstalo obyvatelstvo Pardubického kraje šesté nejmladší, republikový průměr činil 42,6 let. Meziročně mírně poklesl také **index stáří** vyjadřující poměr počtu osob seniorské a dětské složky obyvatelstva. V roce 2022 připadalo v kraji na 100 dětí do 15 let 128,5 seniorů starších 65 let; jedná se o šestou nejnižší hodnotu mezi kraji při republikovém průměru 126,1. Mezi okresy kraje se nejstarším obyvatelstvem vyznačuje okres Chrudim (průměrný věk jeho obyvatel ke konci roku 2022 dosáhl 42,9 let), naopak nejmladší populaci má v posledních letech Pardubicko (42,3 let v roce 2022).

Graf 1.9 Index stáří v okresech Pardubického kraje (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

2. Sociální vývoj

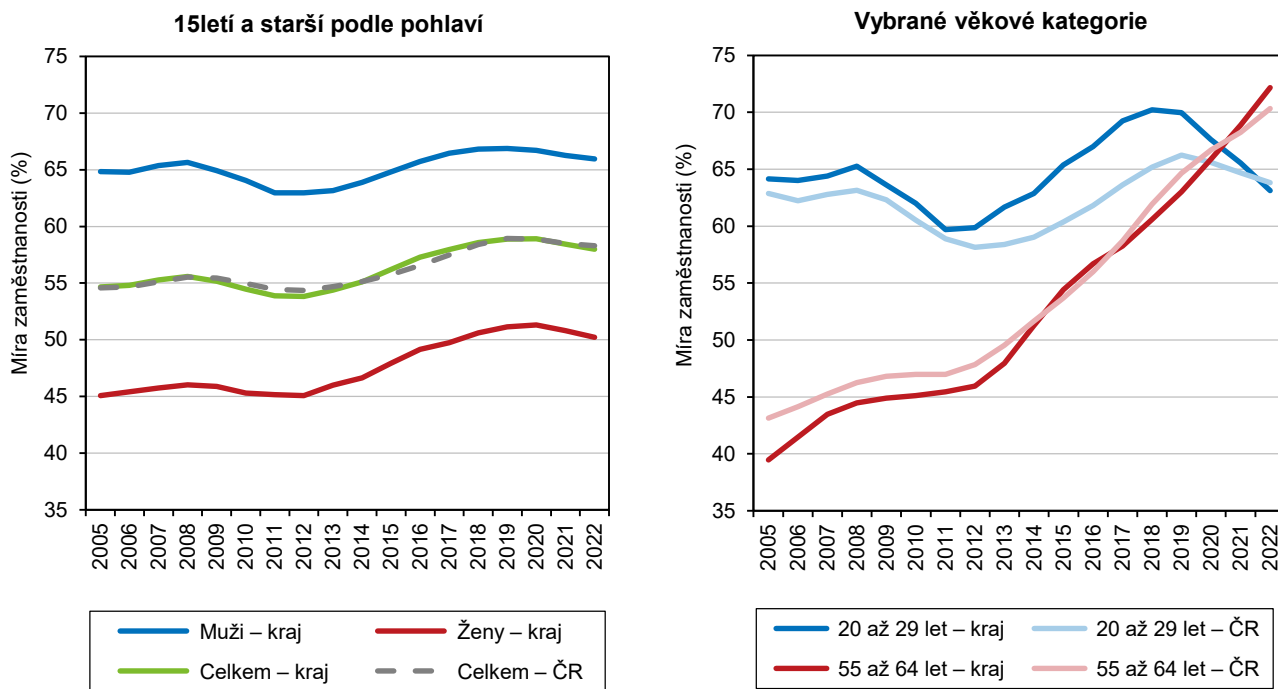
Zaměstnanost, ekonomická aktivita

Podle výsledků **Výběrového šetření pracovních sil** (VŠPS) tvořilo v roce 2022 **pracovní sílu**² v kraji v průměru 254,6 tis. osob (bez započtení uprchlíků z Ukrajiny³), z toho 249,9 tis. zaměstnaných a 4,7 tis. nezaměstnaných. Počet osob **mimo pracovní sílu** ve věku 15 a více let dosahoval v kraji maximálních hodnot v letech 2009 až 2011 (více než 185 tis.), v následujícím období se ustálil na přibližně 174 tis. osob, přičemž v letech 2020 a 2021 došlo k mírnému meziročnímu nárůstu vystřídánému v roce 2022 poklesem na 177,4 tis. osob.

Míra zaměstnanosti⁴ osob 15letých a starších dosahovala v kraji nejnižších hodnot kolem roku 2011, následovalo období postupného růstu, které v posledních letech přešlo v meziroční pokles, resp. stagnaci. V roce 2022 činila míra zaměstnanosti v kraji 57,9 %, v mezikrajském srovnání šlo o osmou nejvyšší hodnotu (v roce předchozím přitom kraji patřila šestá příčka). Míra zaměstnanosti žen dlouhodobě zaostává za muži, rozdíl se však z dlouhodobého pohledu postupně snižuje. Zatímco míra zaměstnanosti mužů v kraji v roce 2022 činila 65,6 %, u žen dosahovala 50,3 %. Při pohledu na vybrané věkové kategorie nadále sledujeme rostoucí trend míry zaměstnanosti osob ve věku 55 až 64 let. Do roku 2022 v kraji vzrostla na 75,0 %, přičemž míra zaměstnanosti osob ve věkové skupině 20 až 29 let vstupujících na trh práce klesla na 61,1 %.

Graf 2.1 Míra zaměstnanosti podle pohlaví a věku v Pardubickém kraji a ČR (tříleté průměry)

Zdroj: ČSÚ – Výběrové šetření pracovních sil

Ve struktuře **zaměstnaných** podle **nejvyššího dosaženého vzdělání** v kraji v roce 2022 zjišťujeme 3,9% zastoupení osob se základním vzděláním, což představuje mírně nižší podíl ve srovnání s celorepublikovým průměrem. Nadále se kraj vyznačuje nadprůměrným podílem zaměstnaných osob se středním vzděláním bez maturity (36,3 % při 32,0% celorepublikovém podílu). Středoškoláci s maturitou zaujímali v roce 2022 v kraji mezi zaměstnanými 36,0 %, což je hodnota nepatrně pod průměrem ČR; dlouhodobě podprůměrný je v kraji i podíl vysokoškolsky vzdělaných zaměstnaných osob vč. absolventů VOŠ (23,8 % v roce 2022 při téměř

² Pracovní sílu tvoří zaměstnané a nezaměstnané osoby. Zaměstnaní se podle postavení v zaměstnání člení na zaměstnance vč. členů produkčních družstev, zaměstnavatele, pracující na vlastní účet a pomáhající rodinné příslušníky.

³ Od roku 2023 přechází VŠPS na nové váhové schéma (odečteny osoby mimo soukromé domácnosti, např. v nápravných zařízeních, ústavech sociální péče, domovech pro seniory a zároveň započtení váleční uprchlíci z Ukrajiny). Data roku 2022 budou k dispozici v původní i nové metodice (zde komentováno dle původní metodiky).

⁴ podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob patnáctiletých a starších, resp. podíl počtu zaměstnaných daného věku a pohlaví na počtu všech osob daného věku a pohlaví

27,0% celorepublikovém podílu). Jestliže v roce 2022 mělo v kraji vysokoškolské vzdělání 28,2 % zaměstnaných žen, mezi muži činil podíl vysokoškoláků 20,3 %.

Zaměstnanost v **sekundárním sektoru** (průmysl a stavebnictví) v kraji nadále patří k nejvyšším v mezikrajském srovnání, a to zejména díky zpracovatelskému průmyslu. Podíl sekundárního sektoru na celkové zaměstnanosti (44,2 %) byl v roce 2022 mezi kraji 3. nejvyšší (stejně jako v roce předchozím). Maximálních hodnot dosahoval počet zaměstnaných v sekundárním sektoru v kraji v letech 2017 až 2019, v následujících třech letech se mírně snižoval. Podílem 3,3 % zaměstnaných v **primárním sektoru** (zemědělství, lesnictví a rybářství) v roce 2022 se Pardubický kraj řadil na 5. místo mezi všemi kraji. Jednalo se o dvě pozice nižší umístění než v roce předchozím.

Nadále je v kraji patrný podprůměrný podíl zaměstnaných v **terciárním sektoru** (tržních i netržních službách). V roce 2022 činil 52,5 % a byl přitom v mezikrajském srovnání 3. nejnižší. Zatímco mezi ženami výrazně převládá právě uplatnění v terciární sféře (téměř ze 71 % v kraji v roce 2022), více než polovina mužů (58 % v kraji v roce 2022) nachází uplatnění v sekundárním sektoru.

V postavení **podnikatelů** (tj. zaměstnavatelů a pracujících na vlastní účet) působilo v roce 2022 v kraji 11,7 % zaměstnaných osob při republikovém podílu 15,5 %. V podílu podnikatelů se kraj umístil (stejně jako v roce předchozím) na předposledním místě v mezikrajském srovnání. Nejnižší zastoupení podnikatelů mezi zaměstnanými byl přitom zaznamenán v Karlovarském kraji, nejvyšší pak v Hlavním městě Praze.

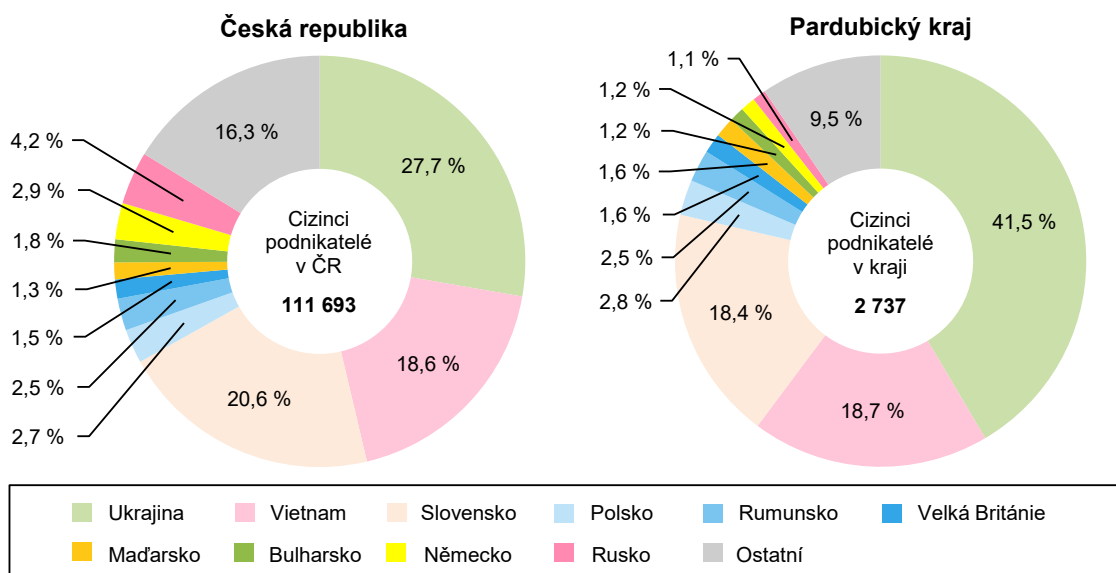
V roce 2022 mělo v kraji podle výsledků VŠPS 9,0 tis. osob **více zaměstnání**, přičemž na všech zaměstnaných se podílely 3,6 % při republikovém podílu 2,9 %. V mezikrajském srovnání se jednalo o čtvrtý nejvyšší podíl s maximem v Karlovarském a minimem v Ústeckém kraji (v roce 2021 kraji patřila 5. příčka).

Zaměstnaní cizinci

Podle údajů Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva průmyslu a obchodu bylo v Pardubickém kraji ke konci roku 2022 zaznamenáno celkem 32 132 zaměstnaných cizinců, z toho 29 395 bylo evidováno na úřadech práce a 2 737 mělo platné živnostenské oprávnění. V posledních letech zaměstnaných cizinců značně přibývá. Zatímco ve srovnání s předchozím rokem se jejich počet v kraji zvýšil o 13,4 % (při celorepublikovém růstu o 12,5 %), oproti konci roku 2016 se jejich počet téměř zdvojnásobil (při růstu v kraji o 94,8 % a v celé ČR o 93,2 %).

Graf 2.2 Cizinci s živnostenským oprávněním dle státního občanství v ČR a Pardubickém kraji k 31. 12. 2022

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu

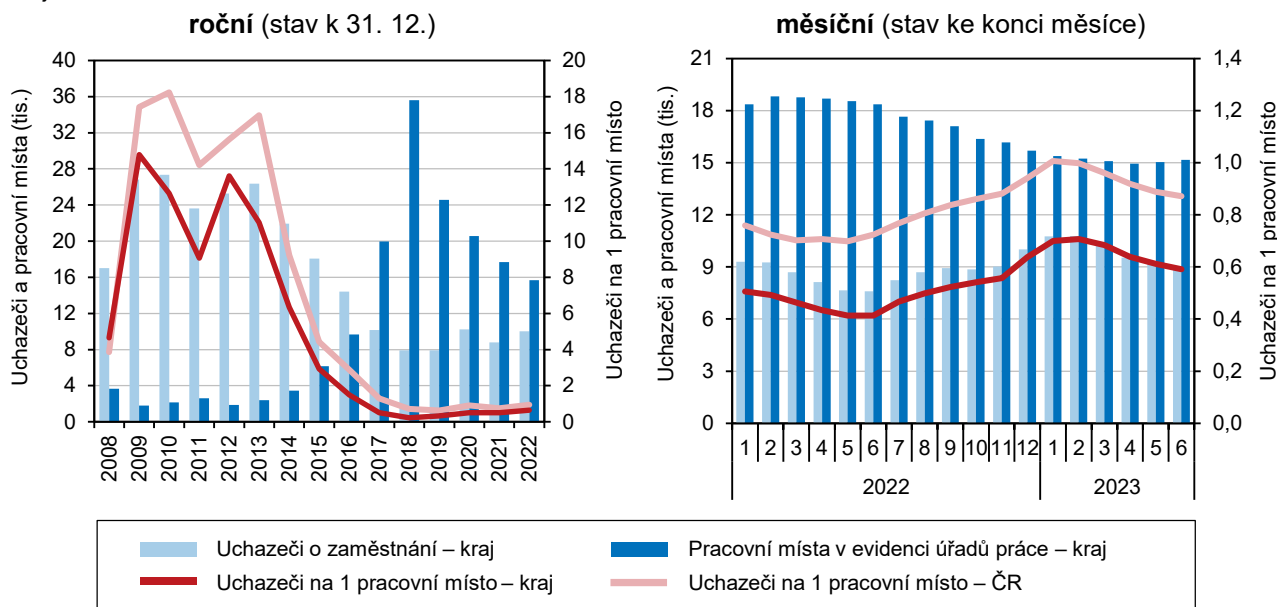
Mezi podnikateli s cizím státním občanstvím tvořili většinu občané evropských zemí (v kraji 76,6 %, v celé ČR 73,6 %). Zatímco převážnou část podnikatelů z mimoevropských zemí tvořili občané Vietnamu (v kraji 79,9 %, celorepublikově 70,2 %), mezi podnikateli, kteří měli občanství jiné evropské země než ČR, byli nejvýrazněji zastoupeni občané Ukrajiny (v kraji 54,2 %, v celé ČR 37,7 %) a Slovenska (v kraji 24,0 %, celorepublikově 28,0 %).

Nezaměstnanost

Ke konci posledního měsíce roku 2022 bylo na úřadech práce v kraji registrováno celkem 10 005 **uchazečů o zaměstnání**, tj. o 13,9 % více než v předchozím roce (nejvyšší procentní růst mezi kraji). Mezi dosažitelné uchazeče ve věku 15–64 let, kteří mohli bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, patřilo celkem 9 239 osob. Ve srovnání s předchozím rokem se na úřadech práce v Pardubickém kraji zvýšil také počet uchazečů z řad absolventů a mladistvých (o 16,5 % na 545 osob), mírně přibýlo i uchazečů se zdravotním postižením (meziroční růst o 0,9 % na 1 610 osob). I přes mírnější nárůst bylo zastoupení uchazečů se zdravotním postižením nadále vysoké, každý šestý uchazeč na úřadech práce v kraji měl ke konci roku 2022 uznanou nějakou formu zdravotního postižení.

Graf 2.3 Uchazeči o zaměstnání a pracovní místa v evidenci úřadů práce v Pardubickém kraji a ČR

Zdroj: MPSV

Ke konci roku 2022 evidovaly úřady práce v Pardubickém kraji celkem 15 695 **volných pracovních míst**, z toho 11 676 pro uchazeče, kteří nedosáhli vyššího než základního vzdělání. Pro uchazeče se středoškolským vzděláním bez maturity měly úřady práce v kraji v nabídce 2 847 pracovních míst, pro uchazeče se středoškolským vzděláním s maturitou 861 míst a pro uchazeče s vyšším odborným nebo vysokoškolským vzděláním 311 míst. V posledních letech se celkový počet pracovních míst v evidenci úřadů práce v kraji snižuje. Ve srovnání s předchozím rokem se v kraji snížil počet pracovních míst o 11,2 %, oproti stavu z konce roku 2018, kdy byl v kraji zaznamenán nejvyšší prosincový počet pracovních míst, došlo k poklesu o 55,9 %. Na meziročním poklesu nabídky volných pracovních míst v kraji se nejvíce podílel okres Pardubice, kde nabídka poklesla o 20,5 %. V okrese Svitavy se počet pracovních míst snížil o 15,3 % a v okrese Chrudim o 3,8 %. Naopak meziroční rozšíření nabídky volných pracovních míst evidujeme v okrese Ústí nad Orlicí (o 7,8 %).

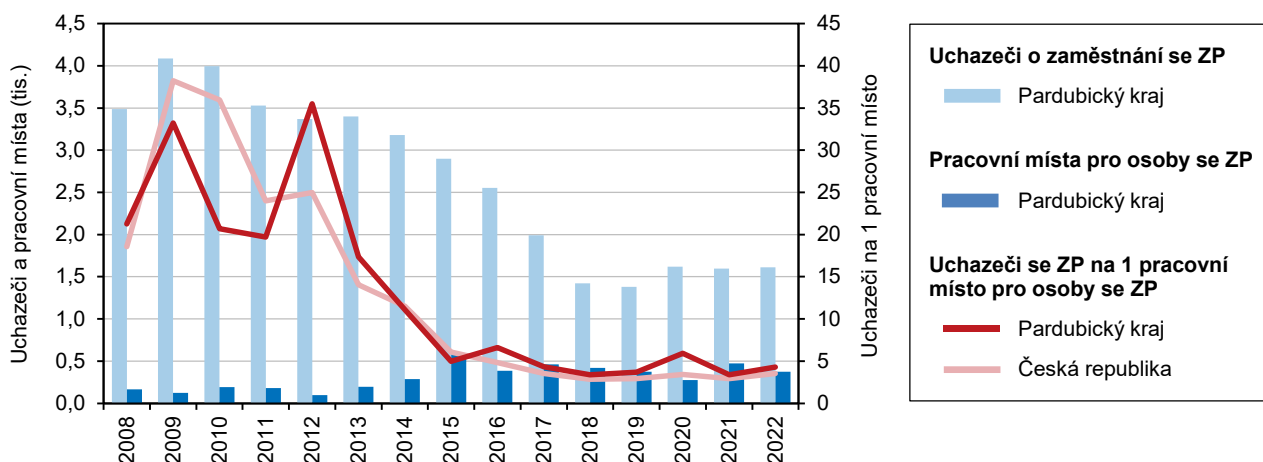
Zatímco ještě ke konci roku 2012 připadalo v kraji na jedno pracovní místo v evidenci úřadů práce téměř 14 uchazečů, během roku 2017 se situace obrátila a v kraji bylo více volných pracovních míst než uchazečů o zaměstnání. Dosud nejnižší **počet uchazečů na jedno pracovní místo** na úřadech práce v kraji byl zaznamenán ke konci roku 2018 (takřka pět volných pracovních míst na jednoho uchazeče). Ke konci roku 2022 připadalo na jednoho uchazeče o zaměstnání v Pardubickém kraji již pouze 1,6 volného pracovního místa.

Pro uchazeče se zdravotním postižením byla situace na trhu práce podstatně horší. Na jedno pracovní místo pro **osoby se zdravotním postižením** připadalo v Pardubickém kraji ke konci roku 2012 přes 35 uchazečů se zdravotním postižením. V následujících letech se stejně jako na celém trhu práce situace pro osoby se ZP zlepšila. Nejpriznivější stav pro tuto skupinu osob evidujeme v kraji ke konci let 2018 a 2021, kdy na jedno volné pracovní místo pro osoby se ZP připadalo 3,4 uchazeče. Ke konci roku 2022 byla situace pro osoby se zdravotním postižením o něco méně příznivá, v kraji připadalo na jedno volné pracovní místo pro tuto skupinu osob 4,3 uchazeče, celorepublikově 3,5 uchazeče (tj. o 0,6 uchazeče více než ke konci roku 2021).

Graf 2.4 Uchazeči o zaměstnání se zdravotním postižením a pracovní místa pro osoby se zdravotním postižením v evidenci úřadů práce v Pardubickém kraji a ČR (stav k 31. 12.)

Zdroj: MPSV

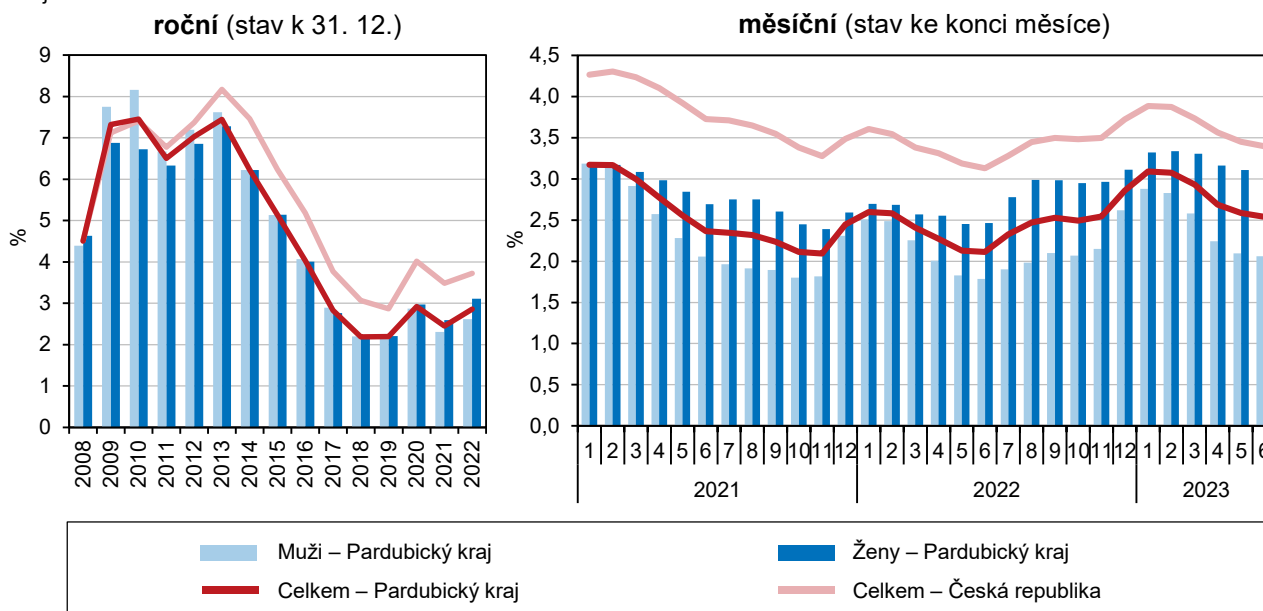

V rámci druhého pololetí roku 2022 a prvního pololetí roku 2023 evidovaly úřady práce v Pardubickém kraji nejvyšší počet uchazečů o zaměstnání ke konci února. Zatímco ke konci druhého měsíce roku 2023 bylo na úřadech práce v kraji registrováno 10 776 nezaměstnaných osob, ke konci prvního pololetí roku 2023 jich bylo již o 1 804 méně. Poslední **měsíční hodnoty** tak potvrzují dlouhodobý trend, v zimních měsících bývá na úřadech práce více uchazečů o zaměstnání než v letních měsících.

Od konce dubna 2017 převažuje na úřadech práce v kraji počet volných pracovních míst nad uchazeči o zaměstnání. Na konci června 2023 se v Pardubickém kraji ucházelo o zaměstnání celkem 8 972 osob, přičemž nabídka pracovních míst na úřadech práce v kraji čítala 15 174 volných pozic. Na jednoho uchazeče o zaměstnání v kraji připadalo v tomto období 1,7 volného pracovního místa, přičemž v mezikrajském srovnání šlo o čtvrtou nejvyšší hodnotu po Praze, Středočeském a Plzeňském kraji (při celorepublikovém průměru 1,1).

Graf 2.5 Podíl nezaměstnaných osob v Pardubickém kraji a ČR*)

Zdroj: MPSV

*) podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na obyvatelstvu stejného věku

Pardubický kraj vykazuje dlouhodobě nízký podíl nezaměstnaných osob. V rámci měsíční statistiky stojí za pozornost zejména skutečnost, že měl kraj v období od konce května 2020 do konce prosince 2022 každoměsíčně nejnižší podíl nezaměstnaných osob mezi všemi kraji ČR. V období od konce dubna 2018 do konce března 2023 patřil Pardubický kraj každoměsíčně mezi tři kraje s nejnižším podílem nezaměstnaných osob, přičemž ve 46 z 60 sledovaných měsíců měl kraj dokonce nejnižší míru nezaměstnanosti mezi všemi kraji. Od konce března

2011 má kraj nižší hodnoty podílu nezaměstnaných osob, než činí republikový průměr (hodnoceno do konce června 2023). Ke konci prvního pololetí roku 2023 dosahoval podíl nezaměstnaných osob v Pardubickém kraji hodnoty 2,54 % a byl čtvrtý nejnižší v mezikrajském žebříčku. Podíl nezaměstnaných žen má kraj již od konce března 2021 vyšší než podíl nezaměstnaných mužů. Také celorepublikově dosahuje vyšších hodnot podíl nezaměstnaných žen, a to již od konce března 2020. Ke konci šestého měsíce roku 2023 tak činila nezaměstnanost mužů v kraji 2,06 % (na území celé ČR dosáhla 2,92 %) a nezaměstnanost žen 3,05 % (celorepublikově dosáhla 3,90 %).

V rámci roční statistiky se **podíl nezaměstnaných osob** ke konci roku 2022 pohyboval v rozmezí od 2,86 % v Pardubickém kraji po 5,54 % v Ústeckém kraji (průměr za celou ČR činil 3,72 %). Zatímco podíl nezaměstnaných osob pod hranicí tří procent měly celkem čtyři kraje (druhá nejnižší hodnota 2,89 % náležela Zlínskému kraji, třetí nejnižší hodnota 2,94 % Plzeňskému kraji a čtvrtá nejnižší hodnota 2,98 % Jihočeskému kraji), pětiprocentní hranici nezaměstnanosti překročil pouze Moravskoslezský kraj (5,12 %) a již výše zmíněný Ústecký kraj. Ve srovnání s koncem roku 2021 se podíl nezaměstnaných osob v Pardubickém kraji zvýšil o 0,41 procentního bodu, což byl druhý nejvyšší meziroční nárůst mezi kraji. Více než v Pardubickém kraji se nezaměstnanost zvýšila pouze v Ústeckém kraji (o 0,46 procentního bodu). Celkově za území celé ČR došlo k meziročnímu růstu nezaměstnanosti o 0,24 procentního bodu. Růst evidujeme ve všech krajích s výjimkou Moravskoslezského kraje (zde došlo k mírnému poklesu o 0,02 procentního bodu).

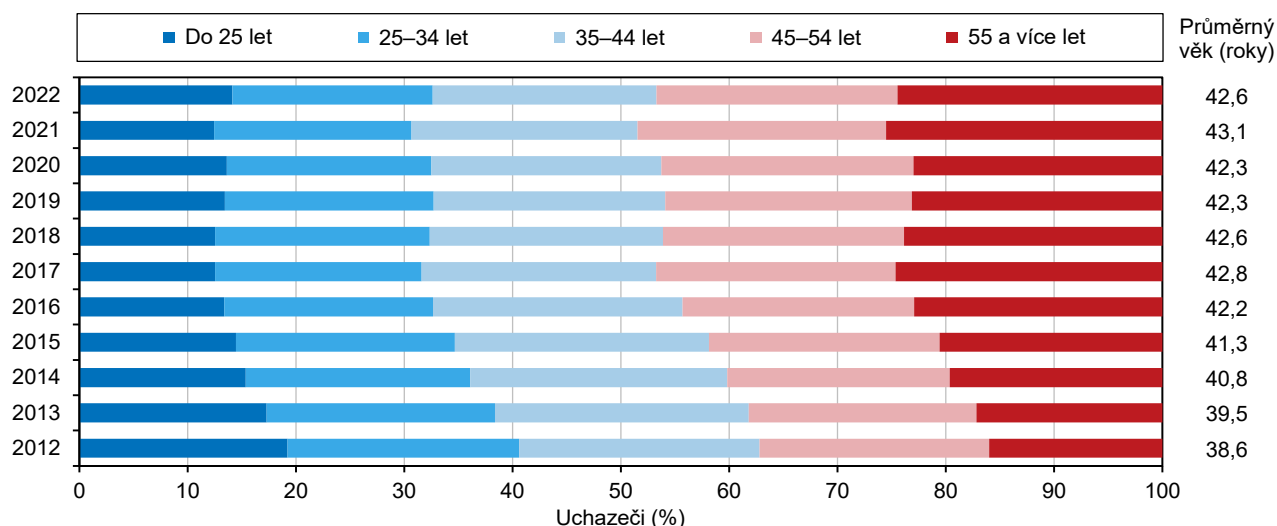
Mezi všemi 77 okresy ČR (vč. Prahy) se nezaměstnanost ke konci roku 2022 pohybovala v rozmezí od 1,55 % v okrese Praha-východ po 8,34 % v okrese Karviná. Okresy Pardubického kraje se v tomto žebříčku nacházely mezi 9. až 38. místem s podílem nezaměstnaných osob od 2,45 % v okrese Ústí nad Orlicí po 3,30 % v okrese Svitavy.

Podíl nezaměstnaných žen dosáhl v Pardubickém kraji ke konci roku 2022 hodnoty 3,11 % a byl o 0,49 procentního bodu vyšší než podíl nezaměstnaných mužů. Oproti konci roku 2021 se nezaměstnanost žen zvýšila 0,52 procentního bodu, což znamenalo čtvrtý nejvyšší nárůst mezi kraji. Ke zvýšení nezaměstnanosti žen došlo ve všech krajích, k nejvyššímu v Ústeckém kraji (o 0,71 procentního bodu), k nejnižšímu v Kraji Vysočina (o 0,20 procentního bodu).

Podíl nezaměstnaných mužů se v Pardubickém kraji meziročně zvýšil o 0,31 procentního bodu na 2,62 % ke konci roku 2022. V tomto období se nezaměstnanost mužů zvýšila také v dalších osmi krajích ČR. Naopak v pěti krajích ČR došlo v průběhu roku 2022 k poklesu nezaměstnanosti mužů. Zatímco nejvýraznější meziroční pokles podílu nezaměstnaných mužů evidujeme v Moravskoslezském kraji (o 0,27 procentního bodu), nejvýraznější meziroční nárůst tohoto podílu měl již výše zmíněný Pardubický kraj.

Graf 2.6 Uchazeči o zaměstnání podle věkových skupin v Pardubickém kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: MPSV

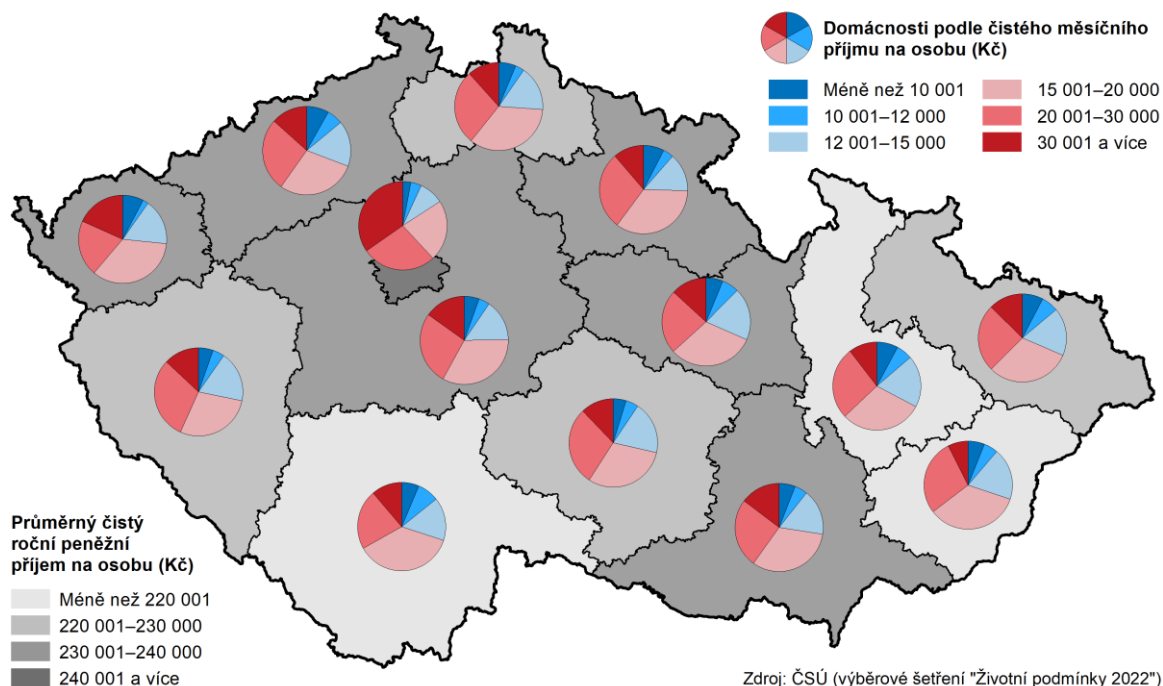
V návaznosti na měnící se věkové složení populace a prodlužující se věk odchodu do starobního důchodu postupně dochází ke změnám ve struktuře uchazečů o zaměstnání podle věku. **Průměrný věk uchazečů o zaměstnání** v kraji se mezi koncem let 2012 až 2022 zvýšil z 38,6 roku na 42,6 roku. Během tohoto období se mezi všemi uchazeči o zaměstnání v kraji snížil podíl osob do 44 let (ze 62,8 % na 53,3 %) a zároveň vzrostl podíl uchazečů, kterým bylo 55 let nebo více (ze 16,0 % na 24,4 %).

Příjmy a životní podmínky domácností

Podle výsledků výběrového šetření ČSÚ v domácnostech „Životní podmínky 2022“ dosáhl čistý peněžní příjem na jednoho člena domácnosti 235,1 tis. Kč ročně (sledováno za rok 2021). Ve srovnání s výsledky šetření v předchozím roce se **čisté roční peněžní příjmy** v kraji zvýšily o 29,0 tis. Kč, tj. nominálně o 14,1 % (znatelně rychlejším tempem než v předchozích letech zejména vlivem zrušení superhrubé mzdy či valorizace důchodů), při republikovém navýšení o 9,6 %. Po zohlednění růstu cen v ČR v roce 2021 (o 3,8 %) vzrostly příjmy v kraji reálně o 9,9 % a v celé ČR o 5,6 %. Zároveň však vzrostl i podíl domácností vycházejících dle subjektivního pohledu s příjmy s velkými obtížemi (v kraji na 7,5 %; šlo o nejvyšší hodnotu v mezikrajském srovnání).

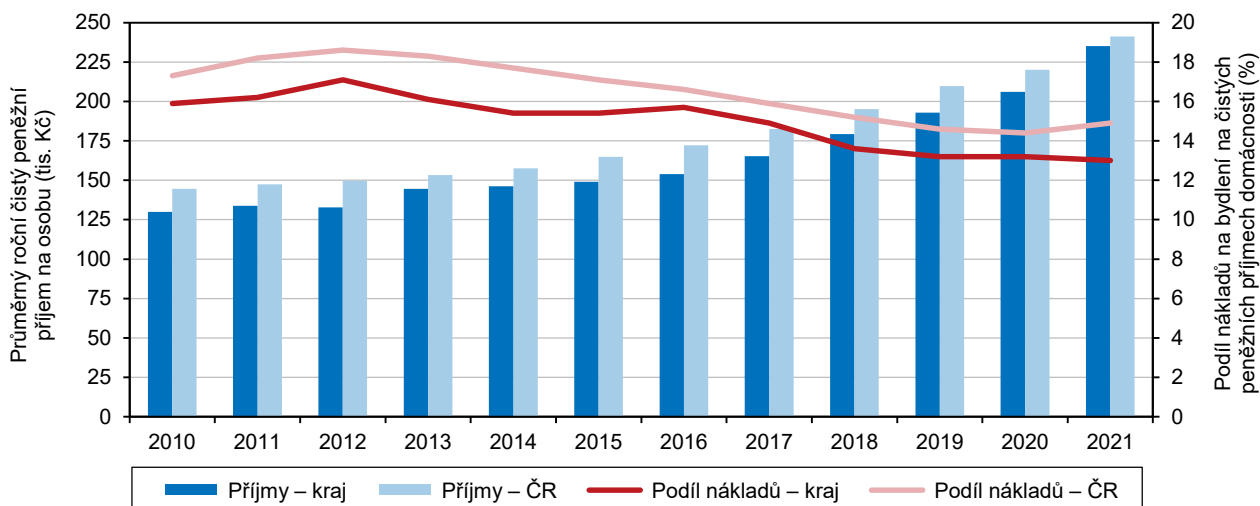
Příjmy domácností v krajích v roce 2021

V průměru vynaložily domácnosti v kraji na bydlení 13,0 % ze svých čistých měsíčních peněžních příjmů (v ČR 14,9 %), což byl nejnižší podíl v mezikrajském srovnání (v předchozím roce kraji patřila 4. nejnižší příčka). Předchozí zřetelný pokles podílu **nákladů na bydlení** na příjmech se přitom na krajské i celorepublikové úrovni zastavil a přešel ve stagnaci, resp. v celé ČR se již při posledním šetření projevil meziroční nárůst. Měsíční náklady na bydlení dosáhly podle zjišťování v roce 2022 v kraji 6 032 Kč na domácnost, což je 4. nejnižší hodnota mezi kraji; 30 % domácností kraje (nejvyšší podíl v mezikrajském srovnání) však považuje tyto náklady za velkou zátěž.

Graf 2.7 Příjmy domácností a náklady na bydlení v Pardubickém kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ (Životní podmínky)

Mzdy

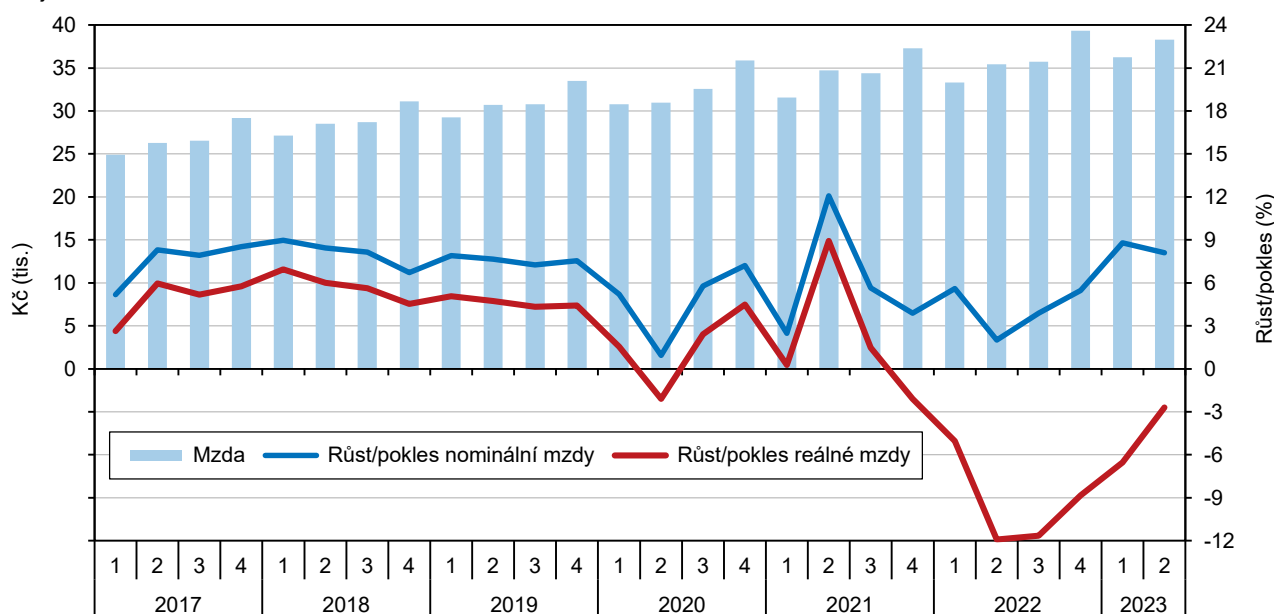
V 1. až 4. čtvrtletí 2022 činila **průměrná hrubá měsíční mzda**⁵ v kraji 35 952 Kč a byla o 1 454 Kč vyšší oproti předchozímu roku a zároveň o 4 365 Kč zaostávala za průměrem ČR. V mezikrajském srovnání se kraj zařadil průměrnou mzdou v roce 2022 na předposlední místo (o jednu pozici horší umístění než v roce předchozím); nižší mzdy byly zaznamenány pouze v kraji Karlovarském.

Ve srovnání s rokem 2021 došlo k **nominálnímu zvýšení** hrubé mzdy v kraji o 4,2 % při 5,3% růstu v celé ČR (vypočteno ze zpřesněných údajů roku 2021). V letech 2017 až 2019 přitom mzdy v kraji nominálně rostly více než 7% tempem.

Mzdový vývoj v roce 2022 byl však do značné míry ovlivněn vývojem inflace, kdy zvýšená cenová hladina reálně snížila kupní sílu mezd zaměstnanců. Vlivem meziročního nárůstu spotřebitelských cen (míra inflace v roce 2022 v ČR⁶ činila 15,1 %) klesla průměrná mzda v kraji reálně o 9,5 % (v celé ČR o 8,5 %). Největší meziroční **reálný pokles** mezd – téměř o 12 % – byl přitom zaznamenán ve 2. a 3. čtvrtletí 2022. Reálně mzdy meziročně klesaly trvale od 4. čtvrtletí 2021 a tento pokles (i když už ne v tak velkém měřítku) se projevil i v 1. a 2. čtvrtletí roku 2023.

Graf 2.8 Průměrná hrubá měsíční mzda¹⁾ v Pardubickém kraji podle čtvrtletí

Zdroj: ČSÚ

¹⁾ podle místa pracoviště; za osoby přepočtené na plně zaměstnané; v roce 2022 a 2023 předběžné údaje

Medián hrubých měsíčních mezd⁷ činil v roce 2022 v kraji 35 357 Kč (5. nejnižší hodnota mezi kraji), u mužů dosahoval 37 531 Kč (3. nejnižší mezi kraji) a u žen byl o 4 589 Kč nižší. Meziročně se v kraji medián mezd zvýšil o 6,1 % (při celorepublikovém nárůstu o 6,4 %), tedy nepatrně více než v roce předchozím, avšak podprůměrně oproti letům 2017 až 2019. Medián mezd v roce 2022 meziročně rostl ve všech krajích rychleji u mužů (v Pardubickém kraji vzrostl o 7,7 %) než u žen (v kraji o 5,6 %). Naposledy byl přitom větší meziroční nárůst mediánu mezd mužů oproti ženám v kraji i celé ČR zaznamenán v roce 2015. Ve všech krajích leží medián pod úrovní průměrných mezd; největší rozdíl je v Praze (region s nadprůměrným podílem osob s vysokými příjmy). Nejvíce se v roce 2022 blížil medián mezd průměru v Pardubickém kraji. Medián mezd tvořil 91,0 % průměrných mezd v kraji, více se odchyloval od průměru u mužů (o 9,7 %) než u žen (o 7,0 %).

⁵ Průměrná hrubá měsíční mzda počítaná podle skutečného místa pracoviště zaměstnanců – tzv. pracovištní metodou (nikoli podle sídla podniku); za osoby přepočtené na plně zaměstnané.

⁶ Souhrnný index nárůstu spotřebitelských cen za jednotlivé kraje není k dispozici.

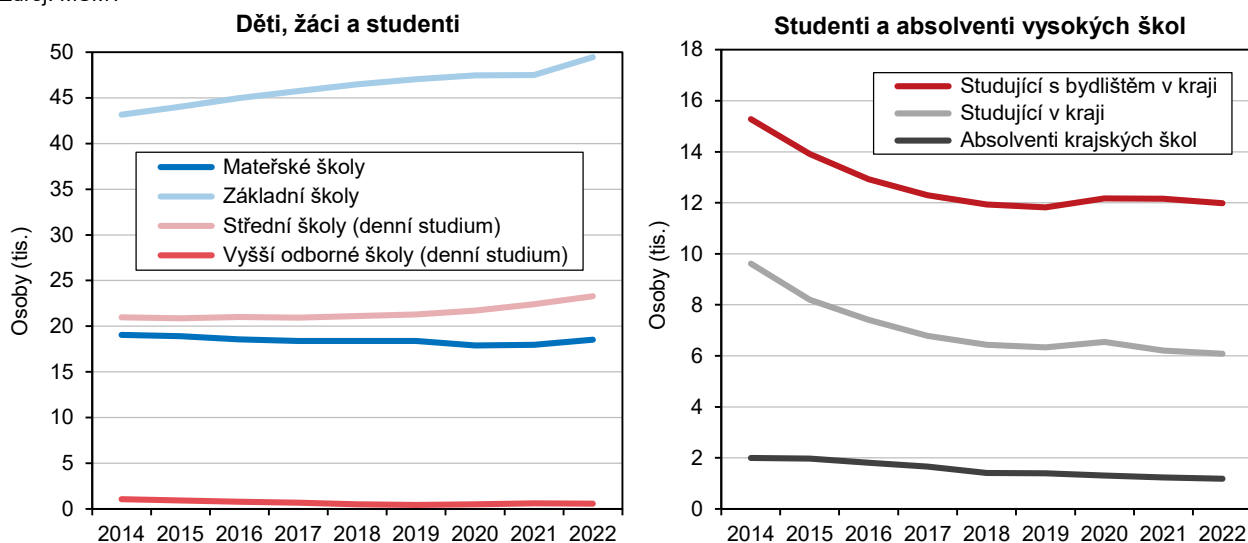
⁷ Hodnota mzdy, která rozdělí zaměstnance na dvě stejně velké skupiny – se mzdou pod a nad mediánem; na rozdíl od průměrných mezd lépe vypovídá o skutečné mzdové úrovni. Medián mezd je zjišťován strukturálním šetřením. S ohledem k metodickým změnám ve výpočtu nelze provádět srovnání údajů za roky 2011 až 2022 s roky předchozími.

Vzdělávání

Počet dětí navštěvujících **mateřskou školu** v kraji ve školním roce 2022/2023 (18,5 tis.) byl o 3,0 % (tj. o 536 osob) vyšší než v roce předchozím. Jednalo se o čtvrtý nejvyšší relativní přírůstek v mezikrajském srovnání. Meziročně vzrostl také počet žáků **základních škol** – v kraji o 1,9 tis. (tj. o 4,1 % = hodnota uprostřed žebříčku krajů) na 49,5 tis. Zmíněný vývoj byl do značné míry ovlivněn nárůstem počtu dětí a žáků z Ukrajiny, ten se (menší měrou) odrazil také v růstu počtu žáků na středních školách. **Střední školy** v kraji zaznamenávaly kontinuální růst počtu žáků v posledních pěti letech (dáno též demografickým vývojem). Ve školním roce 2022/2023 počet žáků denního studia středních škol v kraji (včetně konzervatoře) vzrostl o 4,0 % na 23,3 tis. Počet studentů **vysokých škol** s trvalým bydlištěm v Pardubickém kraji, studujících v kraji (bez ohledu na místo bydliště) i absolventů VŠ v akademickém roce 2022 meziročně klesl (viz též následující graf).

Graf 2.9 Děti, žáci, studenti a absolventi škol v Pardubickém kraji

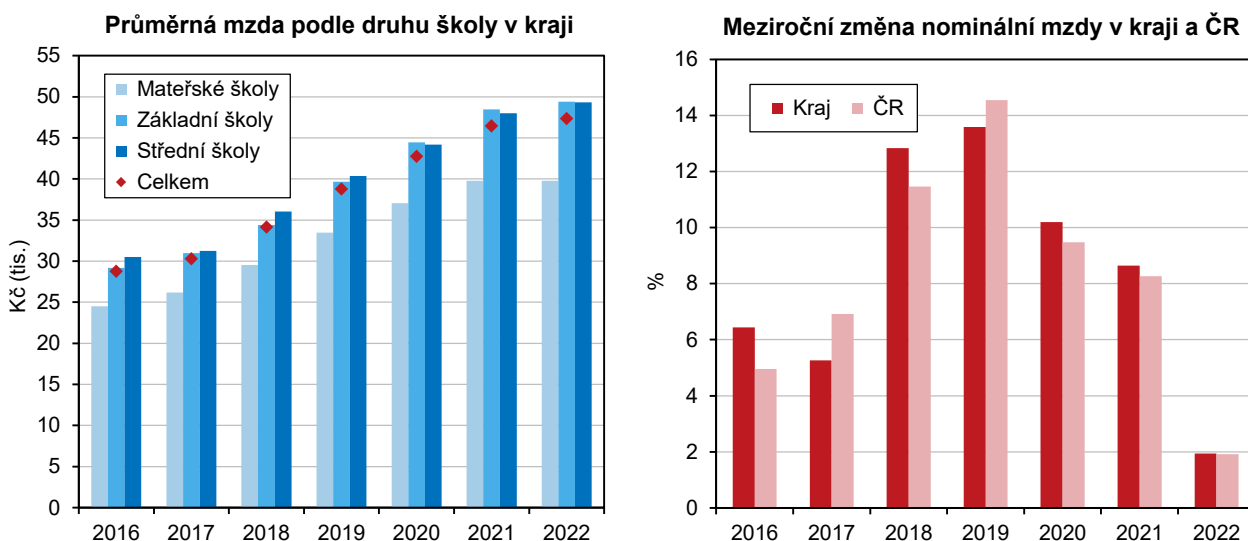
Zdroj: MŠMT

Podle speciálního zpracování dat ze strukturální mzdové statistiky zaměstnanců činily v roce 2022 průměrné hrubé měsíční **mzdy učitelů v regionálním školství** (zahrnuty MŠ, ZŠ, SŠ vč. konzervatoře, VOŠ a školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami) v kraji 47 322 Kč. Mezi kraji šlo o třetí nejnižší mzdu za Krajem Vysočina (s 47 190 Kč) a Královéhradeckým krajem (s 47 269 Kč), nejvyšší mzdy pobírali učitelé v Hlavním městě Praze (49 137 Kč) a Středočeském kraji (48 905 Kč). Tempo růstu nominálních mezd se v posledních třech letech zpomalilo; ještě v roce 2019 činilo v kraji meziroční navýšení mezd učitelů 13,6 %, v roce 2022 již nepřesáhlo 2 %.

Graf 2.10 Průměrná hrubá měsíční mzda učitelů v regionálním školství v Pardubickém kraji

Zdroj: ČSÚ (Informační systém o průměrném výdělků; bez ředitelů škol)

Zdravotnictví, pracovní neschopnost

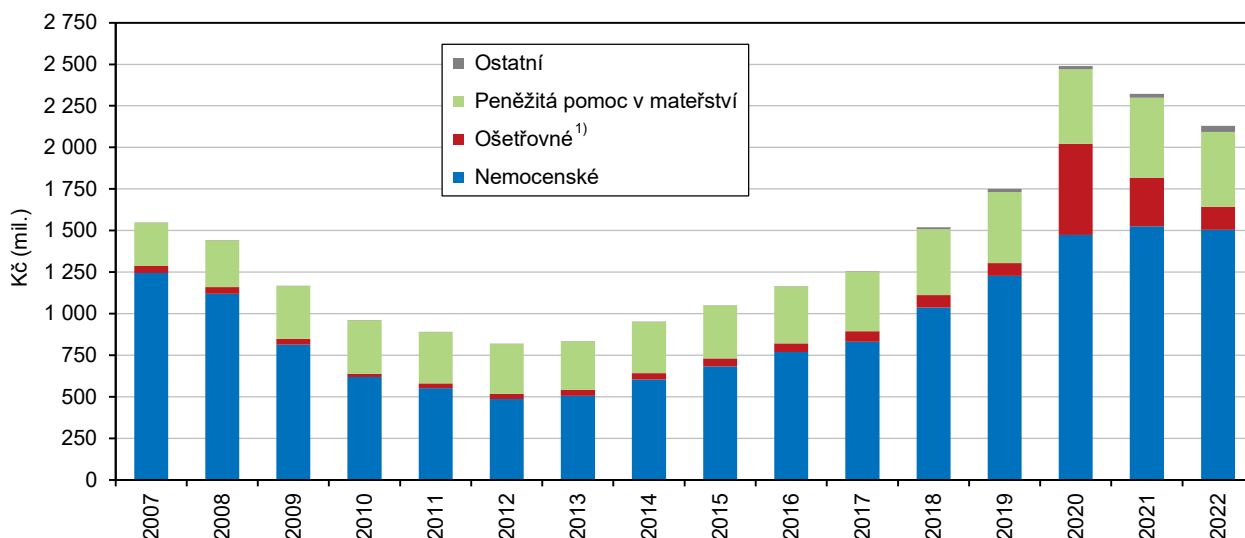
V roce 2021 (poslední dostupné údaje) bylo v kraji zdravotními pojišťovnami vynaloženo na **zdravotní péči** v průměru 37,1 tis. Kč na obyvatele, což je hodnota uprostřed žebříčku krajů při maximu téměř 40 tis. Kč v Praze a minimu ve výši 35 tis. Kč v Kraji Vysočina. Meziročně byly výdaje na obyvatele v kraji o 12,2 % vyšší (druhé nejnižší navýšení mezi kraji po Vysočině). Jednalo se sice o 2,4 procentního bodu nižší růst než v roce předchozím, avšak nadále výrazně nadprůměrný růst oproti roku 2018 (+5,5 %) i 2019 (+7,7 %). Ve všech krajích byly celkové výdaje v roce 2021 vyšší u žen než u mužů (v kraji o 1,8 tis. Kč na osobu, v celé ČR o 1,4 tis. Kč na osobu), konkrétně v případě nemocí oběhové soustavy či novotvarů však byly větší prostředky vynaloženy na léčbu mužů.

Počet **lékařů** připadající na tisíc obyvatel v kraji v roce 2021 (4,3) nadále nedosahoval celorepublikového průměru (5,0) výrazně ovlivněného nadprůměrnou hodnotou v Hlavním městě Praze. V posledních letech se v kraji i celé ČR projevuje trend poklesu počtu samostatných **ordinací** praktických lékařů pro dospělé (v kraji na 213 v roce 2021), děti a dorost (86) i stomatologů (220).

V roce 2022 bylo v kraji podle údajů ČSSZ vyplaceno 2 130 mil. Kč na **dávkách nemocenského pojištění**, což je sice o 192 mil. Kč méně než v roce předchozím, nadále se však v dlouhodobém srovnání jedná o nadprůměrný objem prostředků. Výdaje na ošetrovné v kraji meziročně klesly o více než polovinu, za posledních 20 let jsou však třetí nejvyšší. Po devíti letech meziročního růstu výdajů na nemocenské došlo v kraji ke snížení o 1,4 % (čtvrtý nejnižší relativní pokles mezi kraji). Přibližně šestiprocentní meziroční pokles se týkal výdajů na peněžitou pomoc v mateřství. O třetinu klesly výdaje na vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství, téměř dvojnásobně se však zvýšily výdaje na otcovskou poporodní péči a o pětinu pak vzrostly výdaje na dlouhodobé ošetrovné. Poslední tři jmenované dávky přitom tvoří pouze 1,7 % všech výdajů na dávky nemocenského pojištění.

Graf 2.11 Výdaje na dávky nemocenského pojištění v Pardubickém kraji

Zdroj: ČSSZ

¹⁾ na zvýšené výdaje na ošetrovné v roce 2020 a 2021 mělo vliv uzavření škol a jiných zařízení během pandemie covid-19 vč. souvisejících legislativních úprav

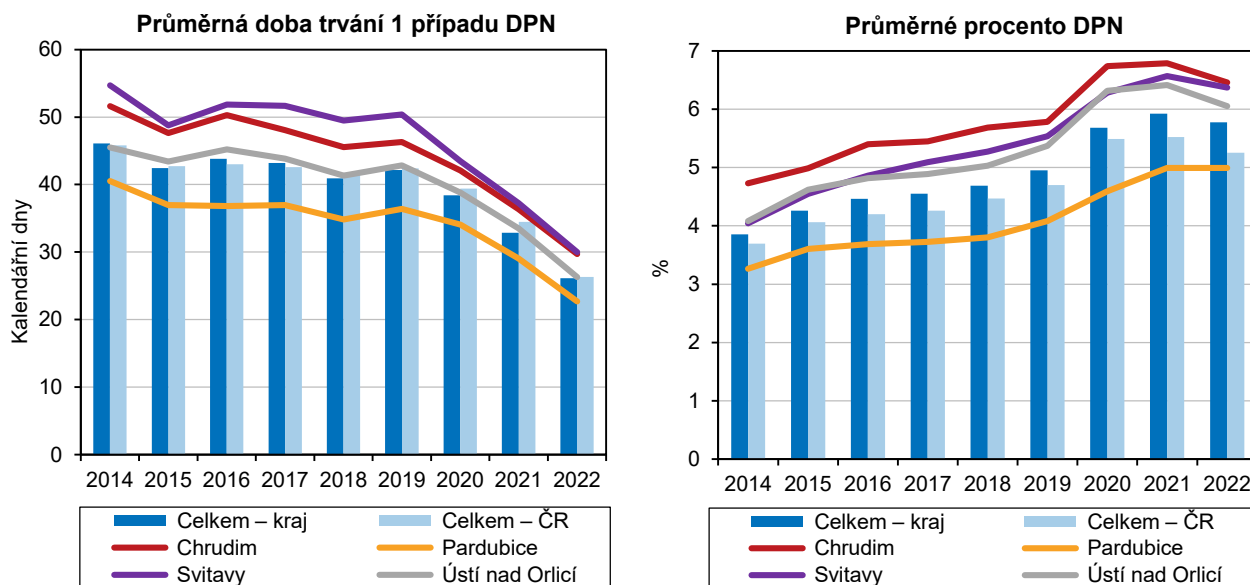
V roce 2022 bylo v kraji evidováno 197,2 tis. **nemocensky pojištěných osob** tj. o 6,8 tis. osob méně než v roce předchozím. Nadále rostl počet nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti (PN) – v kraji v roce 2022 na 159,2 tis., což byl nejvyšší počet v časové řadě od roku 2004. V průměru denně bylo v pracovní neschopnosti v roce 2022 v kraji 11,4 tis. osob (tj. o 692 osob méně než v roce předchozím, přesto 3. nejvyšší počet za posledních 15 let).

Průměrná doba trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti se v kraji v roce 2022 oproti předchozímu roku zkrátila o 6,7 dne na dvacetileté minimum 26,1 dne (při celorepublikovém poklesu o 8,1 na 26,3 dne). Jestliže u mužů v kraji v roce 2022 trvala pracovní neschopnost v průměru 25,6 dne (o 5,2 méně než v roce předchozím), u žen to bylo 26,6 dne (zkrácení o 8,4 dne). Nejkratší doba trvání PN zůstala v okrese Pardubice (22,7 dne), nejdelší byla na Svitavsku (30,0 dne).

Graf 2.12 Dočasná pracovní neschopnost (DPN) v Pardubickém kraji, jeho okresech a ČR

Zdroj: ČSÚ, ČSSZ

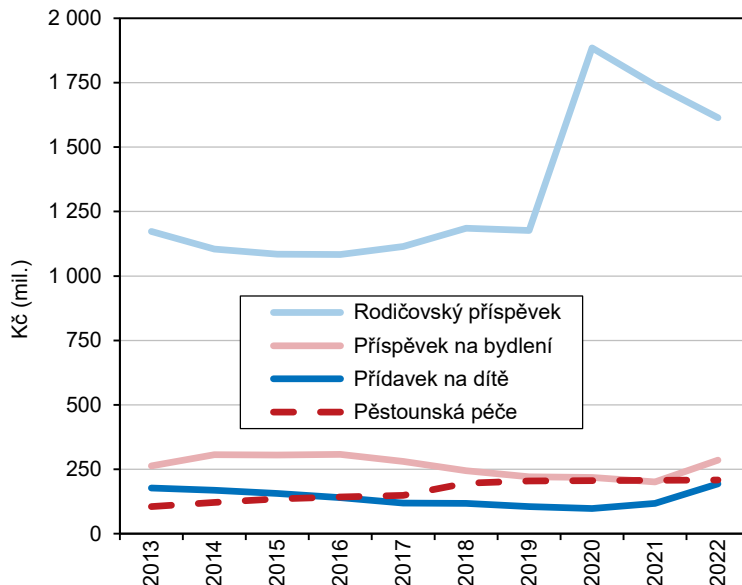
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti v kraji v roce 2022 meziročně (po předchozích devíti letech růstu) kleslo o 0,15 procentního bodu na 5,78 %. Pokles průměrného procenta PN v kraji v roce 2022 se přitom týkal pouze kategorie nemocí, v případě úrazů došlo k nepatrnému růstu. V celé ČR se procento PN v roce 2022 snížilo větší měrou – o 0,27 p. b. na 5,25 %. V mezikrajském srovnání se kraj hodnotou průměrného procenta PN posunul ze čtvrté nejnižší na sedmou nejnižší pozici. Zatímco u mužů v kraji v roce 2022 průměrné procento PN meziročně kleslo o 0,19 procentního bodu na 5,26 %, u žen byl pokles pozvolnější – o 0,09 p. b. na 6,33 %. Nejvyšší procento PN bylo nadále v okrese Chrudim (6,46 % představuje 22. nejvyšší hodnotu mezi všemi okresy ČR), nejnižší zůstalo na Pardubicku (4,99 % je 6. nejnižší hodnota v celorepublikovém meziokresním žebříčku).

Sociální dávky a služby

V roce 2022 bylo v Pardubickém kraji vyplaceno 432 tis. dávek státní sociální podpory a péče (dávky SSP a PP) v celkové výši 2,3 mld. Kč. Oproti roku 2021 počet vyplacených dávek SSP a PP v kraji vzrostl o 51,7 tis. (o 13,6 %), a to především díky přídavku na dítě a příspěvku na bydlení. Také na meziročním navýšení výdajů na dávky SSP a PP v kraji v úhrnu o 1,5 % se rozhodující měrou podílel nárůst výdajů na přídavek na dítě (o 64 %) a na příspěvek na bydlení (o 42 %). Výdaje na rodičovský příspěvek v kraji v roce 2022 zůstávají i přes meziroční pokles nadále v dlouhodobém pohledu výrazně nadprůměrné. Ve srovnání s rokem 2019 byly celkové výdaje na dávky SSP a PP v kraji o třetinu vyšší, a to zejména díky rodičovskému příspěvku.

Graf 2.13 Výdaje na vybrané dávky státní sociální podpory a péče v Pardubickém kraji^{*)}

Zdroj: MPSV

^{*)} podle místa trvalého bydliště příjemce

Výdaje na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče v přepočtu na 1 obyvatele činily v roce 2022 na republikové úrovni 4 621 Kč, v Pardubickém kraji byly o 238 Kč nižší (4 383 Kč). V mezikrajském srovnání měly výdaje na dávky SSP a PP na obyvatele nejvyšší hodnotu v Moravskoslezském kraji (5 679 Kč) a nejnižší v kraji Plzeňském (4 031 Kč); Pardubický kraj se umístil uprostřed žebříčku krajů. Po mírném nárůstu výdajů na dávky SSP a PP na obyvatele mezi lety 2017 a 2018 a následném poklesu v roce 2019 se v roce 2020 výdaje na obyvatele meziročně zvýšily značnou měrou a nadprůměrné zůstaly i v letech 2021 a 2022.

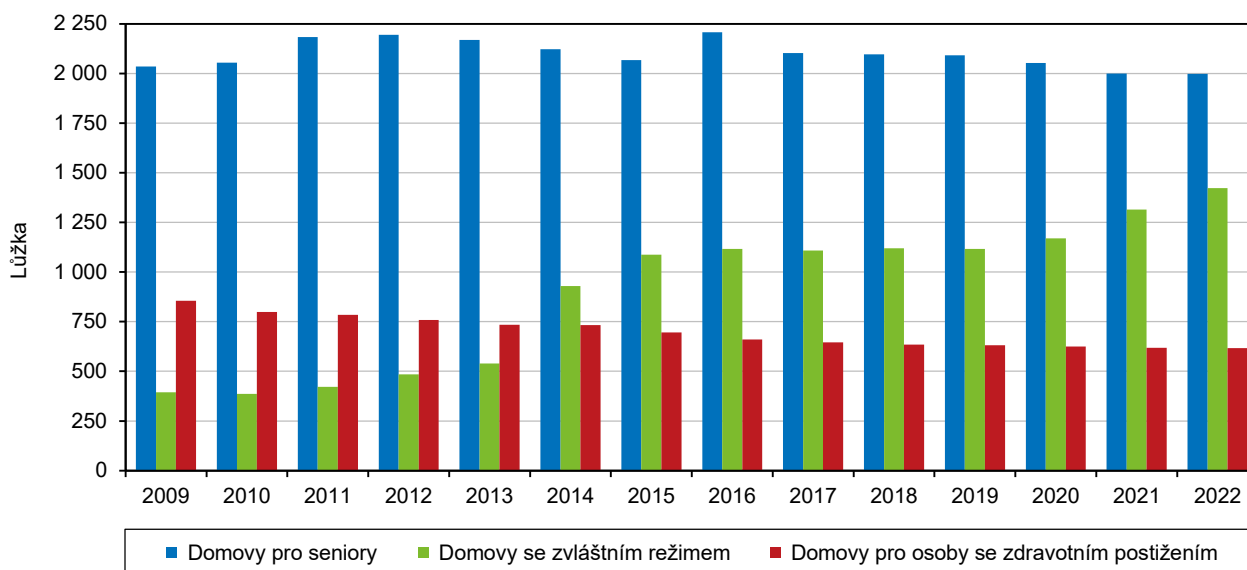
V roce 2022 bylo v Pardubickém kraji provozováno celkem 179 zařízení sociálních služeb, z toho ve 108 zařízeních bylo k dispozici 4 537 lůžek pro zajištění pobytových služeb. Přibližně 44 % této lůžkové kapacity (1 998 lůžek v roce 2022, tj. o 2 méně než v roce předchozím) je k dispozici v domovech pro seniory (zařízení poskytují pobytové služby osobám se sníženou soběstačností zejména z důvodu věku, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby). Počet lůžek v těchto zařízeních pro seniory poskytujících celoroční pobytové služby v kraji dlouhodobě stagnuje s tendencí mírného poklesu.

Rostoucí trend počtu lůžek lze sledovat v domovech se zvláštním režimem poskytujících celoroční pobytové služby osobám trpícím duševním onemocněním, závislostí na návykových látkách, Alzheimerovou chorobou či jinou formou demence. V roce 2022 bylo v těchto zařízeních v kraji k dispozici 1 422 lůžek (tj. 31 % veškeré lůžkové kapacity sociálních služeb v kraji a zároveň o 108 lůžek více než v roce předchozím).

V domovech pro osoby se zdravotním postižením v kraji se počet lůžek každoročně snižuje. V těchto zařízeních poskytujících pobytové služby s celoročním provozem osobám se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení bylo v roce 2022 v kraji k dispozici 617 lůžek (o 2 méně než v roce předchozím, avšak o pětinu méně než před deseti lety).

Graf 2.14 Lůžka ve vybraných pobytových zařízeních sociálních služeb v Pardubickém kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: MPSV

V prosinci 2022 bylo v kraji v průměru 19,0 tis. příjemců příspěvku na péči (osob závislých na pomoci jiné osoby), z toho 13,1 tis. příjemců bylo starších 65 let (4,1 tis. mužů a 9,0 tis. žen). Ve srovnání s prosincem 2021 se počet příjemců v kraji zvýšil o 180 osob (největší měrou ve druhém středně těžkém stupni závislosti). Oproti roku 2021 byly celkové výdaje na příspěvek na péči v kraji vyšší o 152,5 mil. Kč, tj. o 8,9 % a jejich úhrnná hodnota v roce 2022 činila 1 863,8 mil. Kč. Meziroční procentní nárůst celkových výdajů na příspěvek na péči v kraji byl druhý nejnižší v porovnání všech krajů ČR, k nárůstu přitom došlo ve všech krajích.

V prosinci roku 2022 bylo v kraji evidováno 20,4 tis. držitelů průkazů osob se zdravotním postižením (OZP), kteří tvořili 3,9 % obyvatel kraje. Největší měrou byli v rámci kraje zastoupeni v populaci okresů Chrudim a Svitavy (5,0 %, resp. 4,9 %), nejméně pak na Pardubicku (2,5 %). Oproti předchozímu roku vzrostl celkový počet držitelů průkazů v kraji o 953 – šlo o nejvyšší přírůstek za poslední čtyři roky. Počet držitelů průkazů pro středně těžké postižení (TP) se přitom v kraji meziročně zvýšil o 2,7 %, pro těžké postižení (ZTP) o 6,2 % a v případě průkazů pro zvláště těžké postižení s potřebou průvodce (ZTP/P) došlo k přírůstku o 2,3 %.

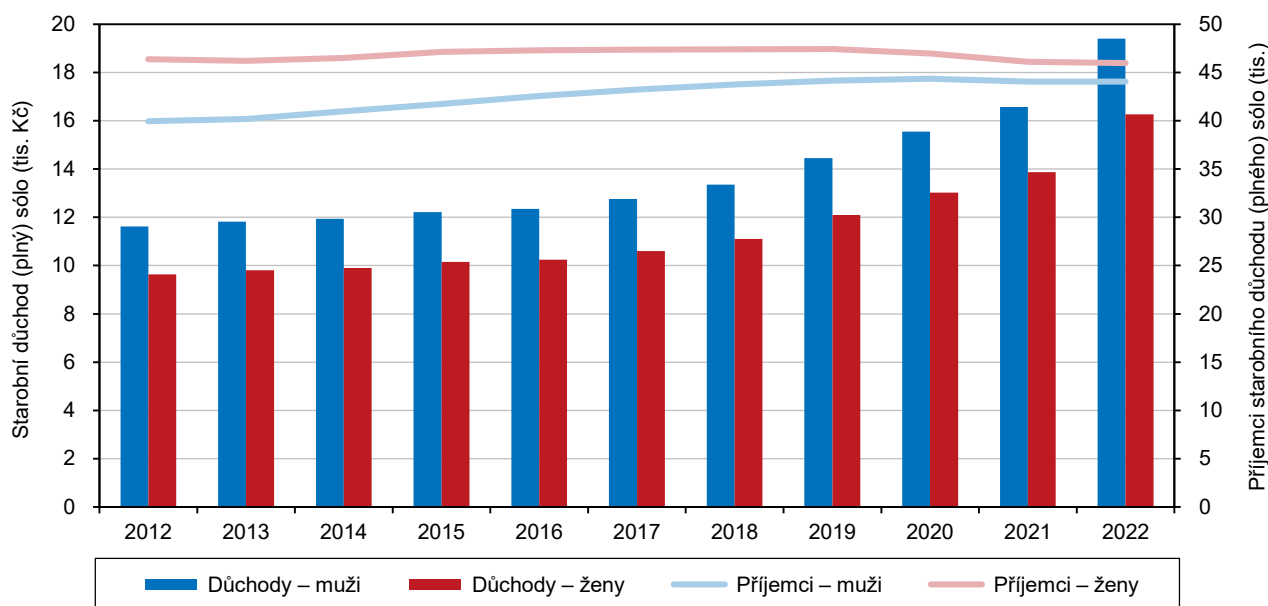
Důchodci, důchody

V Pardubickém kraji pobíralo v prosinci 2022 některý z důchodů 144,8 tis. osob, z toho bylo 58,1 % žen. Na **celkovém počtu příjemců důchodů** v kraji byla nejpočetněji (82,7 %, tj. 119,8 tis. osobami) zastoupena kategorie příjemců starobních důchodů plných a poměrných vyplácených sólo nebo v kombinaci s pozůstalostním důchodem (tj. vdovským nebo vdoveckým). Kategorie příjemců invalidních důchodů (sólo nebo v kombinaci s pozůstalostním důchodem) zahrnovala 15,2 % (22,0 tis. osob) z příjemců všech typů důchodů, vdovský a vdovecký důchod sólo pobíralo 0,7 % příjemců (1,1 tis. osob) a sirotčí důchod 1,3 % příjemců (1,9 tis. osob).

Nejpočetněji zastoupenou skupinou mezi příjemci důchodů **vyplácených sólo** v Pardubickém kraji byli příjemci starobního důchodu (plného bez poměrného), kteří na konci roku 2022 představovali 90,1 tis. osob (44,1 tis. mužů, 46,0 tis. žen). Meziročně se **počet starobních důchodců** v kraji snížil o 130 osob, téměř výhradně šlo o ženy (-129 osob). Meziroční snížení bylo evidováno již třetím rokem po předchozích sedmi letech růstu. Ve srovnání s rokem 2012 vzrostl počet příjemců starobních důchodů v kraji o 4,3 %, zvýšení se týkalo pouze mužů (+10,3 %), počet žen se v průběhu sledovaného období snížil (-0,8 %).

Graf 2.15 Příjemci a průměrná výše starobního důchodu sólo podle pohlaví v Pardubickém kraji (v prosinci)

Zdroj: ČSSZ

Průměrný starobní důchod plný vyplácený sólo (bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem a bez poměrného starobního důchodu) v prosinci roku 2022 v Pardubickém kraji činil 17 800 Kč, byl proti průměru ČR nižší o 298 Kč a ve srovnání s ostatními kraji byl 3. nejnižší. Nejvyšší penze v rámci kraje měli senioři v okrese Pardubice (17 999 Kč), nejnižší pak v okrese Svitavy (17 580 Kč). Muži v Pardubickém kraji pobírali na konci roku 2022 starobní důchod bez souběhu ve výši 19 403 Kč (3. nejnižší pozice v mezikrajském srovnání), starobní důchodkyně v kraji pobíraly v průměru o 3 139 Kč nižší penze než muži a jejich důchod bez souběhu s pozůstalostním důchodem tedy v roce 2022 činil 16 264 Kč. Ženy z Pardubického kraje se vyšší starobního důchodu zařadily na šestou nejnižší pozici ve srovnání krajů.

Mezi příjemci starobního důchodu každoročně roste podíl osob, které se rozhodly odejít do **předčasného starobního důchodu**. V podílu osob v předčasném starobním důchodu se Pardubický kraj dlouhodobě umísťuje na druhé nejvyšší pozici v mezikrajském srovnání za Krajem Vysočina. V prosinci 2022 pobíralo v kraji předčasný starobní důchod (samostatně i v souběhu s pozůstalostním důchodem) 34,3 % osob ve starobním důchodu. Vyšší podíl osob v předčasném důchodu byl zaznamenán u mužů, u kterých na konci roku 2022 v kraji činil 36,7 %. Ženy v předčasném důchodu v kraji tvořily 32,6 % příjemkyň starobních důchodů.

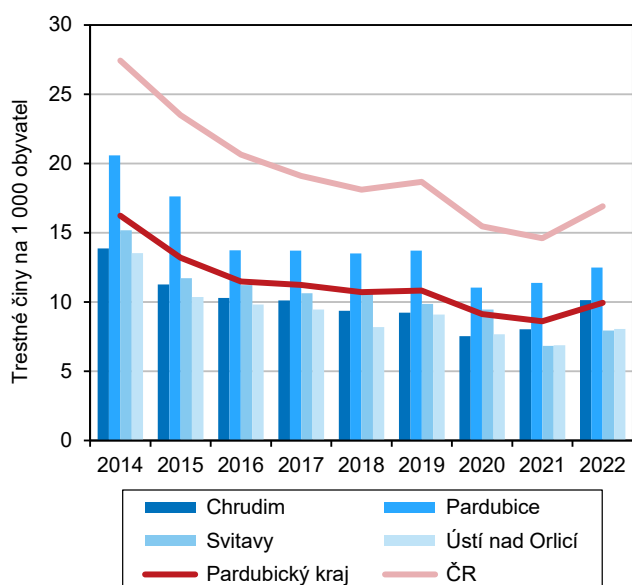
Vdovský a vdovecký důchod vyplácený samostatně nebo v kombinaci s přímým důchodem (tj. starobním nebo invalidním) pobírala na konci roku 2022 více než pětina ze všech příjemců některého z důchodů v kraji (31,0 tis. osob, z toho 25,9 tis. žen). Výše pozůstalostních důchodů (sólo nebo kombinovaných) v kraji se pohybuje pod republikovým průměrem s výjimkou vdoveckých důchodů sólo.

Kriminalita, dopravní nehody, požáry

Podle údajů Policejního prezidia ČR bylo v Pardubickém kraji v roce 2022 registrováno 5 230 trestných činů, což znamenalo třetí nejnižší počet za dobu existence kraje. V komparaci s předchozími dvěma roky se trestná činnost v Pardubickém kraji zvýšila, oproti roku 2021 o 18,3 %, ve srovnání s rokem 2020 o 9,5 %. Z dlouhodobého pohledu se však **počet registrovaných trestných činů** v kraji snižuje, oproti roku 2019 poklesla trestná činnost v kraji o 7,2 %, v komparaci s rokem 2012 pak o 41,9 %. Také v ostatních krajích ČR evidujeme v posledních letech podobný vývoj trestné činnosti. Celorepublikově nízký počet registrovaných trestných činů v letech 2020 a 2021 je pravděpodobně ovlivněn situací, která v ČR panovala v souvislosti s onemocněním covid-19. Jednak lze předpokládat, že bylo v tomto období páčáno méně trestných činů, ale také je možné, že nebyly nahlášený některé činy, které by se za běžných okolností hlásily. Oproti roku 2021 se tak kriminalita zvýšila ve všech krajích, nejvíce v Karlovarském kraji (o 31,6 %), nejméně ve Středočeském kraji (o 12,2 %). Celorepublikový růst kriminality mezi lety 2021 a 2022 činil 18,8 % a byl vyšší než v Pardubickém kraji, kde dosáhl 18,3 % (pátý nejnižší nárůst mezi krají).

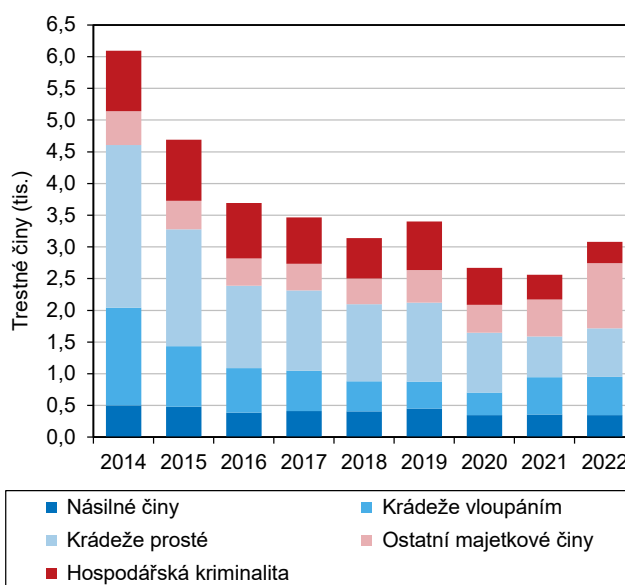
Graf 2.16 Registrované trestné činy na 1 000 obyvatel středního stavu v ČR, Pardubickém kraji a jeho okresech

Zdroj: Policejní prezidium ČR

Graf 2.17 Registrované trestné činy podle klasifikace v Pardubickém kraji (vybrané kategorie)

Zdroj: Policejní prezidium ČR

V mezikrajském srovnání měl Pardubický kraj v roce 2022 druhý nejnižší počet registrovaných trestných činů po Karlovarském kraji. **Při přepočtu trestné činnosti na tisíc obyvatel středního stavu** na tom byl kraj ještě lépe, patřila mu nejnižší hodnota mezi všemi čtrnácti krají (9,9). Na opačné straně mezikrajského žebříčku se nacházela Praha, ve které připadalo na každých tisíc obyvatel v průměru 30,4 registrovaných trestných činů (při celorepublikové hodnotě 16,9). V meziokresním srovnání v rámci kraje má dlouhodobě nejvíce registrovaných trestných činů na tisíc obyvatel okres Pardubice. V roce 2022 se v okresech Pardubického kraje pohybovaly hodnoty tohoto ukazatele od 7,9 na Svitavsku do 12,5 na Pardubicku. Ve srovnání se všemi 77 okresy ČR (vč. Prahy) byla na Svitavsku zaznamenána druhá nejnižší hodnota, na Orlickoústecku třetí nejnižší (8,1), na Chrudimsku dvanáctá nejnižší (10,1) a na Pardubicku třicátá druhá nejnižší hodnota.

Z hlediska klasifikace byly v roce 2022 mezi registrovanými trestnými činy v Pardubickém kraji nejčastěji zastoupeny majetkové činy (45,8 %). Násilná kriminalita měla mezi registrovanými trestnými činy v kraji 6,6% zastoupení, hospodářská kriminalita 6,5% zastoupení (zahrnuje především trestné činy v obchodních a finančních vztazích) a mravnostní kriminalita 2,6% zastoupení. Mezi majetkovou kriminalitu patřilo v kraji celkem 2 395 trestných činů, z toho 25,2 % spadalo mezi krádeže vzloupáním, 32,0 % mezi krádeže prosté a zbývajících 42,8 % tvořily ostatní majetkové činy. Mezi nejčastější ostatní majetkové činy patřilo neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku (44,1 %), podvod (38,0 %) nebo poškození cizí věci (13,0 %).

V roce 2022 bylo v Pardubickém kraji zaznamenáno celkem 3 409 **objasněných trestných činů**, z toho 381 patřilo mezi dodatečně objasněné trestné činy (tj. činy registrované v předchozích letech). Více než polovinu z celkového počtu 3 409 objasněných trestných činů v kraji spáchaly opakovaně trestané osoby (53,7 %), necelou pětinu osoby pod vlivem alkoholu (18,6 %) a přibližně desetinu cizinci (9,8 %).

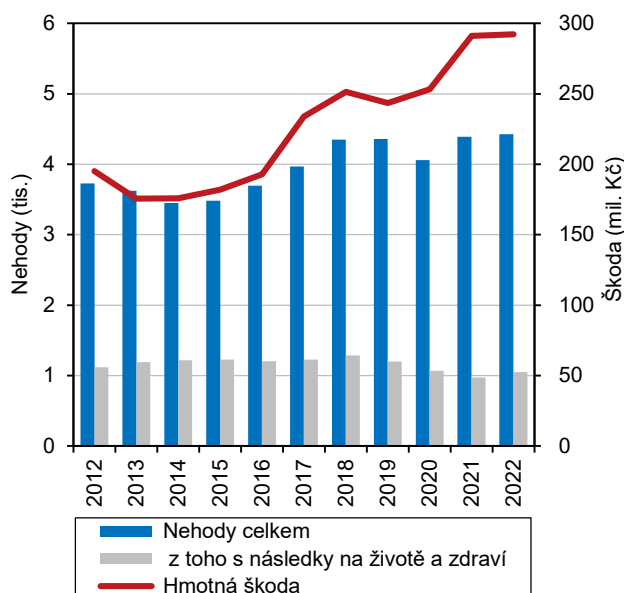
Policie ČR evidovala na území Pardubického kraje v roce 2022 celkem 4 426 **dopravních nehod** v silniční dopravě, 1 048 z nich přitom mělo následky na životě a zdraví. V rámci mezikrajského srovnání se Pardubický kraj celkovým počtem dopravních nehod v roce 2022 umístil na třetí nejnižší pozici (po přepočtu na tisíc obyvatel na čtvrté nejnižší pozici). Po roce 2014 se dopravní nehodovost v kraji postupně zvyšovala. V roce 2020 došlo vlivem vyhlášení nouzového stavu na krajské úrovni i v celé ČR meziročně k poklesu počtu dopravních nehod, v roce následujícím se již počet nehod zvýšil. V roce 2022 počet dopravních nehod v kraji meziročně vzrostl (o 35 celkový počet, tj. o 0,8 %; o 75 počet nehod s následky na životě a zdraví, tj. o 7,7 %). Na republikové úrovni byl zaznamenán 0,9% úbytek všech nehod při 8,7% přírůstku nehod spojených se zraněním nebo usmrcením. V rámci **okresů Pardubického kraje** byl nejvyšší podíl dopravních nehod, převyšující třetinu krajského úhrnu, vyšetřován v okrese Pardubice (1 559).

Celková hmotná škoda způsobená při dopravních nehodách (výše škody odhadnutá policisty na místě dopravní nehody zahrnuje škodu na vozidlech, jejich nákladu nebo zařízení komunikace) na území Pardubického kraje v roce 2022 dosáhla hodnoty 292,3 mil. Kč. Proti roku 2021 se hodnota hmotných škod v kraji zvýšila o 1,3 mil. Kč (+0,4 %).

V důsledku dopravních nehod **zemřelo** během roku 2022 v Pardubickém kraji 28 osob (třetí nejnižší počet za posledních dvacet let), tj. o 7 osob více než v předchozím roce, což znamenalo druhý nejvyšší meziroční nárůst v porovnání krajů (+33,3 %). Meziročně se v kraji zvýšil i počet **zraněných osob** (+3,7 %). Těžce zraněno bylo 80 účastníků dopravních nehod, tedy o 10 více než v roce 2021, s lehkým zraněním bylo ošetřeno 1 185 osob, což bylo o 35 více než v předchozím roce.

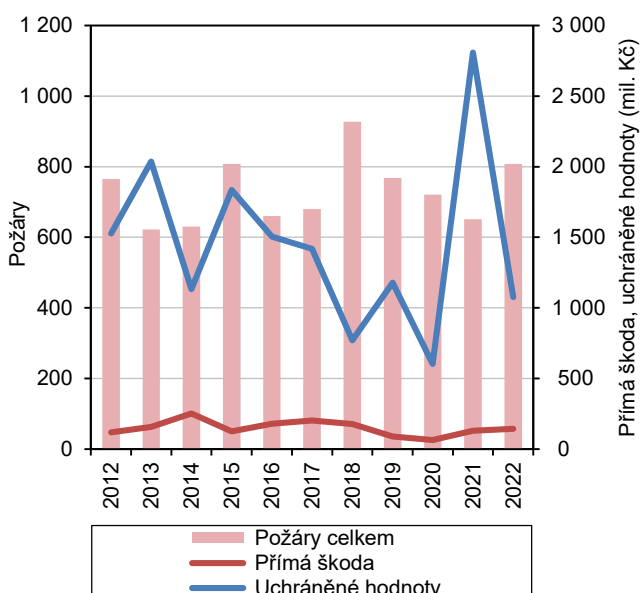
Graf 2.18 Dopravní nehody v Pardubickém kraji

Zdroj: Policejní prezidium ČR

Graf 2.19 Požáry v Pardubickém kraji

Zdroj: Hasičský záchranný sbor ČR

V roce 2022 bylo na území Pardubického kraje hlášeno 808 **požárů**, což znamenalo meziroční zvýšení téměř o čtvrtinu a zároveň třetí nejvyšší počet událostí od roku 2002. Po přepočtu na 1 000 obyvatel se Pardubický kraj umístil s hodnotou 1,54 požáru na 1 000 obyvatel na druhé nejnižší pozici za kraj Zlínský (1,48 požáru). V rámci kraje vzniklo v roce 2022 nejvíce požárů v okrese Pardubice (285) a nejméně v okrese Svitavy (168).

Celková **přímá škoda způsobená požáry** oproti roku 2021 v kraji vzrostla o 11,4 % na 143,0 mil. Kč. Přímá škoda na 1 požár v roce 2022 byla v kraji vyčíslena na 177 037 Kč, tato hodnota byla zároveň sedmá nejvyšší od roku 2002 a šestá nejvyšší v mezikrajském srovnání. Nejvyšší hodnota celkové přímé škody způsobené požáry byla zjištěna v pardubickém okrese (53,7 mil. Kč), nejnižší výše škod, která mírně převyšovala 25 mil. Kč, byla vykázána v okrese Chrudim. **Hodnota uchráněného majetku** v roce 2022 v Pardubickém kraji dosáhla částky přesahující 1 miliardu korun (čtvrtá nejvyšší v mezikrajském srovnání), meziročně se snížila téměř na třetinu hodnoty roku 2021, kdy bylo zaznamenáno dlouhodobé maximum.

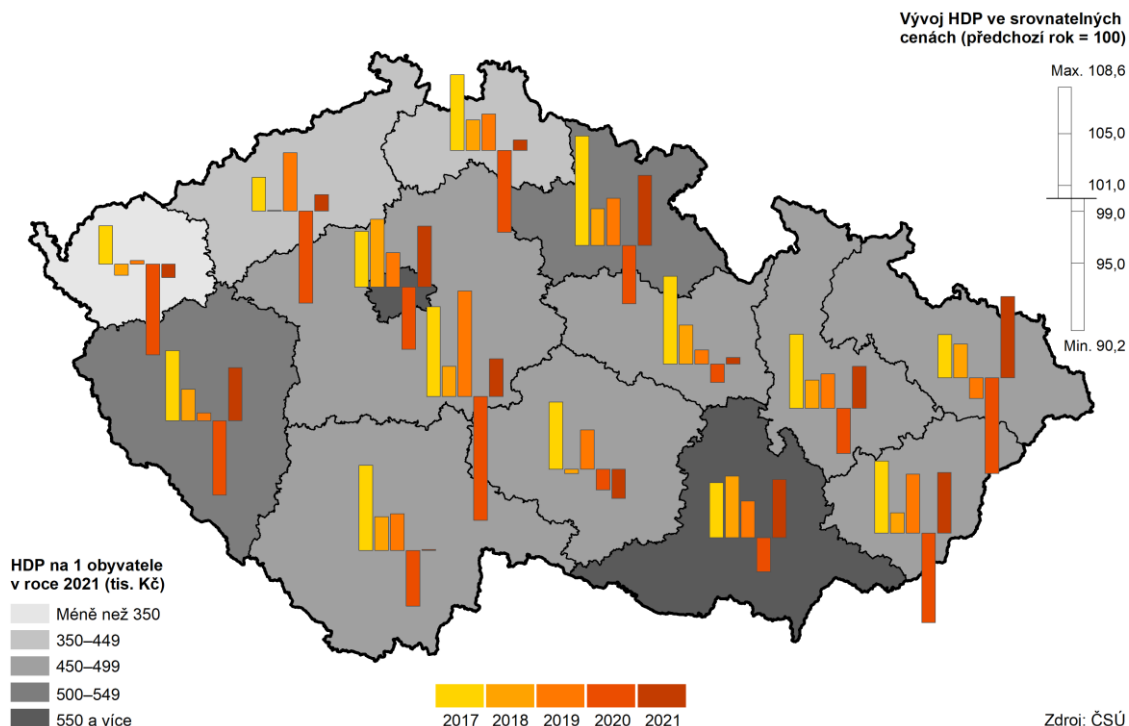
V roce 2022 **zemřelo** v kraji při požárech 9 osob, z toho v přímé souvislosti s požárem bylo usmrceno 8 lidí. Počet **zraněných osob** v důsledku požárů se v kraji meziročně zvýšil o více než třetinu, byl třetí nejvyšší od roku 2002 a činil 80 osob.

3. Ekonomický vývoj

Makroekonomický rámec

Rok 2021 přinesl oživení ekonomiky spojené s růstem **hrubého domácího produktu (HDP)** ve všech krajích s výjimkou Kraje Vysočina a Karlovarského; v Pardubickém kraji přitom meziročně vzrostl (ve srovnatelných cenách) pouze o 0,5 %. Objem HDP v roce 2021 (data roku 2022 budou k dispozici v lednu 2024) v kraji činil 237,1 mld. Kč, což představuje 3,9 % republikové hodnoty, tj. o 0,1 procentního bodu méně než v předchozím roce. Dlouhodobě se podíl HDP kraje na celostátním úhrnu (přes meziroční výkyvy) zvolna snižoval – v období vzniku kraje v roce 2000 činil 4,2 %. Hodnotou 453,2 tis. Kč HDP na obyvatele Pardubický kraj v roce 2021 obsadil desátou příčku mezi krají.

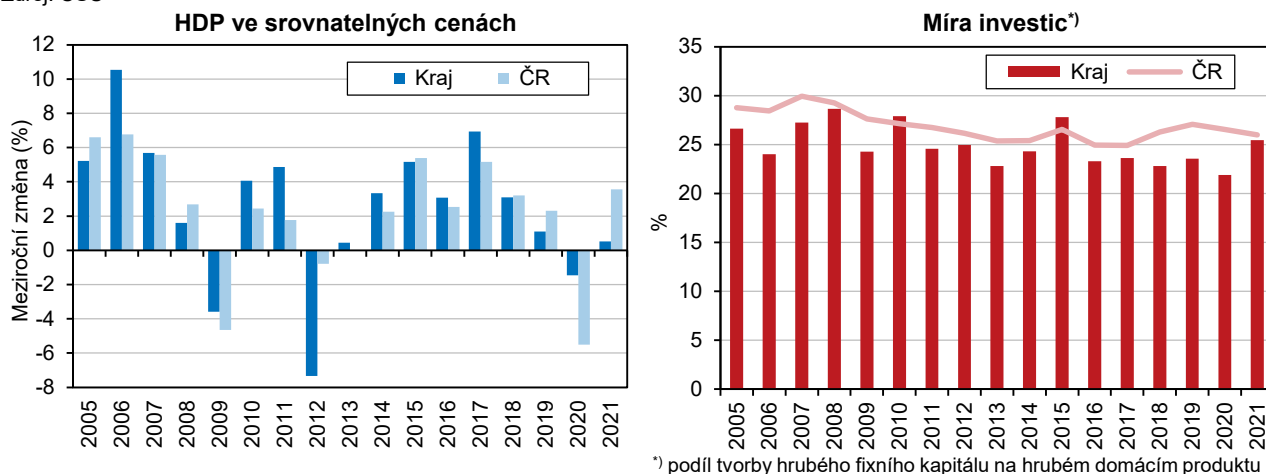
Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2017 až 2021

Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK = ukazatel charakterizující investiční aktivitu v regionu) dosáhla v roce 2021 v kraji hodnoty 60,4 mld. Kč v běžných cenách (o 10,3 mld. více než v roce předchozím při poklesu ve čtyřech krajích). THFK po přepočtu na obyvatele činil v roce 2021 v kraji 115,4 tis. Kč (4. nejvyšší hodnota mezi krají, tj. dlouhodobě nejlepší umístění). **Míra investic** (podíl THFK na HDP) v roce 2021 vzrostla v kraji na 25,5 % (při poklesu ve většině krají; v celé ČR došlo ke snížení o 0,5 p. b.). Šlo o nejvyšší hodnotu za posledních šest let.

Graf 3.1 Hrubý domácí produkt a míra investic v Pardubickém kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

Místní rozpočty

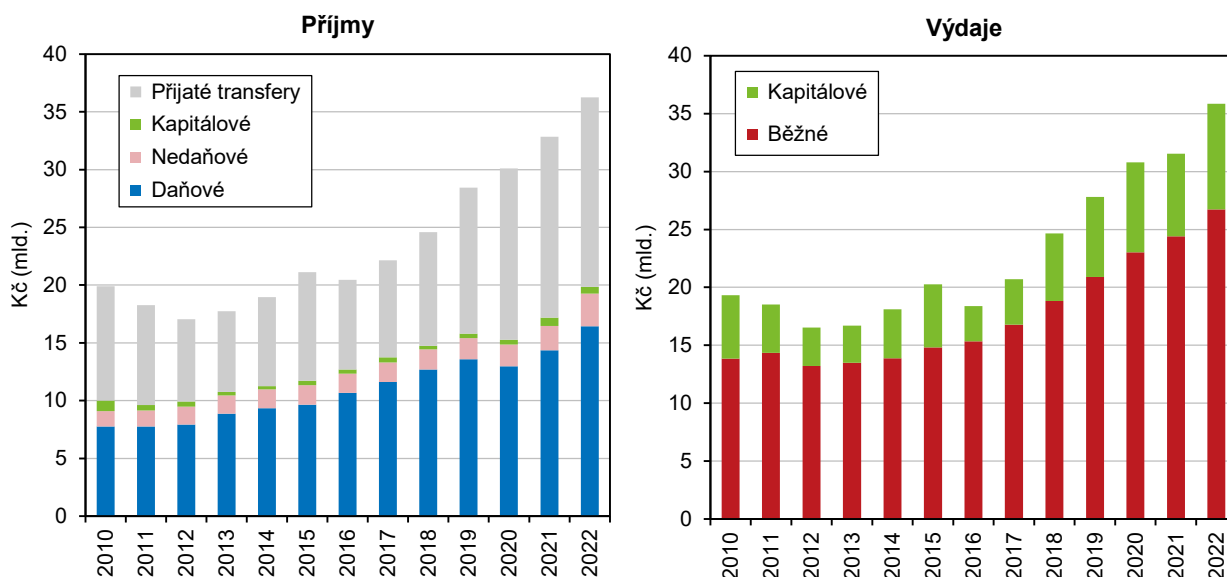
Celkové příjmy kraje, obcí a dobrovolných svazků obcí dosáhly v Pardubickém kraji v roce 2022 částky 36,3 mld. Kč (po konsolidaci). Meziročně vzrostly příjmy v kraji o 10,4 % (pátý nejvyšší relativní nárůst v mezikrajském srovnání), tedy větší měrou než v roce 2021 (+9,1 %) a zejména ve větším rozsahu než v roce 2020, který se z důvodu dopadů pandemie vyznačoval poklesem daňových příjmů a celkové příjmy tehdy meziročně vzrostly pouze o necelých 6 %.

Objem **daňových příjmů** se v roce 2022 zvýšil ve všech krajích, v Pardubickém o 14,6 %, což bylo druhé nejnižší procentní navýšení mezi krají po Praze. Daňové příjmy tak v roce 2022 tvořily 45,35 % všech příjmů místních rozpočtů v kraji a staly se tak opět po dvou letech nejobemnější složkou celkový příjmů. Druhou nejobemnější složkou celkových příjmů byly **transfery** se 45,26% podílem. Nárůst transferů v kraji meziročně o 4,7 % byl čtvrtý nejvyšší v mezikrajském srovnání (při poklesu pouze v Olomouckém, Plzeňském a Jihomoravském kraji).

Nedaňové příjmy tvořily 7,7 % všech příjmů místních rozpočtů v kraji v roce 2022 (o 1,3 procentního bodu vyšší podíl než v roce předchozím). Meziroční navýšení nedaňových příjmů v kraji o třetinu (32,9 %) bylo v mezikrajském srovnání čtvrté nejvyšší. **Kapitálové příjmy** zaznamenaly po třech letech růstu v kraji meziroční pokles o 17,2 % (při navýšení pouze ve třech krajích, z toho největším – trojnásobným – v Praze). Podíl kapitálových příjmů na celkovém úhrnu příjmů místních rozpočtů v kraji tak klesl o 0,6 procentního bodu na 1,7 %.

Graf 3.2 Příjmy a výdaje místních rozpočtů v Pardubickém kraji (po konsolidaci)

Zdroj: Ministerstvo financí

Výdaje místních rozpočtů vzrostly v kraji v roce 2022 meziročně o 13,6 % (největší procentní navýšení za poslední čtyři roky) a dosáhly 35,9 mld. Kč. Přibližně 75 % celkových výdajů v kraji tvoří běžné výdaje (hodnota pod průměrem ČR); největší část z nich připadá na transfery příspěvkovým organizacím. Zatímco běžné výdaje vzrostly v kraji v roce 2022 meziročně o 9,5 %, kapitálové výdaje, jejichž rozhodující složku tvoří investiční nákupy, byly oproti předchozímu roku vyšší o 27,6 %. Z hlediska **odvětvového členění** připadal v kraji v roce 2021 (poslední dostupný údaj) největší podíl běžných výdajů na vzdělávání (43,9 %), všeobecnou veřejnou správu (15,3 %) a dopravu (11,9 %). Mezi kapitálovými výdaji měla největší zastoupení doprava (27,0 %), vzdělávání (13,7 %) a bydlení a komunální služby (13,5 %).

Po období let 2012 až 2017, kdy příjmy místních rozpočtů v kraji v úhrnu převažovaly nad výdaji o půl až dvě miliardy Kč, se v roce 2018 **saldo** téměř vyrovnalo; v roce 2019 pak bylo zaznamenáno kladné saldo ve výši 632 mil. Kč, přičemž o rok později se pandemie odrazila v záporném saldu 671 mil. Kč. Díky rychlejšímu nárůstu příjmů než výdajů v roce 2021 činilo kladné saldo v kraji 1 308 mil. Kč, v roce 2022 pak příjmy nad výdaji převažovaly o 407 mil. Kč. Vyšší příjmy než výdaje místních rozpočtů přitom zaznamenaly všechny kraje s výjimkou Vysočiny.

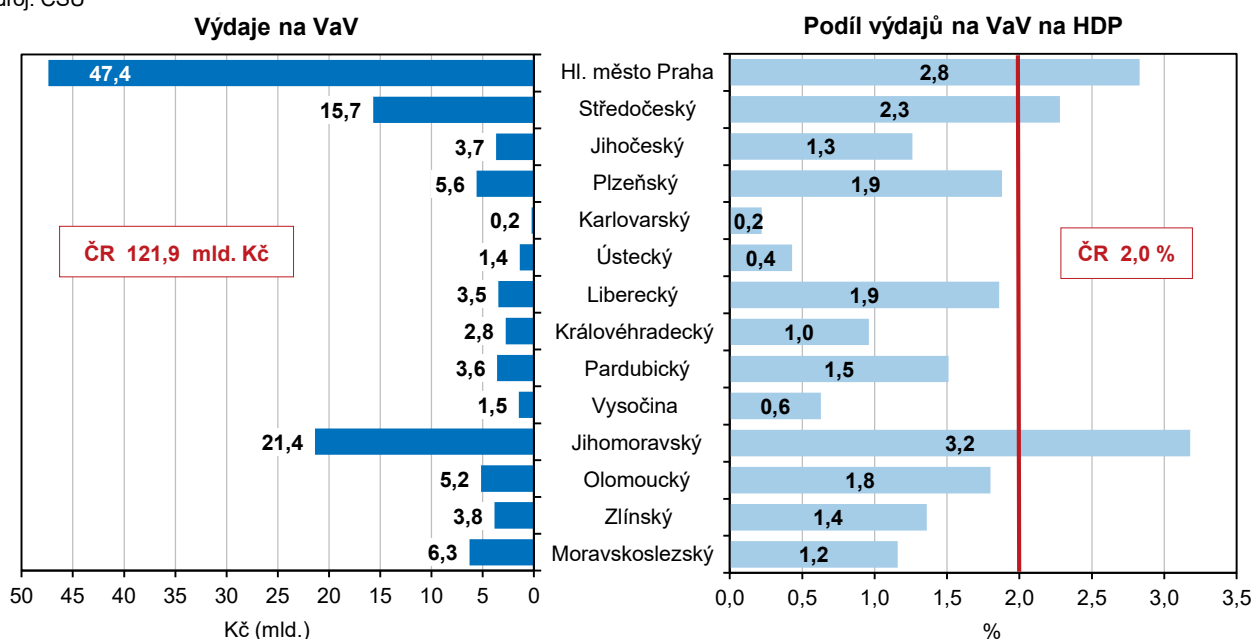
Výzkum a vývoj, informační technologie

Počet pracovišť, která se zabývají výzkumem a vývojem (VaV) dlouhodobě roste (i přes menší meziroční výkyvy). V roce 2021 fungovalo na území České republiky 3 366 těchto pracovišť, z toho 4,8 % jich působilo v Pardubickém kraji. Ve srovnání s rokem 2020 se **počet pracovišť zabývajících se výzkumem a vývojem** zvýšil, celorepublikově z 3 227 pracovišť na 3 366, v kraji ze 152 pracovišť na 160. Většina z pracovišť VaV v kraji působila v roce 2021 v podnikatelském sektoru (148 ze 160). Na vysokoškolský sektor připadalo osm pracovišť a na vládní sektor čtyři pracoviště. Zastoupení pracovišť podnikatelského sektoru v kraji (92,5 %) převyšovalo republikový průměr (84,1 %) a bylo po Kraji Vysočina (94,2 %) druhé nejvyšší v mezikrajském srovnání (spolu se Zlínským krajem). Z hlediska klasifikace pracovišť podle vědních oblastí měl kraj nadprůměrné zastoupení pracovišť v oblasti technických věd (73,8 %, tj. o 13,5 procentního bodu více než v ČR) a také mírně nadprůměrné zastoupení pracovišť v oblasti zemědělských věd (6,3 %, tj. o 0,7 procentního bodu více než v ČR).

V rámci posledních patnácti let evidujeme v Pardubickém kraji nejvyšší **počet pracujících ve výzkumu a vývoji** v roce 2014, dále následoval rok 2019, 2020 a 2021. V posledním zmíněném roce se v kraji zabývalo výzkumem a vývojem 3 842 pracovníků (fyzických osob), tj. o 0,8 % méně než v roce 2020 a o 1,4 % méně než v roce 2019. Více než třetina z celkového počtu zaměstnanců ve výzkumu a vývoji v ČR působila v Hlavním městě Praze (35,2 % z 121 640 osob), pětina připadala na Jihomoravský kraj (20,7 %). V Pardubickém kraji působila pouze 3,2 % z celorepublikového počtu pracovníků ve VaV. Přibližně čtvrtinu ze všech pracovníků ve VaV v kraji tvoří v posledních letech ženy (v roce 2021 byly v kraji zastoupeny 24,9 %, celorepublikově 30,7 %).

Graf 3.3 Výdaje na výzkum a vývoj podle krajů v roce 2021

Zdroj: ČSÚ

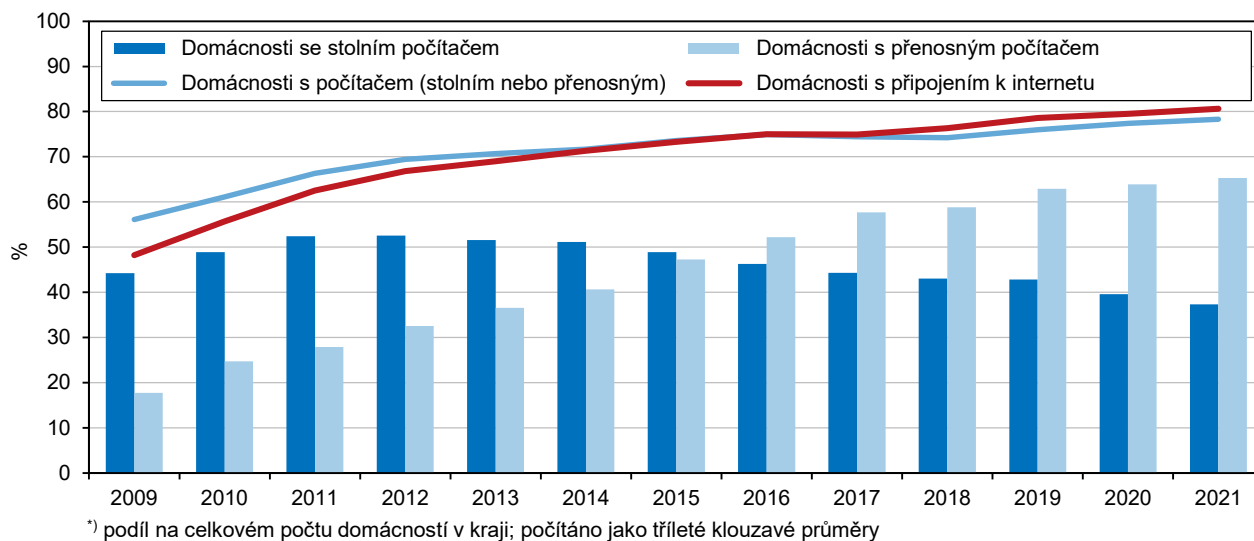
Na výzkum a vývoj bylo v Pardubickém kraji v roce 2021 vynaloženo 3,6 miliardy Kč, tj. o 9,5 % více než v roce 2020. Celorepublikové **výdaje na výzkum a vývoj** dosáhly v roce 2021 částky 121,9 miliardy Kč a byly stejně jako v případě krajských výdajů nejvyšší v dostupné časové řadě od roku 2005. Krajské výdaje se na celorepublikových výdajích podílely pouze 2,9 %. Nejdůležitějším centrem českého výzkumu a vývoje nadále zůstává Praha, ve které bylo v roce 2021 realizováno 38,9 % ze všech výdajů na výzkum a vývoj v ČR. S velkým odstupem za ní následoval Jihomoravský kraj a Středočeský kraj (17,5 %, respektive 12,9 %). Pardubickému kraji patřila v mezikrajském srovnání devátá pozice. Při přepočtu na regionální hrubý domácí produkt měl nejvyšší výdaje Jihomoravský kraj. Celkové výdaje na VaV zde tvořily VaV 3,2 % regionálního hrubého domácího produktu vytvořeného v kraji a byly o 1,7 procentního bodu vyšší než v Pardubickém kraji.

Podíl domácností vybavených počítačem se v posledních letech stále mírně zvyšuje. V roce 2021 bylo vybaveno stolním nebo přenosným počítačem 79,5 % domácností v ČR (počítáno jako tříletý klouzavý průměr let 2020 až 2022). Oproti celorepublikovému průměru je podíl domácností vybavených počítačem v Pardubickém kraji nižší (již od roku 2015). V roce 2021 činil tento podíl 78,3 % a byl šestý nejnižší mezi kraji. Nejvyšší podíl domácností vybavených počítačem měla Praha (86,0 %), naopak nejnižší podíl náležel Ústeckému kraji (68,7 %).

Graf 3.4 Domácnosti vybavené počítačem a připojením k internetu v Pardubickém kraji^{*)}

Zdroj: ČSÚ – Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

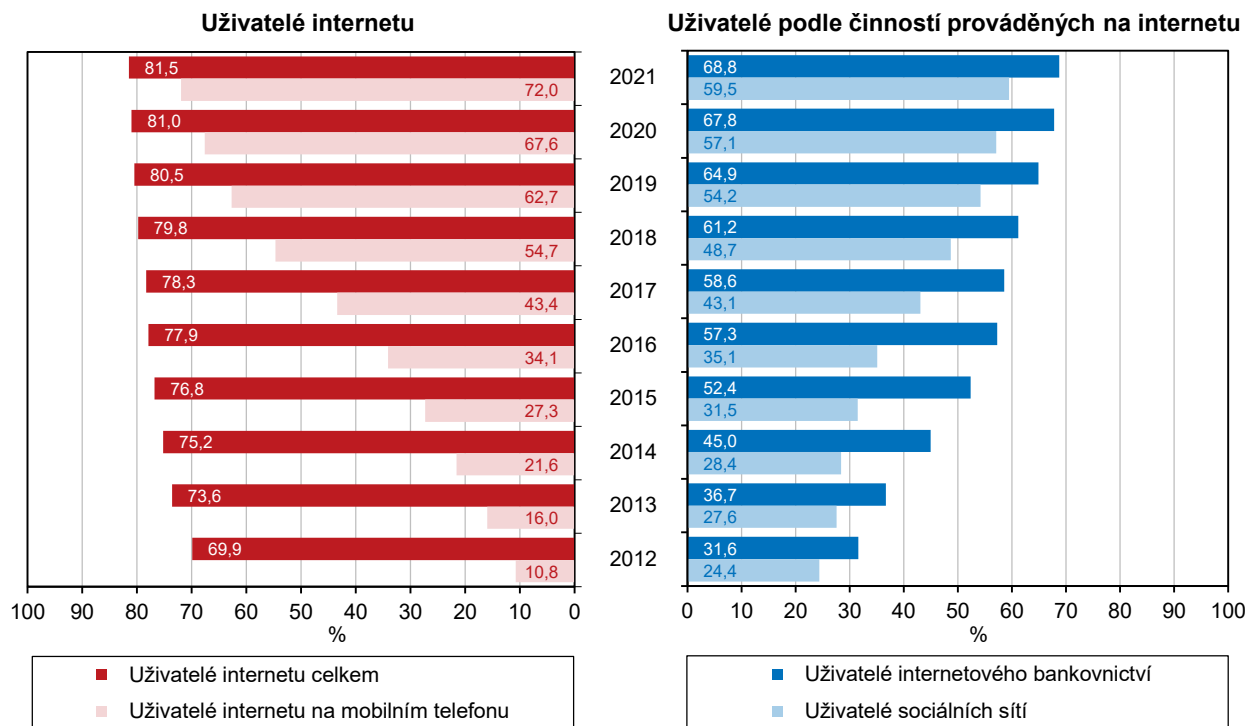

Rychlejším tempem než podíl domácností vybavených počítačem se v posledních letech zvyšuje **podíl domácností s připojením na internet**. V roce 2021 dosáhl tento podíl v celorepublikovém průměru 83,4 % (pro zvýšení spolehlivosti dat z výběrového šetření počítáno jako tříletý klouzavý průměr let 2020–2022), přičemž nejvyšší byl v Praze (86,9 %) a nejnižší v Ústeckém kraji (78,0 %). Pardubický kraj měl podíl domácností s připojením na internet podprůměrný, v kraji bylo připojeno 80,6 % domácností (tj. třetí nejnižší hodnota mezi kraji).

Ve srovnání s ostatními kraji má Pardubický kraj vysoký **podíl uživatelů internetového bankovníctví a sociálních sítí**. Mezi uživatele internetového bankovníctví patřilo v roce 2021 celkem 68,8 % obyvatel kraje ve věku 16 a více let (počítáno jako klouzavý průměr let 2020–2022), což znamenalo čtvrtý nejvyšší podíl v mezikrajském žebříčku (při celorepublikovém průměru 67,2 %). Mezi uživatele sociálních sítí se v roce 2021 řadilo 59,5 % obyvatel kraje ve věku 16 a více let, tj. o 3,4 procentního bodu více, než činil celorepublikový průměr.

Graf 3.5 Uživatelé internetu ve věku 16 a více let v Pardubickém kraji^{*)}

Zdroj: ČSÚ – Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

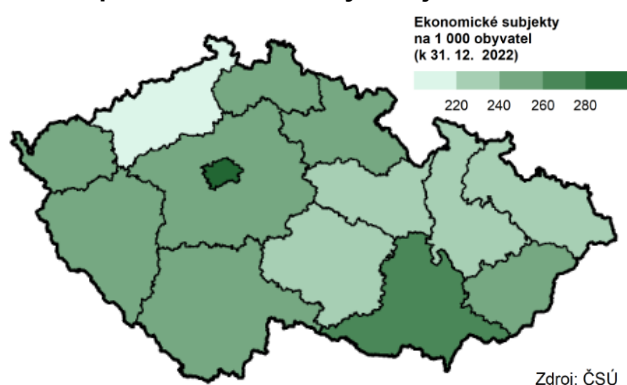

^{*)} podíl z počtu obyvatel kraje ve věku 16 a více let; počítáno jako tříleté klouzavé průměry

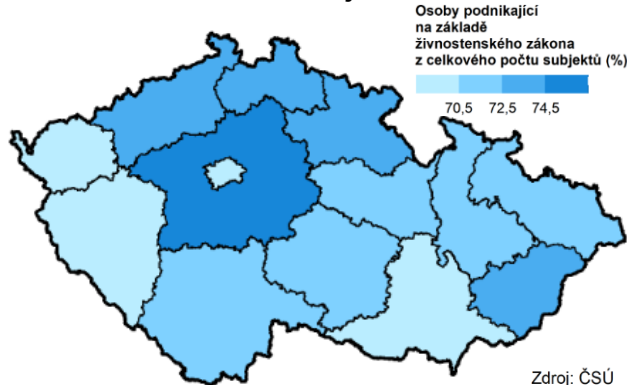
Ekonomické subjekty

Ke konci roku 2022 mělo v Pardubickém kraji své sídlo 125,2 tis. **ekonomických subjektů**, z nichž 68,0 tis. vykazovalo dle statistických zjišťování nebo administrativních zdrojů ekonomickou aktivitu. Oproti stavu v předchozím roce se celkový počet subjektů v kraji zvýšil o 755, tj. o 0,6 % (v případě subjektů se zjištěnou aktivitou došlo k nárůstu o 1 321, tj. o 2,0 %, přičemž přírůstek se týkal všech krajů). Výraznější úbytek počtu subjektů (zejména fyzických osob) se projevil v první polovině roku 2023 v souvislosti s rušením živností ve vazbě na zřizované datové schránky. V kraji přitom bylo k 30. 6. 2023 evidováno o 10,4 tis. (o 8,3 %) subjektů méně než ve stejném období vloni, z toho v kategorii živnostníků šlo o pokles o 10,7 tis. (o 11,7 % při relativně nejvyšším úbytku o 13,0 % v okrese Ústí nad Orlicí). Nejvyšší zastoupení živnostníků na všech ekonomických subjektech bylo ke konci roku 2022 evidováno ve Středočeském kraji (75 %), Pardubický kraj se (s přibližně 72 %) zařadil na 6. místo mezikrajského žebříčku.

Intenzita podnikatelské aktivity v krajích k 31. 12. 2022

Podíl živnostníků v krajích k 31. 12. 2022

Zemědělství

Produkce zemědělského odvětví v běžných cenách (b. c.) v Pardubickém kraji od roku 2016 meziročně rostla s maximem v roce 2021 (+7,1 %) (poslední dostupný údaj). Nárůst produkce zemědělského odvětví byl již třetím rokem zajištěn převážně rostlinnou výrobou (+ 14,4 % v roce 2021), živočišná výroba zaznamenala v roce 2021 pozvolné meziroční zvýšení o 0,6 %. Celková hodnota produkce zemědělského odvětví v Pardubickém kraji v roce 2021 představovala částku 13,4 mld. Kč v b. c., což je maximum dosažené v kraji od roku 2005 a zároveň šestá nejvyšší příčka ve srovnání krajů.

Rok 2022 znamenal v Pardubickém kraji zároveň mírné rozšíření sklizňových ploch obilovin, ale i pokles hektarového výnosu a snížení objemu **sklizně** u řady obilovin. Sklizňová plocha řepky byla v kraji proti předchozímu srovnatelnému období rozšířena, hektarový výnos byl mezi krajů třetí nejvyšší a celková sklizeň vzrostla o čtvrtinu na 84,3 tis. tun. Zdvojnásobila se sklizňová plocha sóji na třetí nejvyšší rozlohu ve srovnání krajů. Celková sklizeň sóji v Pardubickém kraji tvořila více než 14 % republikového úhrnu (9,4 tis. tun). Na obdobné rozloze jako v předchozím období byla v kraji pěstována cukrovka technická. Díky nejvyššímu hektarovému výnosu v republikovém srovnání dosáhli zemědělci v Pardubickém kraji rekordní sklizně cukrovky technické (téměř 300 tis. tun), která byla nejvyšší od roku 2004.

Současně s výsledky sklizní byly zjišťovány rovněž **osevní plochy ozimů**. K 30. listopadu 2022 byly pro sklizeň v Pardubickém kraji v roce 2023 v porovnání s předchozím rokem osety větší plochy všech významných ozimých obilovin. Maximální rozšíření osevních ploch se týkalo pšenice ozimé, jejíž osevní plocha byla proti předchozímu období rozšířena téměř o 2 tis. ha na 52 tis. ha. Největší relativní přírůstek ploch byl evidován u žita ozimého (+13,5 %) a tritikale (+8,8 %). Řepkou byla v Pardubickém kraji pro sklizeň v roce 2023 oseta výměra mírně vyšší než v roce předchozím, a to více než 26 tisíc hektarů.

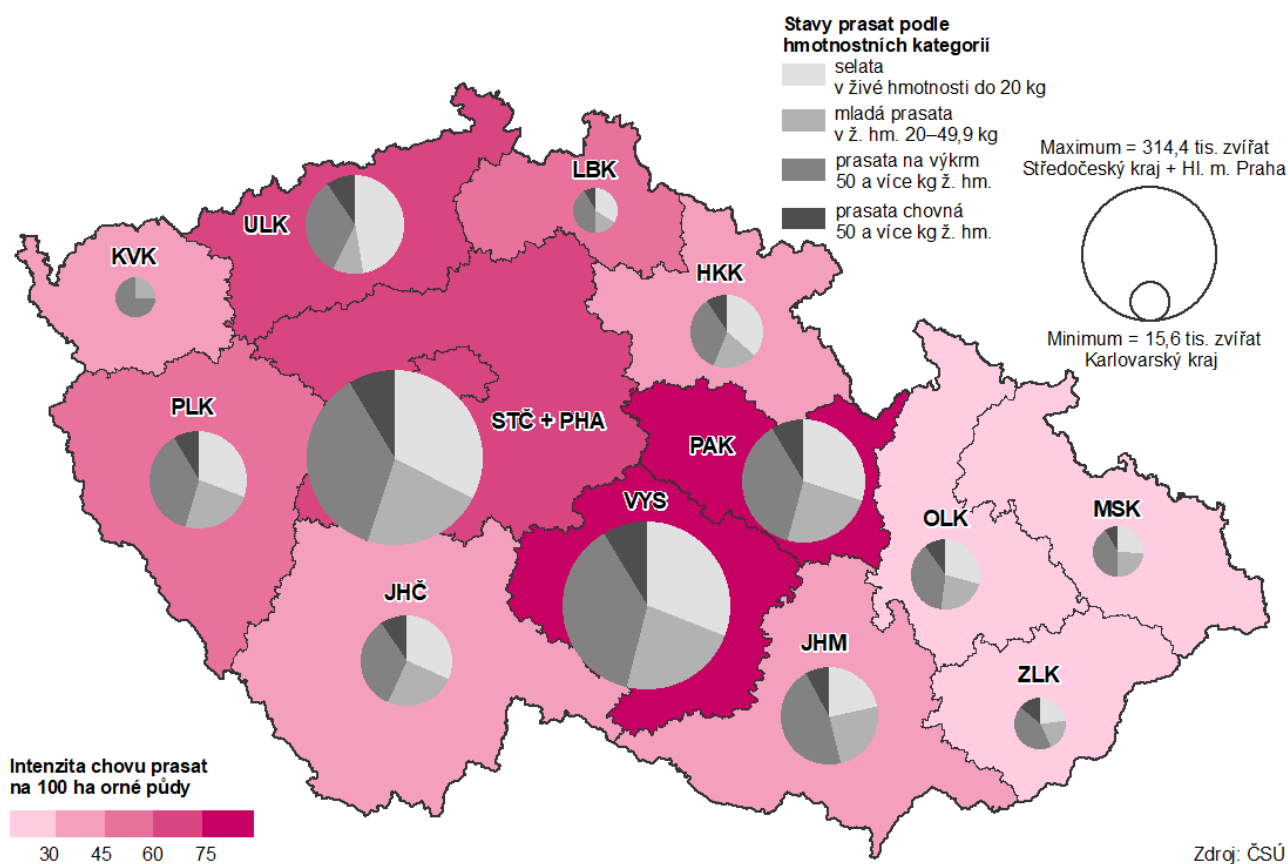
V hospodářském roce 2021/2022 v Pardubickém kraji poklesla **spotřeba** minerálních **hnojiv** v čistých živinách i statkových hnojiv v přepočtu na hektar obhospodařované zemědělské půdy (-14,5 % resp. -7,2 %). Pokles byl zaznamenán také na celostátní úrovni (-13,2 % resp. -1,7 %). Spotřeba vápenatých hnojiv proti předchozímu srovnatelnému období vzrostla v kraji i na republikové úrovni (+6,0 % resp. +2,8 %), obdobně se v kraji i v ČR zvýšila hektarová spotřeba organických hnojiv (+0,3 % resp. +2,3 %).

V zemědělských podnicích Pardubického kraje bylo ke konci roku 2022 chováno 110 493 kusů **skotu**, meziročně se stav zvýšil o 173 zvířat (+0,2 %). Na území České republiky se v průběhu roku 2022 stáda skotu rozšířila o 2,3 %. Nejvyšší intenzita chovu skotu, tj. podíl skotu na 100 hektarů obhospodařované zemědělské půdy, byla v roce 2022 evidována v Kraji Vysočina (61,8) a Jihočeském kraji (53,0), Pardubický kraj se umístil na čtvrté nejvyšší pozici (49,4). Nejnižší intenzita chovu skotu byla zjištěna v Jihomoravském kraji (18,6).

Krávy se na stavech skotu v Pardubickém kraji v roce 2022 podílely 41,9 %. K 31. 12. 2022 bylo na území kraje evidováno 46 297 těchto zvířat a meziročně se jejich počet zvýšil o 175 kusů (+0,4 %). Na území České republiky se stáda krav proti roku 2021 rozšířila v průměru o 0,9 %.

V průběhu roku 2022 se v zemědělských podnicích Pardubického kraje narodilo 48 540 **telat**, na 100 krav tak připadalo 103,6 narozených telat. Počet uhynulých telat do 3 měsíců od narození činil 2 400 kusů. Počet odchovaných telat v kraji meziročně vzrostl (+1,0 %) na hodnotu 46 140 kusů a v přepočtu na 100 krav dosáhl v roce 2022 hodnoty 98,5 a byl nejvyšší v mezikrajském srovnání.

Chov prasat v krajích k 31. 12. 2022

V Pardubickém kraji se v průběhu roku snížily stavy **prasat** z 167 654 kusů v roce 2021 na 155 412 zvířat na konci roku 2022 (-7,3 %). Na propadu se podílely všechny sledované skupiny prasat podle účelu chovu. Nejvyšší podíl z celkového úbytku, a to více než třetinový, tvořila kategorie prasat na výkrm. V mezikrajském srovnání velikosti chovů prasat se Pardubický kraj zařadil na třetí nejvyšší příčku, a to za Kraj Vysočina (285,9 tis. prasat) a kraj Středočeský včetně Hlavního města Prahy (314,4 tis. prasat).

Nejvyšší **intenzitu chovu prasat** (počet zvířat na 100 ha orné půdy) v roce 2022 vykázali zemědělci z Kraje Vysočina (111,1) a Pardubického kraje (89,1); na nejnižších pozicích se umístili chovatelé prasat z Moravskoslezského (24,3) a Olomouckého kraje (35,3).

Ve **struktuře chovů prasat** v Pardubickém kraji v roce 2022 převažovala prasata na výkrm (včetně vyřazených prasníc a kanců), která tvořila 37,0 % ze všech zvířat. Druhý nejvyšší podíl připadal na selata živé hmotnosti nižší než 20 kg (30,2 % všech prasat) a dále následovala mladá prasata živé hmotnosti od 20 do 50 kg (24,2 % všech prasat). Chovná prasata (50 a více kg živé hmotnosti) byla ve stavech prasat v kraji zastoupena 8,6 %.

Výroba jatečných prasat v roce 2022 v Pardubickém kraji činila 28 822 tun živé hmotnosti, byla 3. nejvyšší ve srovnání krajů a tvořila 10,3 % celostátního úhrnu. Meziročně poklesla výroba jatečných prasat jak na krajské (-4,2 %), tak i republikové úrovni (-5,9 %).

Zemědělci v Pardubickém kraji patří dlouhodobě mezi nejnvýznamnější chovatele drůbeže, producenty vajec a drůbežího masa. **Chovy drůbeže** v kraji k 31. 12. 2022 zahrnovaly 4 497,1 tis. zvířat, byly v mezikrajském srovnání třetí nejvyšší a představovaly téměř pětinu republikového úhrnu. V porovnání s rokem 2021 byl ve stavech drůbeže v kraji zaznamenán úbytek zvířat o 108 tis. kusů, tj. pokles o 2,3 %, na úrovni ČR byl propad ve stavech ještě výraznější a činil 7,9 %.

V chovech drůbeže v Pardubickém kraji tvořily **nosnice** třetinový podíl a dosáhly počtu 1 479,0 tis. kusů. Nosnice chované v kraji představovaly téměř třetinu počtu zvířat v zemědělském sektoru České republiky. V meziročním srovnání byl na celostátní úrovni zaznamenán pokles ve stavech nosnic (-8,2 %), úbytek byl evidován v sedmi krajích, přírůstek se týkal šesti krajů včetně Pardubického (+15,4 %). Produkce konzumních vajec v kraji se ve srovnání s rokem 2021 snížila téměř o pětinu (-87 mil. kusů), pokles byl zaznamenán i na celostátní úrovni (-11,9 %). Celková **snáška konzumních vajec** v Pardubickém kraji v roce 2022 představovala 359,5 mil. kusů, což tvořilo čtvrtinový podíl z republikového úhrnu a zároveň druhý nejvyšší počet za Středočeským krajem spolu s Prahou (373,4 mil. kusů).

Výroba jatečné drůbeže v Pardubickém kraji v roce 2022 činila 50 867 tun živé hmotnosti a meziročně se zvýšila o 5,5 %. Krajská produkce drůbežího masa tvořila pětinový podíl objemu výroby jatečné drůbeže v zemědělském sektoru ČR a proti předchozímu srovnatelnému období tento podíl posílil o 1,0 procentní bod. V produkci jatečné drůbeže se Pardubický kraj umístil na třetím místě za kraje Jihomoravský (21,6 %) a Středočeský spolu s Prahou (20,2 %).

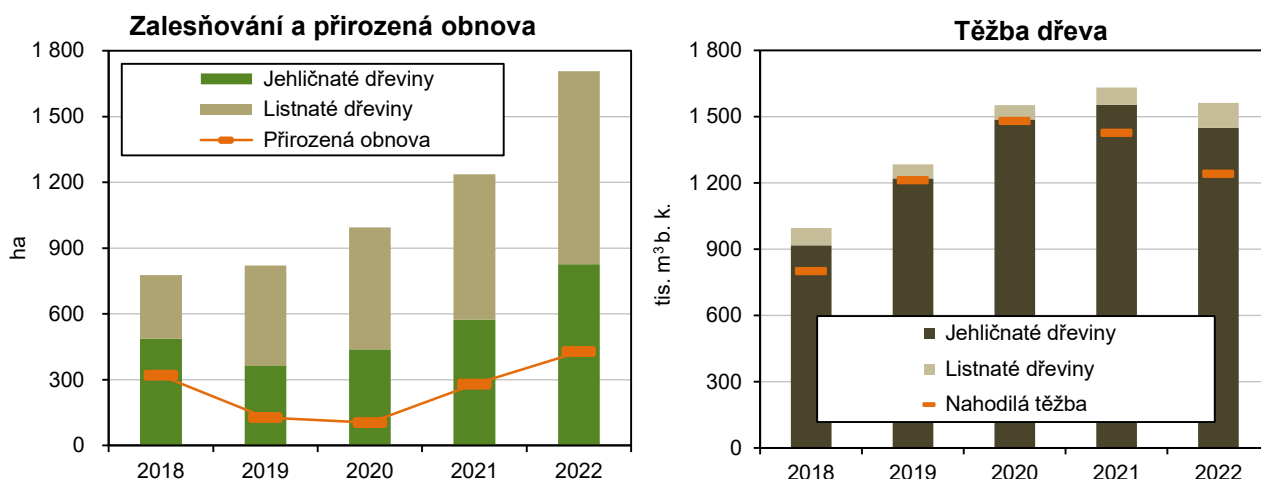
Lesnictví

V roce 2022 se **lesní pozemky** v Pardubickém kraji rozprostíraly na výměře 135 tisíc hektarů, tvořily 29,9 % z celkové rozlohy kraje a 5,0 % z rozlohy lesních pozemků ČR. Podíl jehličnatých porostů reprezentoval 77,0 % porostní plochy lesů v kraji, listnaté stromy tvořily 23,0 %.

V Pardubickém kraji byla během roku 2022 zalesněna a uměle obnovena o třetinu větší plocha lesa než v roce předchozím a zároveň nejvyšší v uplynulých pěti letech, jak naznačuje níže přiložený graf. Na úrovni celé republiky došlo k meziročnímu poklesu o 1,7 %.

Graf 3.6 Zalesňování, přirozená obnova lesa a těžba dřeva v Pardubickém kraji

Zdroj: ČSÚ

V průběhu roku 2022 se v Pardubickém kraji vytěžilo 1 563,6 tis. m³ dřeva bez kůry (b. k.), což představuje 6,2% podíl na celkové těžbě dřeva v České republice. Meziročně se celková **těžba dřeva** v kraji snížila o 4,2 % (pokles o 69,1 tis. m³ b. k.), pokles na úrovni republiky byl výraznější a činil 17,0 %. Jak je patrné z výše umístěného grafu, celková produkce dřeva v kraji dosažená v roce 2022 byla od roku 2018 druhá nejvyšší. Jehličnaté dřeviny se na vytěžené dřevní hmotě v kraji podílely 92,8 % (1 449,6 tis. m³ b. k.). Zpracovaná nahodilá těžba živelní nebo hmyzová představovala 79,5 % celkové těžby dřeva v kraji.

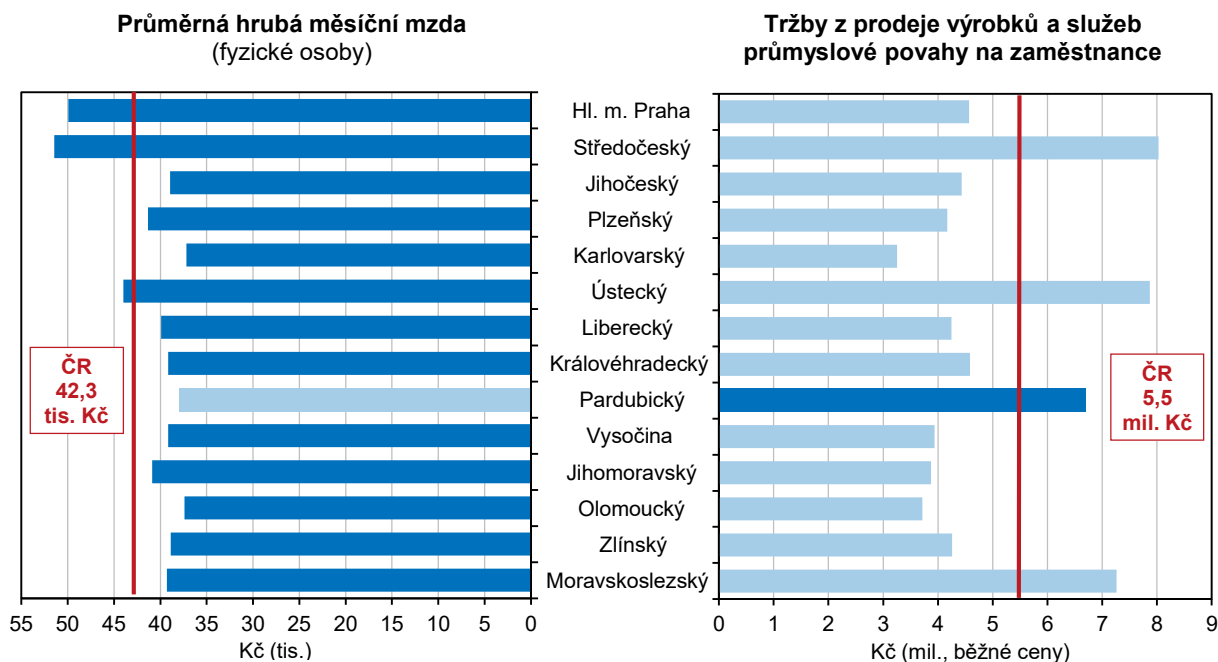

Průmysl

V roce 2022 mělo (stejně jako v roce předchozím) v Pardubickém kraji své sídlo 137 **průmyslových podniků** se 100 a více zaměstnanci. Po období zřetelného růstu počtu **zaměstnanců** této kategorie podniků v letech 2014 až 2018 se v roce 2019 jejich počet v kraji meziročně snížil o 543 osob, přičemž pokles pokračoval i v letech 2020 (-1 089 osob) a 2021 (-311 osob). Následoval růst o 242 zaměstnanců v roce 2022, tj. o 0,5 % (při stejném procentním nárůstu v celé ČR). Průměrná hrubá měsíční **mzda** v podnicích se sídlem v kraji během roku 2022 vzrostla o 7,0 %, tj. nadprůměrně oproti tempu růstu v předchozích třech letech (v celé ČR došlo k navýšení o 7,8 %). Částka 37 911 Kč představovala 89,6 % úrovně průměrné republikové mzdy v průmyslu; mezi kraji ČR byla (stejně jako v roce 2021) 3. nejnižší po Karlovarském a Olomouckém kraji.

Graf 3.7 Mzdy a tržby v průmyslu v krajích v roce 2022^{*)}

Zdroj: ČSÚ

^{*)} podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy v podnicích se 100 a více zaměstnanci po čtyřech letech růstu v kraji v roce 2021 meziročně klesly o 0,6 % při celorepublikovém nárůstu o 10,5 %, v roce 2022 přitom následoval výrazný nárůst o 16,9 % (v celé ČR o 14,3 %) na 321 mld. Kč. Objem tržeb v přepočtu **na zaměstnance** patří v kraji dlouhodobě k nejvyšším v mezikrajském srovnání, od roku 2010 se nacházely na druhé až třetí pozici, v roce 2021 i 2022 byly čtvrté nejvyšší za Středočeským, Ústeckým a Moravskoslezským krajem. Dominantní postavení má v kraji nadále výroba elektroniky a výpočetní techniky, z celkových tržeb podniků zpracovatelského průmyslu tvoří více než polovinu.

Tržby z přímého vývozu se na celkových tržbách z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy v podnicích se sídlem v kraji v roce 2022 podílely 58,0 %. Mezi kraji šlo o sedmou nejvyšší hodnotu (v roce 2021 kraji patřila šestá příčka). V porovnání s rokem 2021 klesl tento podíl o 7,5 procentního bodu (ve čtyřech krajích byl přitom zaznamenán růst) a po jedenácti letech se dostal pod celorepublikový průměr (ten činil 58,7 %). Mezi podniky zpracovatelského průmyslu v kraji má nejvyšší podíl tržeb za přímý vývoz výroba elektrických zařízení (90 %), chemická výroba (84 %) či výroba strojů a zařízení (80 %). Naproti tomu v potravinářských podnicích tvoří přímý vývoz pouze 15% podíl.

Energetika

Podle údajů ERÚ bylo v Pardubickém kraji v roce 2022 **vyrobena** celkem 6 817,3 GWh **elektrické energie** (brutto), což je o pětinu více než v roce předchozím. Podíl kraje na celorepublikové výrobě elektřiny meziročně vzrostl o 1,4 procentního bodu na 8,1 % a byl tak v dlouhodobém pohledu nejvyšší. Na meziročním zvýšení výroby elektřiny v kraji se rozhodující měrou podílely parní elektrárny (+22 %), ve kterých je v kraji vyráběno

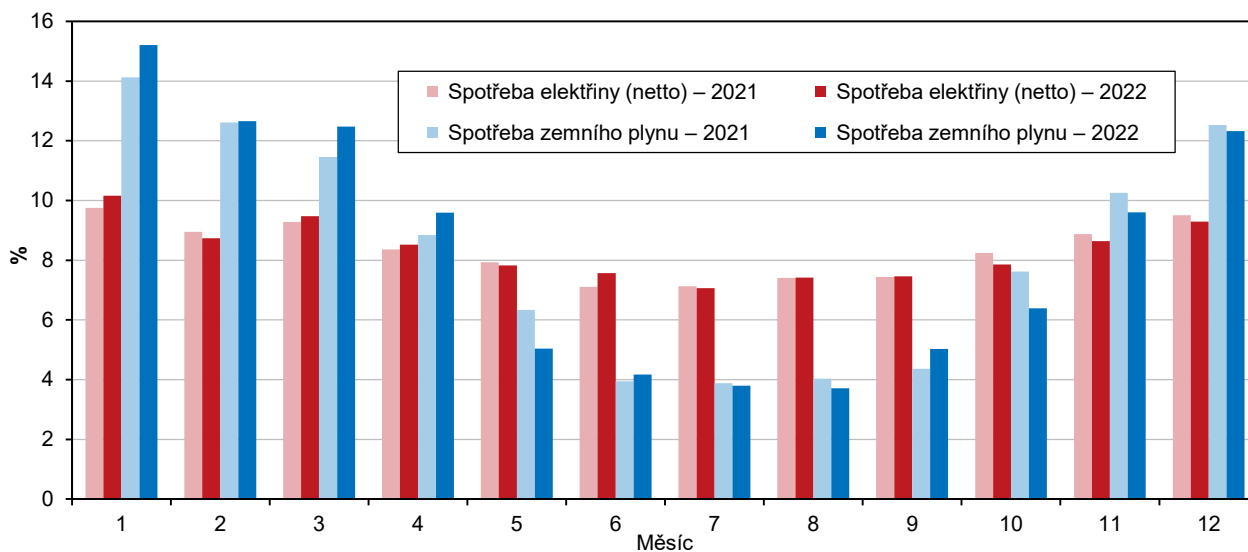
přes 90 % veškeré elektřiny. Přírůstek výroby se týkal také elektráren větrných (+10 %) a fotovoltaických (+8 %). Výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů v kraji se v roce 2022 na celkové výrobě podílela 6,8 %, což byla třetí nejnižší hodnota v mezikrajském srovnání.

V roce 2022 bylo v Pardubickém kraji **spotřebováno** 2 483,6 GWh **elektřiny** (netto; vyjadřuje hodnotu bez technologické vlastní spotřeby elektřiny a ztrát vzniklých při výrobě), což je o 3,3 % méně než v roce předchozím (při 4% celorepublikovém poklesu). Z pohledu jednotlivých kategorií odběratelů byl v roce 2022 zaznamenán největší meziroční pokles spotřeby elektřiny (po předchozím trendu růstu) v domácnostech (v kraji o 8,6 %, v celé ČR o 9,0 %). Procentní pokles spotřeby elektřiny v domácnostech v kraji (na 749,6 GWh v roce 2022) byl přitom v dlouhodobém pohledu rekordní, v mezikrajském srovnání však patřil k nejnižším. Jestliže v letech 2020 a 2021 spotřeba elektřiny v domácnostech výrazně vzrostla v důsledku protiepidemických opatření (rozšíření práce z domova, uzavření škol a provozoven), v loňském roce se významnou měrou projevily dopady energetické krize a s tím spojená úsporná opatření. Zatímco na celorepublikové úrovni bylo druhé nejvyšší procentní snížení spotřeby patrné mezi velkoodběrateli z hladiny velmi vysokého napětí (-5,5 %), v kraji spotřeba v této kategorii meziročně vzrostla (+4,3 %).

Nevyšší podíl spotřeby elektřiny v kraji v roce 2022 připadal (obdobně jako v roce předchozím) na **měsíce leden, březen a prosinec**. Nejméně elektrické energie bylo spotřebováno v červenci, srpnu a září. Úsporná opatření odběratelů měla největší dopad na meziroční snížení spotřeby ve 4. čtvrtletí loňského roku, a to v kraji o 6,1 % při celorepublikovém poklesu o 6,7 %. Spotřeba elektřiny v domácnostech v roce 2022 se meziročně snížila ve všech měsících, nejvíce v červnu (v kraji o 22 %, v ČR o 18 %) a květnu (v kraji i ČR o 17 %).

Graf 3.8 Podíl jednotlivých měsíců na spotřebě elektřiny a zemního plynu v Pardubickém kraji

Zdroj: Energetický regulační úřad

V roce 2022 se v Pardubickém kraji **spotřebovalo** podle ERÚ 329,1 mil. m³ **zemního plynu**, což představovalo nejmenší objem od roku 2015. Meziročně klesla v roce 2022 spotřeba plynu dodaného konečným zákazníkům ve všech krajích (relativně nejvíce v kraji Karlovarském, nejméně v kraji Olomouckém); snížení o 17,1 % v Pardubickém kraji bylo páté nejvyšší v mezikrajském srovnání při celorepublikovém poklesu o 20,3 %.

Ke snížení spotřeby v kraji oproti roku 2021 došlo ve všech **kategoriích odběratelů** s výjimkou od roku 2017 samostatně sledovaných plnicích stanic CNG (tj. stlačeného zemního plynu). Největší měrou meziročně klesla spotřeba zemního plynu v kraji v kategorii středních odběratelů (o 24 %) a domácností (téměř o 22 %). Největší spotřebu (i přes 13% meziroční snížení) nadále vykazovali velkoodběratelé, kteří se na celkové spotřebě zemního plynu v kraji v roce 2022 podíleli 39 %. Za nimi s třetinovým podílem následovaly domácnosti.

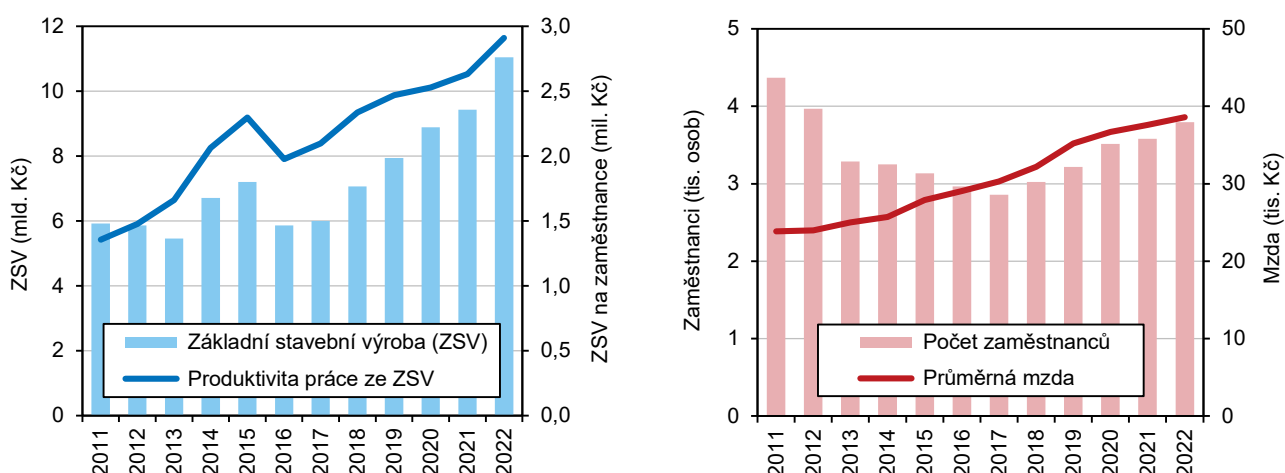
Ve spotřebě plynu jsou nadále ve srovnání se spotřebou elektřiny patrné výraznější **sezonní výkyvy**. Podíly jednotlivých měsíců se na celkové roční spotřebě zemního plynu v kraji v roce 2022 pohybovaly od 3,7 % v srpnu po 15,2 % v lednu (z toho v sektoru domácností dokonce od 1,4 % v červenci i srpnu po 19,0 % v lednu). V případě spotřeby elektřiny bylo toto rozpětí mnohem menší (od 7,1 % ročního úhrnu v červenci po 10,2 % v lednu).

Stavebnictví

V roce 2022 mělo na území Pardubického kraje sídlo třicet **stavebních podniků s 50 a více zaměstnanci**, tj. o dva podniky více než v letech 2020 a 2021. Zatímco v posledních letech se počet těchto podniků se sídlem v kraji mírně zvyšuje (oproti stavu v letech 2017 a 2018 přibylo v kraji šest stavebních podniků s 50 a více zaměstnanci), z dlouhodobějšího hlediska registrujeme spíše úbytek těchto podniků v kraji. Také počet zaměstnanců stavebních podniků se sídlem v kraji se po několikaletém poklesu začal mírně zvyšovat až v posledních letech, od roku 2017 v kraji přibylo téměř tisíc těchto pracovníků. Ve stavebních podnicích se sídlem v kraji si tak v roce 2022 vydělávalo téměř 3,8 tisíc zaměstnanců, přičemž jejich průměrná hrubá měsíční mzda činila 38 582 Kč. Tato částka byla stejně jako v předchozích letech pod republikovým průměrem (třetí nejnižší hodnota v mezikrajském srovnání za rok 2022) a její poslední meziroční růst činil 2,6 %.

Graf 3.9 Stavebnictví v Pardubickém kraji – podniky s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji

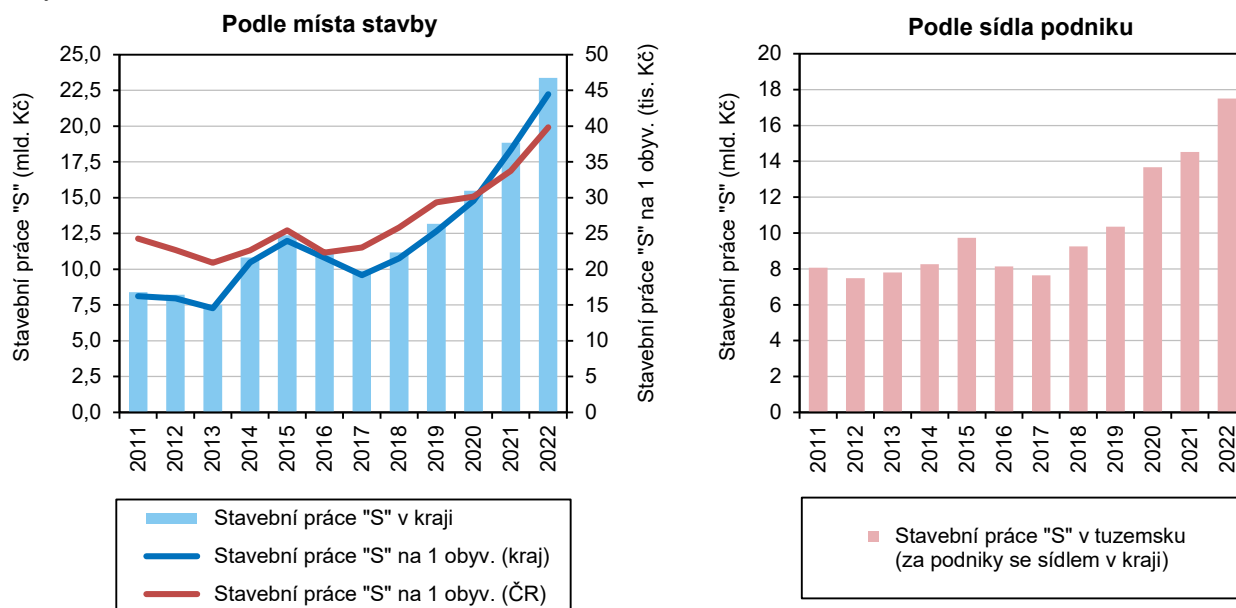
Zdroj: ČSÚ

Základní stavební výroba (ZSV) dosáhla v Pardubickém kraji v roce 2022 hodnoty 11,0 mln. Kč v běžných cenách (nejvíce v dlouhodobém pohledu) a ve srovnání s předchozím rokem byla o 1,6 mln. Kč vyšší (procentní růst činil 17,2 % a byl šestý nejvyšší mezi 13 kraji, v nichž došlo k meziročnímu růstu ZSV). Zatímco v případě inženýrského stavitelství činil meziroční růst ZSV v kraji pouze 10,1 %, v případě pozemního stavitelství dosahoval téměř padesáti procent (44,3 %). Nejen celkový objem, ale i produktivita práce (ZSV na zaměstnance) dosáhla v kraji v roce 2022 dlouhodobého maxima (2,91 mil. Kč znamenalo třetí nejvyšší hodnotu mezi kraji).

Graf 3.10 Stavební práce "S" – podniky s 20 a více zaměstnanci v Pardubickém kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

Dosud byla v textu hodnocena stavební výroba podniků s 50 a více zaměstnanci z hlediska jejich sídla (firmy se sídlem v kraji však mohou stavět i v jiných krajích ČR či v zahraničí). Za **stavební podniky s 20 a více zaměstnanci** jsou ovšem některá data dostupná nejen podle sídla podniku, ale také podle místa stavby (bez ohledu na sídlo firem). Z hlediska místa stavby realizovaly v roce 2022 stavební podniky s 20 a více zaměstnanci stavební práce na území kraje v hodnotě 23,4 mld. Kč, což znamenalo o 24,0 % vyšší částku než v předchozím roce a zároveň dosud nejvyšší částku dosaženou v kraji. Meziroční růst objemu stavebních prací evidujeme také ve všech ostatních třinácti krajích ČR. Zatímco k nejvyššímu nárůstu došlo v Karlovarském kraji (o 49,6 %), nejnižší evidujeme v Kraji Vysočina (o 2,4 %). Pardubickému kraji patřila v tomto žebříčku sedmá nejvyšší pozice, přičemž můžeme říci, že růst na území kraje byl ve srovnání s celou Českou republikou nadprůměrný (celorepublikový růst činil 21,0 %).

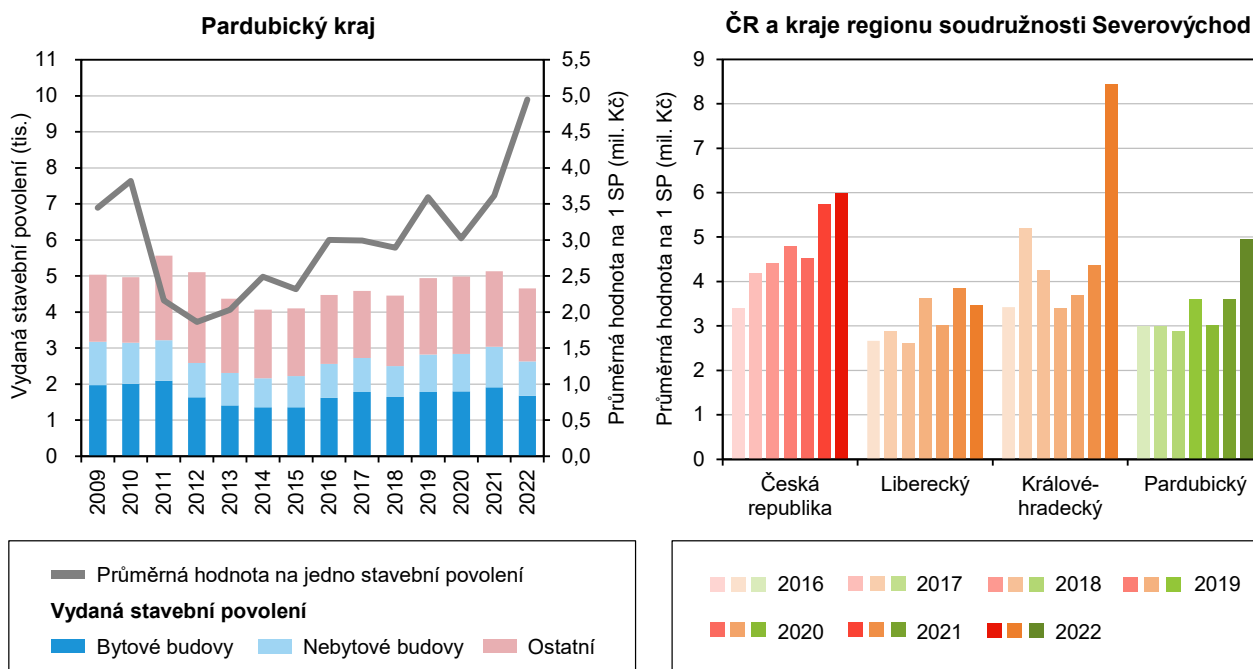
Na jednoho obyvatele Pardubického kraje připadaly v roce 2022 stavební práce provedené v kraji v hodnotě 44,4 tis. Kč, což byla z dlouhodobého pohledu jednoznačně nejvyšší částka. Ve srovnání s předchozím rokem se tato částka zvýšila o 21,2 %, což znamenalo sedmý nejvyšší meziroční nárůst mezi krají. Zatímco nejvyšší **hodnotu stavebních prací na jednoho obyvatele** má dlouhodobě Hlavní město Praha (61,5 tis. Kč v roce 2022; při celorepublikovém průměru 39,8 tis. Kč), nejnižší hodnotu měl v posledních pěti letech Liberecký kraj (25,4 tis. Kč v roce 2022). Pardubický kraj se v tomto žebříčku umísťuje dlouhodobě zejména na nižších pozicích, v roce 2021 ovšem obsadil druhou nejvyšší pozici mezi všemi 14 krají ČR s hodnotou 36,7 tis. Kč a v roce 2022 pak třetí nejvyšší pozici s hodnotou 44,4 tis. Kč.

Stavební povolení

V roce 2022 vydaly stavební úřady v Pardubickém kraji 4 656 stavebních povolení, tj. nejméně od roku 2019. Zatímco celorepublikově se **počet vydaných stavebních povolení** meziročně snížil o 5,4 %, v kraji došlo ve srovnání s rokem 2021 k ještě výraznějšímu poklesu (o 9,3 %, což byl pátý nejvyšší pokles mezi všemi 14 krají). Meziroční úbytek počtu stavebních povolení byl zaznamenán ve všech okresech Pardubického kraje – nejvyšší v okrese Chrudim (o 11,5 %), nejnižší v okresech Svitavy a Ústí nad Orlicí (shodně o 6,7 %).

Graf 3.11 Průměrná hodnota na jedno stavební povolení v ČR a krajích regionu soudružnosti NUTS II Severovýchod (tj. v Libereckém, Královéhradeckém a Pardubickém kraji)

Zdroj: ČSÚ

V Hlavním městě Praze, Jihomoravském, Zlínském, Olomouckém a Ústeckém kraji měly v roce 2022 ve struktuře vydaných stavebních povolení **podle druhu stavby** největší zastoupení bytové budovy. Ve všech ostatních krajích (včetně Pardubického kraje) připadala největší část vydaných stavebních povolení na inženýrské stavby (např. mosty, komunikace, dráhy, podzemní stavby nebo trubní a elektrická vedení). Ty se podílely

na všech vydaných stavebních povoleních v Pardubickém kraji 43,5 %. Stavební povolení na bytové budovy tvořily 35,9 % ze všech vydaných stavebních povolení v kraji a stavební povolení na nebytové budovy 20,6 %.

Celková orientační hodnota staveb, která představuje odhad celkových nákladů staveb (v běžných cenách) včetně technologie vynaložené na přípravu, realizaci a uvedení stavby do provozu (nejedná se o konečné náklady stavby), dosáhla v Pardubickém kraji v roce 2022 výše 23,0 mld. Kč, což znamenalo nejvyšší hodnotu za dobu existence kraje. Ve srovnání s rokem 2021 se celková orientační hodnota povolených staveb zvýšila v deseti krajích, přičemž v Pardubickém kraji došlo k nárůstu o 24,2 % (čtvrtý nejvyšší růst v mezikrajském žebříčku při průměrném poklesu na území celé ČR o 1,2 %).

V roce 2022 bylo v kraji dosaženo také nejvyšší **průměrné hodnoty na jedno vydané stavební povolení** za dobu existence Pardubického kraje. Tato hodnota dosáhla výše 4,9 mil. Kč a byla čtvrtá nejvyšší mezi kraji. Na průměrnou hodnotu za celou ČR tato hodnota nedosáhla, byla o 1,0 mil. Kč nižší. Zatímco na území celé ČR se oproti roku 2021 průměrná hodnota na jedno vydané stavební povolení zvýšila o 4,4 %, nárůst v kraji činil 36,9 %.

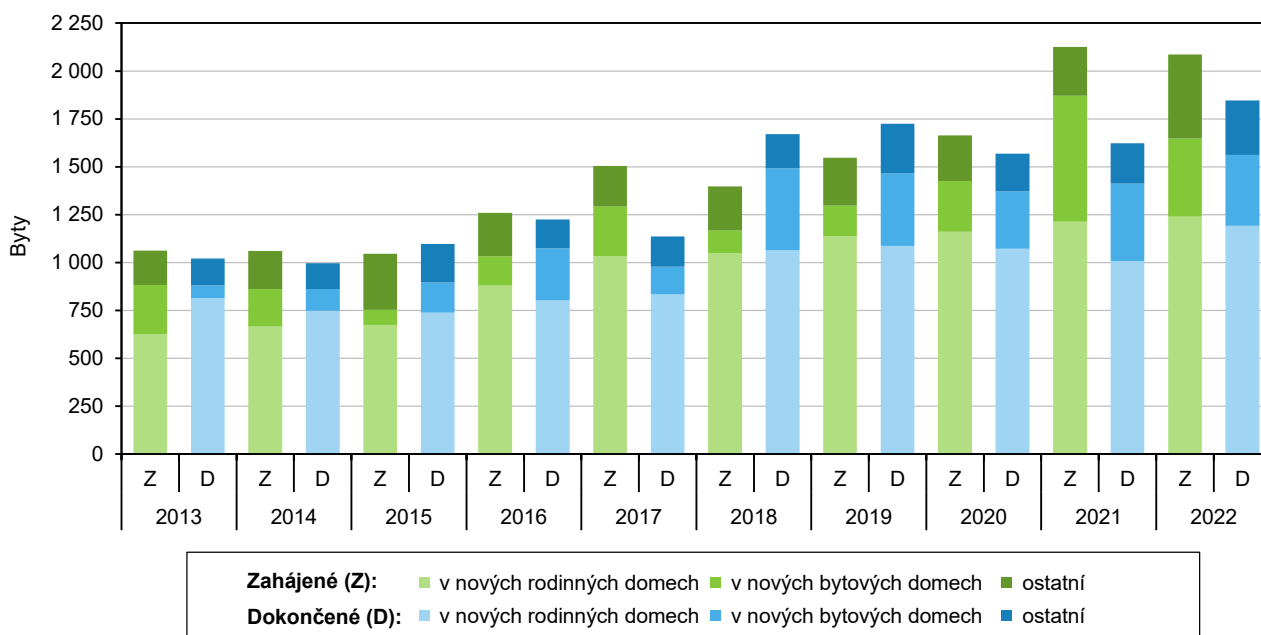
Dlouhodobě vysoké průměrné hodnoty na jedno stavební povolení má v rámci kraje okres Pardubice. Ten se v meziokresním žebříčku kraje za rok 2022 zařadil na první místo s hodnotou 6,5 mil. Kč, dále následovalo Orlickoústecko s hodnotou 5,6 mil. Kč a Svitavsko s hodnotou 4,7 mil. Kč. Naopak nízké průměrné hodnoty na jedno vydané stavební povolení má v dlouhodobém pohledu Chrudimsko. Tento region obsadil v roce 2022 s hodnotou 2,6 mil. Kč sedmou nejnižší příčku mezi všemi 77 okresy České republiky (vč. Prahy) a zároveň nejnižší příčku mezi okresy Pardubického kraje.

Bytová výstavba

V průběhu roku 2022 byla v Pardubickém kraji zahájena výstavba 2 086 bytů, což znamenalo čtvrtou nejvyšší roční hodnotu za dobu existence Pardubického kraje (od roku 2000). Nejvyšší počty bytů v tomto století byly zahajovány v letech 2006 a 2007 (maxima 2 498 bytů bylo dosaženo v roce 2007), poté došlo v letech 2012 až 2015 k útlumu zahájené bytové výstavby (minima 1 045 bytů bylo dosaženo v roce 2015). V letech 2016 až 2022 došlo v kraji v souladu celorepublikovým trendem k oživení zahájené bytové výstavby. Nejvyšší počet **zahájených bytů** evidujeme v rámci tohoto období v roce 2021, kdy bylo v kraji zahájeno 2 126 bytů, tj. o 1,9 % více než v roce 2022. Stejně jako v předchozích letech spadala většina ze zahájené bytové výstavby v roce 2022 do kategorie nové výstavby, v kraji do této kategorie patřilo 86,3 % zahájených bytů, celorepublikově 85,6 %, zbývající část spadala do kategorie změny již dokončených staveb (jedná se o nástavby, jimiž se stavby zvyšují, přístavby, jimiž se stavby rozšiřují a vestavby, při nichž se zachovává vnější půdorysné i výškové ohraničení stavby).

Graf 3.12 Bytová výstavba v Pardubickém kraji

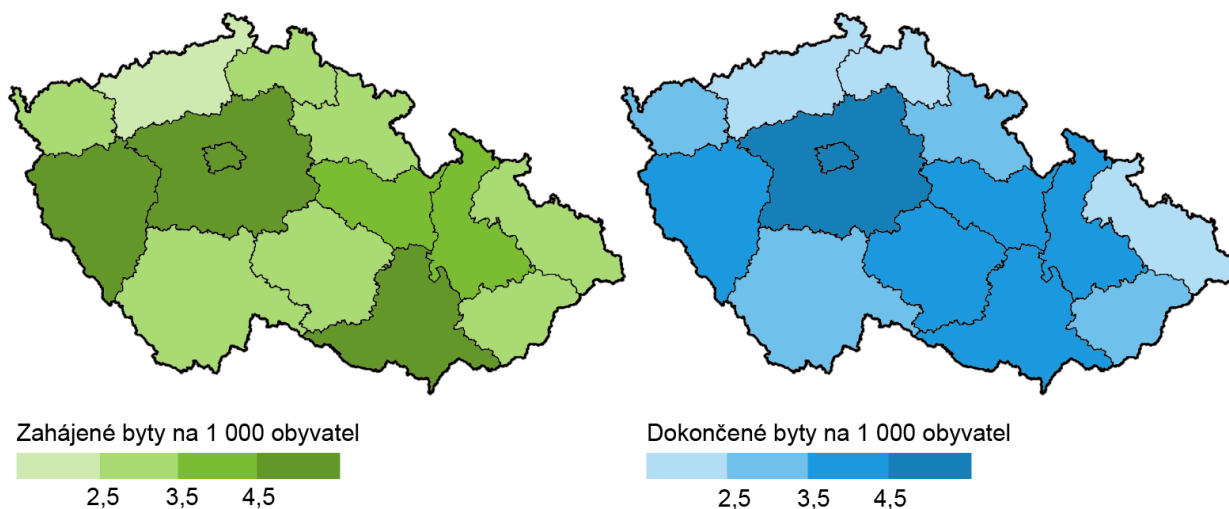
Zdroj: ČSÚ

Naopak počet **dokončených bytů** se v Pardubickém kraji meziročně zvýšil o 13,9 % na 1 847 bytů v roce 2022, což znamenalo druhou nejvyšší roční hodnotu od vzniku kraje v roce 2000. Vyšší počet dokončených bytů v rámci tohoto období evidujeme pouze v roce 2007, kdy bylo v kraji dokončeno 1 866 bytů. Na následující rok 2008 v kraji připadá 1 847 dokončených bytů, tj. stejný počet jako v roce 2022. Po roce 2008 postupně docházelo k útlumu bytové výstavby. Nejnižší počty dokončených bytů v tomto století evidujeme v kraji v letech 2013 až 2015, přičemž absolutní minimum připadá na rok 2014 (v kraji dokončeno 996 bytů). Poté začalo v souladu s celorepublikovým trendem dokončených bytů v kraji přibývat. Výraznější zlom nastal s rokem 2018, kdy se již počet dokončených bytů v kraji dostal na úroveň, na kterou jsme byli zvyklí z prvního desetiletí tohoto století (přibližně 1,4 tis. dokončených bytů ročně, výjimkou byl rok 2003). Většina z dokončené bytové výstavby spadá dlouhodobě do kategorie nové výstavby, v roce 2022 patřilo do této kategorie 84,9 % ze všech dokončených bytů v kraji, respektive 87,9 % z celkového počtu dokončených bytů v ČR. Zbývající část bytů byla dokončena v rámci změny již existujících staveb.

Ve struktuře bytové výstavby mají v kraji dlouhodobě nadpoloviční zastoupení **byty v nových rodinných domech** (v případě zahájených bytů trvale od roku 2010, u dokončených bytů trvale od roku 2008). V úhrnu za posledních deset let (2013–2022) se byty v nových rodinných domech na zahájené bytové výstavbě v kraji podílely 65,6 % (spolu s Moravskoslezským krajem třetí nejvyšší podíl mezi kraji při hodnotách od 9,8 % v Praze po 72,4 % ve Středočeském kraji) a na dokončených bytech 67,3 % (sedmý nejvyšší podíl mezi kraji při maximu 73,1 % v Ústeckém kraji a minimu 11,3 % v Praze). Mezi okresy kraje se podíl bytů v nových rodinných domech na celkové zahájené bytové výstavbě v letech 2013 až 2022 pohyboval od 64,3 % na Svitavsku po 67,9 % na Chrudimsku (rozptyl mezi okresy Pardubického kraje činil pouze 3,6 procentního bodu a byl nejnižší v mezikrajském srovnání). Mezi dokončenou bytovou výstavbou v okresech Pardubického kraje byly byty v nových rodinných domech nejvíce zastoupeny na Svitavsku (80,5 % z celkové dokončené bytové výstavby v okrese) a naopak nejméně na Pardubicku (62,9 % z celkové dokončené bytové výstavby v okrese).

Zahájené a dokončené byty na 1 000 obyvatel v krajích v roce 2022

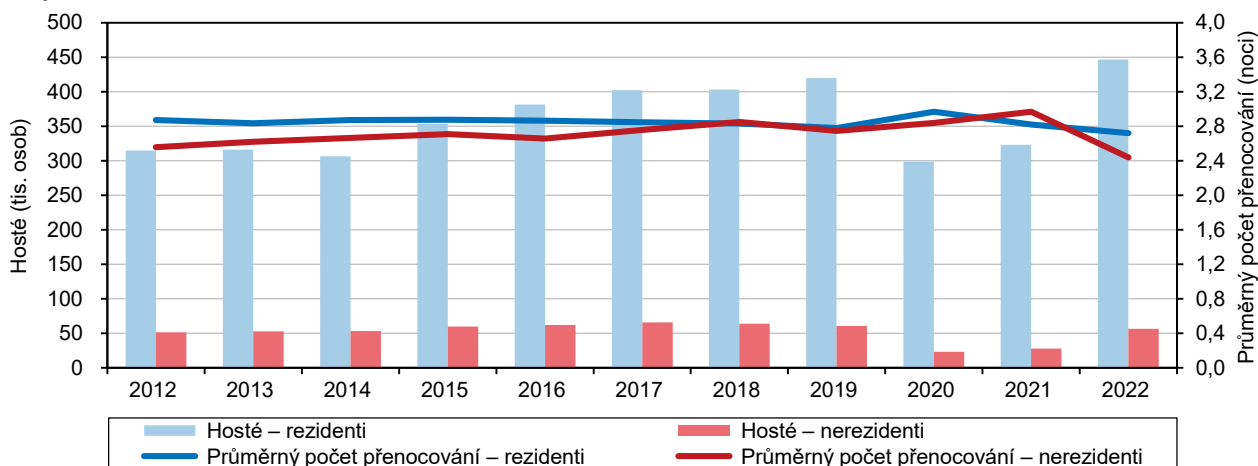
Stejně jako v předchozích dvou letech se i v roce 2022 **intenzita bytové výstavby** v Pardubickém kraji blížila průměru za celou Českou republiku, nebyla ani vyloženě vysoká jako ve Středočeském kraji, kde v roce 2022 připadalo na tisíc obyvatel 5,29 zahájených bytů a 5,53 dokončených bytů, ani vyloženě nízká jako v Ústeckém kraji, kde připadalo na tisíc obyvatel 2,40 zahájených bytů a 1,66 dokončených bytů. Pardubický kraj se v mezikrajském žebříčku zařadil hodnotou 3,97 zahájených bytů na tisíc obyvatel na pátou nejvyšší pozici (při průměrné republikové hodnotě 3,93) a počtem 3,51 dokončených bytů na tisíc obyvatel na sedmou nejvyšší pozici (při průměrné republikové hodnotě 3,66). V rámci okresů Pardubického kraje evidujeme v posledních letech nejvyšší intenzitu bytové výstavby na Pardubicku, kde bylo v roce 2022 zahájeno pět bytů na tisíc obyvatel a dokončeno 4,65 bytů na tisíc obyvatel. Naopak nejnižší intenzitu bytové výstavby mělo v roce 2022 v případě zahájených bytů na tisíc obyvatel Chrudimsko (zahájeno 2,64 bytů na tis. obyvatel) a v případě dokončených bytů na tisíc obyvatel Svitavsko (dokončeno 2,39 bytů na tis. obyvatel).

Cestovní ruch

Podle revidovaných definitivních údajů se v hromadných ubytovacích zařízeních (HUZ) Pardubického kraje v roce 2022 ubytovalo 503 879 **hostů**, což byl nejvyšší počet za posledních deset let. Ve srovnání s rokem 2021 výrazně dotčeným pandemií vzrostl počet hostů v kraji o 43 % při 71% republikovém růstu. Relativně nejvíce (2,5násobně) se zvýšil počet ubytovaných v Praze, meziroční procentní nárůst počtu hostů v Pardubickém kraji byl v mezikrajském srovnání třetí nejnižší po Jihočeském kraji a Kraji Vysočina.

Graf 3.13 Hosté a průměrný počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v Pardubickém kraji

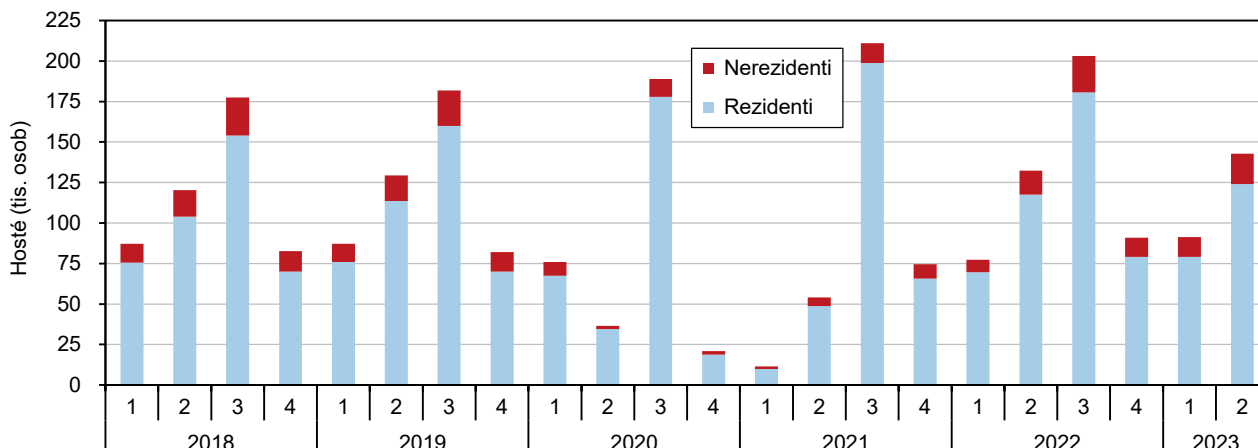
Zdroj: ČSÚ

Hostů z **ČR** (tzv. rezidentů) do kraje v roce 2022 přicestovalo 447 tis. (tj. meziročně o 38 % více), hostů **ze zahraničí** (tzv. nerezidentů) bylo evidováno téměř 57 tis. (tj. dvojnásobný počet oproti roku 2021 a zároveň o necelou desetinu nižší počet oproti průměru předcovidových let 2015–2019). Růst návštěvnosti pokračoval i v 1. pololetí roku 2023.

Graf 3.14 Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v Pardubickém kraji podle čtvrtletí

Zdroj: ČSÚ

Oživení cestovního ruchu v roce 2022 se odrazilo ve všech **turistických oblastech** kraje; počet hostů v TO Chrudimsko-Hlinecko a v TO Králický Sněžník vloni přitom dosáhl maxima za poslední dekádu. Absolutně i relativně nejvíce meziročně vzrostl počet hostů v TO Králický Sněžník (hostů z ČR zde bylo zaznamenáno téměř 2x více oproti roku 2021, v případně hostů ze zahraničí šlo dokonce o čtyřnásobný počet). V ostatních turistických oblastech kraje se meziroční nárůst počtu hostů pohyboval od 47 % v Orlických horách a Podorlicku a 44 % na Českomoravském pomezí po 31 % na Chrudimsku-Hlinecku a 30 % na Pardubicku.

Celkově bylo v roce 2022 v evidenci ČSÚ v Pardubickém kraji 384 **hromadných ubytovacích zařízení** cestovního ruchu (= zařízení s minimálně pěti pokoji a zároveň deseti lůžky), což je v absolutním vyjádření nejnižší počet v mezikrajském srovnání a po přepočtu na obyvatelstvo kraje se jedná o pátou nejnižší hodnotu mezi kraji. Oproti roku 2021 se počet evidovaných HUZ v kraji snížil o 9, tedy o 2,3 % (při poklesu ve všech krajích s výjimkou Prahy, Karlovarského a Ústeckého). Počet pokojů v HUZ v kraji se meziročně snížil o 2,6 % a počet lůžek o 2,3 % – v celorepublikovém úhrnu přitom pokojů i lůžek nepatrně přibýlo.

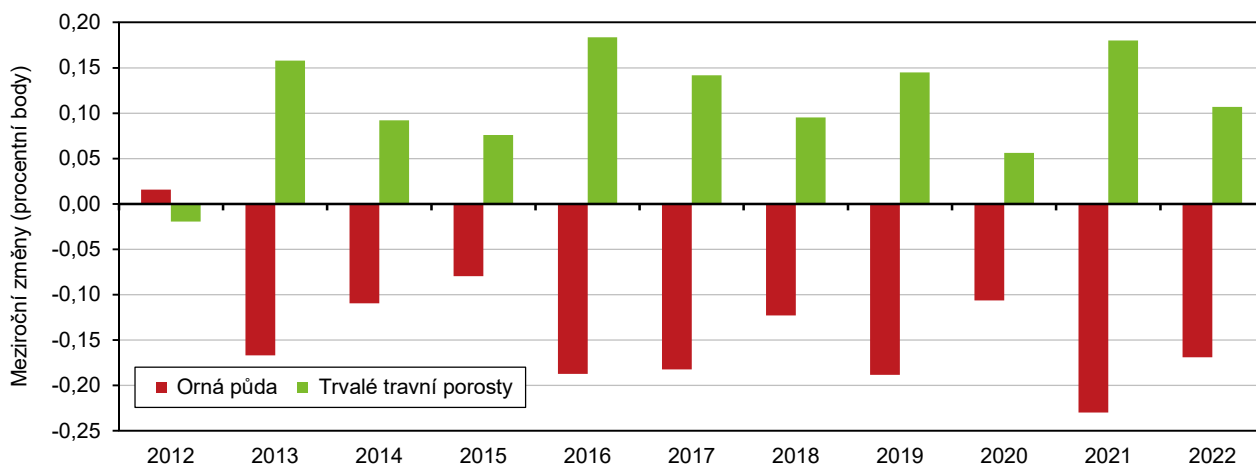
4. Životní prostředí

Půdní fond

Na konci roku 2022 činila výměra Pardubického kraje 451 928 hektarů, z toho 59,7 % připadlo na **půdu zemědělskou**, což je třetí nejvyšší podíl v republikovém srovnání za Středočeským krajem (60,1 %) a Krajem Vysočina (59,9 %). Meziročně se celková výměra zemědělské půdy v kraji snížila o 145 ha na rozlohu 269 619 ha. Od roku 1999, ve kterém tvořila rozloha zemědělské půdy v kraji 274 794 ha, je každoroční snižování výměry zemědělské půdy setrvalý stav s výjimkou roku 2007, ve kterém nebyla evidována žádná změna.

Graf 4.1 Meziroční změny podílů orné půdy a trvalých travních porostů na zemědělské půdě v Pardubickém kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

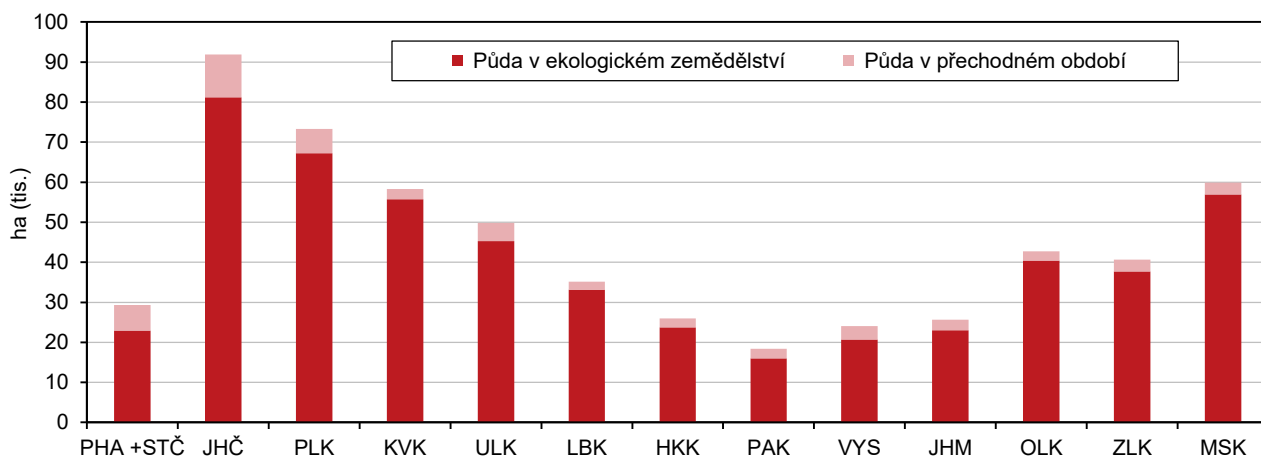
Ve struktuře zemědělské půdy zaznamenáváme úbytek **orné půdy** zejména ve prospěch **trvalých travních porostů**. Během uplynulých deseti let ubylo více než 5,6 tis. ha orné půdy, naproti tomu o téměř 3 tis. ha se rozšířily plochy trvalých travních porostů. Nejvýraznější úbytek orné půdy mezi okresy Pardubického kraje byl mezi roky 2012 a 2022 zaznamenán v okrese Ústí nad Orlicí (-5,2 %, -2 430 ha). Obdobně nejvýraznější změna v rozloze trvalých travních porostů byla ve sledovaném období zaznamenána v okrese Ústí nad Orlicí (+6,2 %, +1 503 ha), ve kterém jejich rozšíření představovalo nadpoloviční podíl krajského přírůstku.

Ekologické zemědělství

Ekologické zemědělství je moderní formou obhospodařování půdy bez používání umělých hnojiv, chemických přípravků, postřiků, hormonů a umělých látek. Jeho prioritou je kvalita, nikoli kvantita produkce. Plochy **ekologicky obhospodařované půdy** v kraji rostou, přesto kraj za ostatními regiony z hlediska ekologického zemědělství dlouhodobě zaostává.

Graf 4.2 Výměra půdy v ekologickém zemědělství v krajích k 31. 12. 2022

Zdroj: ČSÚ

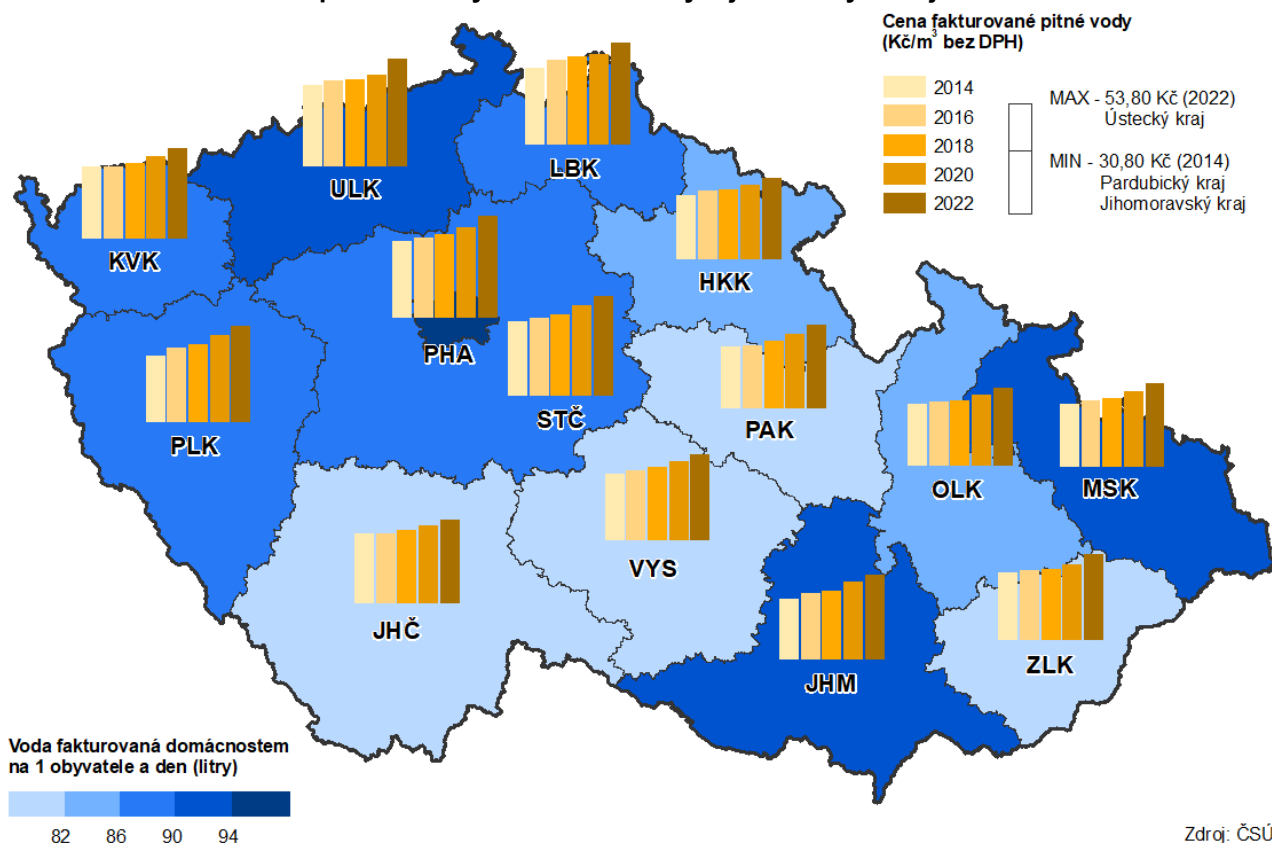

Výměra půdy obhospodařované na ekologických principech na konci roku 2022 v Pardubickém kraji činila 16 019 hektarů a dalších 2 381 hektarů ploch se nacházelo **ve fázi přechodného období**. Celkem bylo ekologickým způsobem v kraji obhospodařováno 6,1 % zemědělské půdy, při průměru 13,7 % v ČR. Kraj se na republikové výměře ekologicky obhospodařované půdy v roce 2022 podílel 3,2 % (podíl kraje na celkové výměře zemědělské půdy v ČR činil 6,4 %). Od roku 2018 se rozšířila výměra ekologicky obhospodařované půdy na úrovni ČR o 10 %, tempo růstu v kraji bylo vyšší a činilo 14 %.

Vodovody a kanalizace

V roce 2022 bylo v Pardubickém kraji zásobováno vodou z **veřejných vodovodů** celkem 509,8 tisíce obyvatel. Podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů v kraji dosáhl 99,0 % a byl čtvrtý nejvyšší mezi kraji ČR. Celková délka vodovodní sítě v kraji v roce 2022 dosáhla 5 017 km, od roku 2017 byla prodloužena o 163 km. Počet vodovodních přípojek dosáhl téměř 142 tisíc a ve srovnání s rokem 2017 vzrostl o více než 7,6 tisíce.

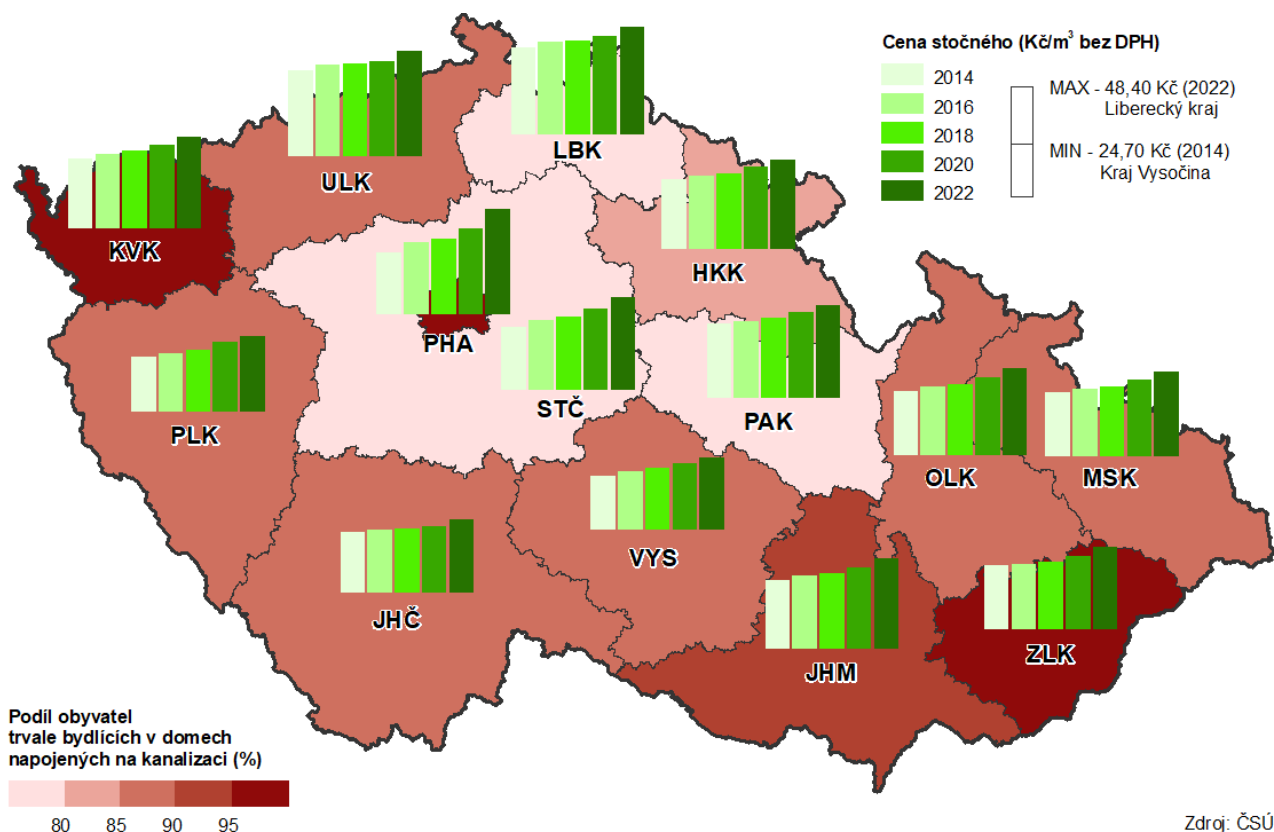
Spotřeba vody v roce 2022 a vývoj cen vody v krajích

V Pardubickém kraji bylo v roce 2022 **vyfakturováno** v přepočtu na osobu a den celkem 119,6 litru **vody**, z toho domácnostem 78,8 l/os./den; což představuje čtvrté, resp. druhé nejnižší množství vody v mezikrajském srovnání. Nejvyšší množství vody fakturované celkem i vody fakturované domácnostem bylo v rámci krajů České republiky v roce 2022 vykázáno v Hlavním městě Praze (162,8 l/os./den, resp. 111,2 l/os./den) a nejnižší ve Zlínském kraji (111,3 l/os./den, resp. 77,2 l/os./den). Průměrná **cena vody** (bez DPH) v Pardubickém kraji v roce 2022 byla hodnotou 41,90 Kč/m³ stejně jako v předchozím období třetí nejnižší v mezikrajském srovnání a meziročně se zvýšila (+2,50 Kč). Od roku 2017 cena pitné vody v kraji vzrostla o 9,00 Kč. Průměrná cena vody se v krajích ČR v roce 2022 pohybovala v rozmezí od 38,90 Kč/m³ v Olomouckém kraji po 53,80 Kč/m³ v Ústeckém kraji. Meziročně vzrostla cena vody ve všech krajích.

V roce 2022 činil podíl obyvatel bydlících v domech napojených na **kanalizační síť** v Pardubickém kraji 78,6 %, což byla zároveň třetí nejnižší hodnota v mezikrajském srovnání. Nejnižší podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci dlouhodobě vykazuje Liberecký kraj (73,4 % v roce 2022) a pod hranici 80 % se řadí i Středočeský kraj. V domech napojených na kanalizaci žilo v roce 2022 v Pardubickém kraji celkem 404,6 tisíce osob a z toho 399,3 tisíce osob bydlelo v domech napojených na kanalizaci ústící do čistíren odpadních vod.

Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci v roce 2022 a vývoj cen stočného v krajích

V roce 2022 bylo v kraji přečištěno 98,8 % odpadních vod (bez srážkových), meziročně došlo k nárůstu o 0,3 procentní body. Krajská hodnota podílu **čištěných odpadních vod** je v mezikrajském srovnání pátá nejvyšší. Krajský úhrn v roce 2022 představoval 37 193 tis. m³ čištěných vod.

Cena služeb spojených s odváděním a čištěním odpadních vod (**stočné**) byla v kraji v roce 2022 evidována v průměrné výši 42,20 Kč/m³ bez DPH. U ceny stočného, obdobně jako u ceny vody (vodného), bylo v kraji evidováno meziroční zvýšení (+2,20 Kč). Z porovnání ceny stočného s rokem 2017 je zřejmé, že odběratelé v kraji zaplatili o 7,10 Kč více. Na rozdíl od vodného, které bylo v roce 2022 v mezikrajském srovnání třetí nejnižší, stočné bylo ve stejném období čtvrté nejvyšší a o 1,20 Kč překonalo průměr ČR. Nejvyšší cenu za stočné zaplatili obyvatelé Libereckého kraje (48,40 Kč/m³), nejnižší v Kraji Vysočina (32,60 Kč/m³).

Emise

Pardubický kraj měl v roce 2020 (poslední dostupný údaj) v mezikrajském srovnání dle (REZZO 1–4) čtvrté nejvyšší **měrné emise** oxidu siřičitého, tedy objem emisí v přepočtu na km². Měrné emise oxidů dusíku, které téměř ze 40 % pocházejí z mobilních zdrojů znečištění (REZZO 4), řadí kraj na čtvrtou nejvyšší pozici. V pořadí krajů se na páté nejvyšší pozici umístil Pardubický kraj objemem měrných emisí tuhých znečišťujících látek. Z hlediska znečištění ovzduší oxidem uhelnatým (dle REZZO 1–4) kraj obsadil až místo sedmé.

Bez ohledu na zdroj znečištění činila celková produkce **emisí oxidu uhelnatého** v Pardubickém kraji 30 738 tun za rok 2020, jejich objem se proti roku 2019 snížil o 5 %. U **oxidů dusíku** byl zaznamenán meziroční pokles o 16 % a celkový objem tvořil 9 860 tun. Objem emisí **oxidu siřičitého** meziročně poklesl téměř o 7 % na 4 511 tun a množství emisí **tuhých znečišťujících látek** se proti předchozímu roku snížilo o 14 % na 2 773 tun.

Dlouhodobé vývojové trendy jsou pozitivní ve směru snižování emisní zátěže. Emise základních znečišťujících látek v období od roku 2011 převážně klesají. Nejvyšší pokles byl na krajské i republikové úrovni zaznamenán u emisí oxidu siřičitého, kdy hodnoty roku 2020 dosáhly dvou pětín hodnot roku 2011. Téměř o dvě pětiny se ve sledovaném období v kraji snížily emise oxidů dusíku, o pětinu poklesly emise oxidu uhelnatého

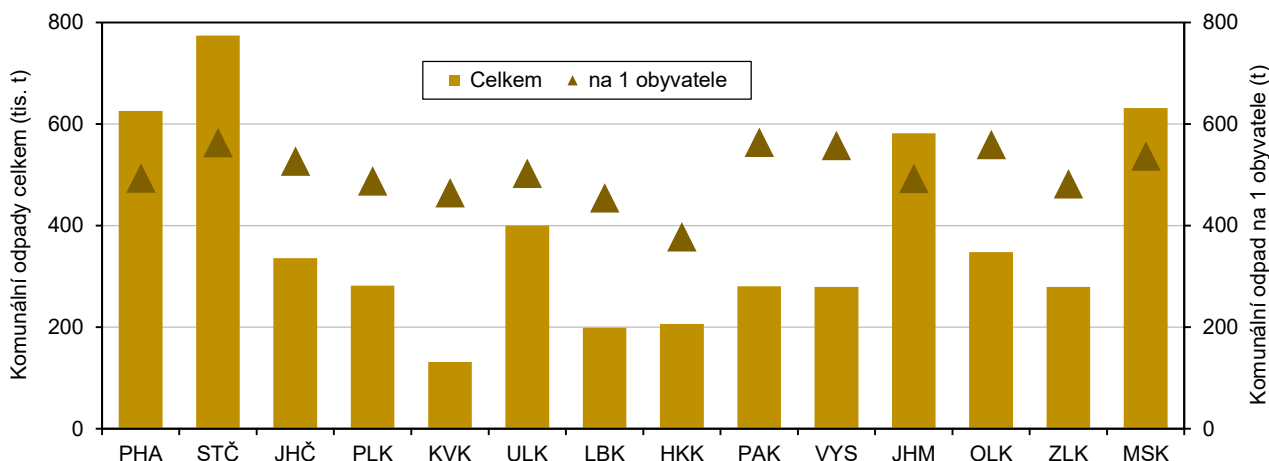
(-10,5 % v ČR). Emise tuhých znečišťujících látek byly v Pardubickém kraji v roce 2020 nižší o 10,6 % než v roce 2011, na úrovni ČR byl pokles ještě významnější a dosáhl 23 %.

Odpady

V roce 2021 (poslední dostupná data) bylo v kraji vyprodukováno 1 921,2 tisíce tun **celkového odpadu**, což byla 6. nejnižší hodnota v mezikrajském srovnání. Na celostátní produkci odpadu se kraj v roce 2021 podílel 4,9 %, nižší, a to 4,7% podíl tvořil krajský nebezpečný odpad z celostátního úhrnu. Meziročně se zvýšila produkce odpadu v kraji o 12,0 % při nárůstu 1,8 % na úrovni ČR. Produkce odpadu v přepočtu na obyvatele byla v kraji o 10 kg vyšší (3 740 kg/obyvatele), než činil republikový průměr (3 730 kg/obyvatele). Pardubický kraj se hodnotou produkce odpadu na obyvatele zařadil doprostřed srovnání krajů ČR.

Graf 4.3 Produkce komunálních odpadů v krajích v roce 2021

Zdroj: ČSÚ

Tempo růstu vyprodukovaného objemu **komunálního odpadu** v kraji patří již třetím rokem k nejvyšším v mezikrajském srovnání. V roce 2021 představoval komunální odpad v kraji 5,2% podíl (280,2 tis. tun) celkového komunálního odpadu v České republice (5 352,7 tis. tun). Vyšší, a to 5,7% podíl z republikového celku tvořil krajský komunální odpad nebezpečný (599 tun). Množstvím komunálního odpadu v přepočtu na obyvatele (564 kg) se Pardubický kraj v roce 2021 umístil na nejvyšší pozici v porovnání krajů ČR.

Výdaje na ochranu životního prostředí

V roce 2021 (poslední dostupný údaj) dosáhl objem pořízených **investic na ochranu životního prostředí podle místa investice** v Pardubickém kraji částky 1 580,9 tis. Kč, což v meziročním srovnání představuje téměř čtvrtinový pokles. Porovnáním výše pořízených investic na ochranu životního prostředí v kraji v letech 2011 až 2021 zjišťujeme, že hodnota z roku 2021 je právě uprostřed. V mezikrajském srovnání byla v roce 2021 nejvyšší částka proinvestovaná na daném území na ochranu životního prostředí v Moravskoslezském kraji (4,8 mil. Kč), nejnižší v Libereckém kraji (476 tis. Kč), Pardubický kraj se umístil uprostřed krajského srovnání. Při zohlednění počtu obyvatel kraje bylo v kraji v roce 2021 investováno 3 076 Kč na 1 obyvatele, což byla v mezikrajském porovnání pátá nejvyšší hodnota.

Celkové **investice na ochranu životního prostředí** (hodnoceno **podle sídla investora**) dosáhly v kraji v roce 2021 objemu 1 217,6 mil. Kč, meziročně došlo ke snížení o 616,0 mil. Kč (o 33,6 %). Proinvestovaný objem prostředků na ochranu životního prostředí v kraji byl pátý nejnižší v mezikrajském srovnání.

Nejvyšší **podíl finančních prostředků** byl v Pardubickém kraji v roce 2021 investován do nakládání s odpadními vodami (495,9 mil. Kč, tj. 40,7 %). Druhý největší objem investic směřoval do ochrany ovzduší a klimatu (329,6 mil. Kč, tj. 27,1 %) a 23,8 % investic představovaly finanční prostředky vynaložené na nakládání s odpady (290,1 mil. Kč).

Struktura investic na ochranu životního prostředí dle sídla investora se v kraji v roce 2021 změnila. Po dvou letech, ve kterých významně převládaly investice do ochrany ovzduší a klimatu, došlo k poklesu podílu investic pro tento účel o 27,9 procentních bodů. Naopak byl zaznamenán nárůst investic směřujících do nakládání s odpadními vodami, jejich podíl meziročně vzrostl o 12,0 procentních bodů.

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel (%)															
2017	0,3	2,4	1,5	0,2	-0,3	-2,2	-0,9	0,1	-0,1	-0,0	0,3	1,0	-0,6	-0,5	-1,2
2018	0,1	2,3	0,8	0,1	-0,3	-2,5	-1,5	0,0	-0,6	-0,0	0,3	0,9	-0,4	-0,4	-1,0
2019	-0,0	2,1	1,0	-0,3	-0,6	-2,0	-1,4	0,1	-0,7	0,2	-0,3	1,0	-0,9	-0,9	-1,4
2020	-1,8	0,8	-0,6	-1,9	-2,0	-4,6	-3,5	-1,6	-2,1	-1,8	-2,2	-1,0	-2,4	-3,4	-3,5
2021	-2,7	0,6	-1,2	-2,6	-3,4	-7,0	-4,9	-3,4	-3,9	-3,1	-1,8	-1,8	-3,5	-3,4	-4,5
2022	-1,8	0,5	-0,6	-2,0	-2,0	-4,0	-3,2	-2,4	-2,0	-2,1	-1,7	-1,0	-2,4	-2,3	-3,5
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel (%)															
2017	2,7	8,5	8,7	2,0	4,1	-1,4	0,5	1,4	0,7	2,4	-0,4	2,7	-0,6	-0,6	-2,1
2018	3,6	8,5	11,4	2,9	7,0	-0,2	1,2	2,3	0,5	3,8	0,4	2,9	-0,7	0,2	-1,1
2019	4,1	9,8	10,5	3,4	9,5	1,2	1,6	2,9	1,9	4,3	1,3	2,7	0,1	0,3	-0,9
2020	2,5	7,3	9,9	1,1	3,9	-0,0	-1,4	-1,2	0,6	2,1	0,3	3,8	0,1	-0,8	-3,0
2021	4,8	12,1	11,5	3,6	7,5	0,6	1,5	3,5	0,9	3,3	1,8	4,7	0,3	1,1	-0,1
2022	30,6	60,7	37,4	25,5	46,6	39,6	19,8	28,4	25,0	29,2	22,7	28,0	16,5	16,3	13,3
Živě narození mimo manželství (%)															
2017	49,0	41,3	47,8	50,6	50,8	60,1	64,5	55,4	50,4	48,8	44,4	43,6	50,2	43,0	52,7
2018	48,5	40,7	47,0	50,3	51,6	61,7	63,4	54,2	49,8	48,9	43,4	43,8	49,8	42,3	51,9
2019	48,2	40,3	46,8	49,3	48,3	59,6	63,5	52,7	51,4	47,2	45,7	42,7	49,4	43,4	52,2
2020	48,5	40,5	46,8	50,6	49,2	62,7	62,8	53,3	51,5	48,6	44,6	43,9	50,0	43,1	51,1
2021	48,5	40,5	47,3	49,8	49,6	61,2	63,0	54,3	51,9	48,8	45,8	43,4	50,9	43,1	50,9
2022	48,2	41,0	47,0	50,7	50,1	60,0	62,7	52,0	51,1	48,4	45,1	43,1	48,7	42,0	51,4
Index stáří k 31. 12. (%)¹⁾															
2017	122,1	120,9	102,5	125,0	128,3	129,6	117,5	120,8	134,4	124,9	128,7	123,5	128,1	133,0	126,9
2018	123,2	119,6	103,0	127,0	129,7	132,4	120,1	122,6	136,3	126,5	130,4	123,6	130,2	134,8	128,9
2019	124,6	119,1	103,9	129,3	130,5	134,5	122,7	124,3	138,8	127,8	131,6	124,5	132,5	137,2	131,0
2020	125,5	118,9	104,4	130,8	131,8	136,5	124,2	124,9	140,7	128,7	132,8	125,1	133,7	138,2	132,3
2021	128,1	123,4	105,4	133,6	134,3	141,8	128,4	128,5	142,9	130,6	134,5	125,5	136,3	140,8	135,9
2022	126,1	116,4	103,5	132,8	130,6	139,5	128,5	127,0	141,6	128,5	133,2	123,6	136,3	141,0	136,6
Naděje dožití mužů při narození (roky) – dvouleté období															
2017	76,0	78,1	76,3	76,4	76,2	74,4	74,1	75,7	77,2	76,6	77,0	76,5	75,5	75,5	74,5
2018	76,0	78,3	76,1	76,3	76,2	74,5	74,2	75,4	77,2	76,5	76,9	76,3	75,6	75,8	74,5
2019	76,2	78,4	76,3	76,6	76,4	74,9	74,4	76,1	77,2	76,6	76,7	76,6	75,7	75,9	74,5
2020	75,8	78,2	76,2	76,2	76,0	74,5	73,9	76,0	76,8	76,1	75,9	76,3	75,1	75,1	73,9
2021	74,7	77,1	75,1	75,2	74,7	72,8	72,7	74,7	75,5	75,1	75,6	75,3	74,1	74,1	72,8
2022	75,1	77,1	75,4	75,6	75,2	73,2	73,1	74,9	75,8	75,6	76,2	75,6	74,7	75,0	73,2
Naděje dožití žen při narození (roky) – dvouleté období															
2017	81,8	82,7	81,6	82,1	81,7	80,5	79,8	81,7	82,4	82,2	82,7	82,7	81,8	82,3	81,1
2018	81,9	83,0	81,6	82,0	81,6	79,9	80,0	81,7	82,6	82,3	83,0	82,7	81,9	82,4	81,1
2019	82,0	83,0	81,9	82,1	81,9	80,2	80,2	81,7	82,5	82,2	82,7	82,8	82,1	82,6	81,2
2020	81,7	82,9	81,6	81,9	81,9	80,0	79,9	81,5	82,4	81,9	82,3	82,4	81,7	81,9	80,9
2021	80,9	82,3	80,9	81,1	81,1	78,8	79,0	80,7	81,5	81,0	81,7	81,6	81,0	81,2	80,1
2022	81,3	82,8	81,4	81,3	81,1	79,2	79,2	81,0	81,6	81,2	81,9	81,9	81,2	81,8	80,3
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2017	4,9	15,1	5,1	3,0	5,4	6,7	4,3	4,5	2,8	2,9	1,8	3,9	1,8	1,6	2,2
2018	5,3	15,7	5,6	3,3	6,1	7,0	4,5	4,8	3,0	3,4	2,1	4,2	1,9	1,8	2,3
2019	5,5	15,9	5,9	3,6	6,7	7,2	4,7	5,1	3,2	3,7	2,3	4,4	2,1	1,9	2,4
2020	5,9	17,1	6,4	3,7	7,1	7,5	4,8	5,1	3,4	3,9	2,5	4,9	2,2	2,0	2,3
2021	6,3	18,5	6,8	4,0	7,5	7,5	4,8	5,6	3,4	4,3	2,8	5,4	2,2	2,2	2,5
2022	10,3	25,4	11,0	7,3	13,3	13,1	7,6	9,5	7,0	8,0	6,0	9,1	4,5	4,6	4,7

¹⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0–14 let

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Míra zaměstnanosti (%)															
2017	58,5	63,1	60,2	58,4	59,4	59,3	55,8	56,0	58,4	58,3	57,5	58,0	56,8	56,7	56,6
2018	59,2	64,4	60,9	58,5	59,6	60,4	55,8	56,8	58,0	59,1	58,5	58,5	58,2	57,8	57,6
2019	59,2	64,5	61,4	57,9	60,0	59,7	55,8	56,6	58,6	59,2	58,7	58,9	57,4	57,3	56,9
2020	58,3	62,9	60,7	57,4	59,0	57,1	55,8	56,5	57,1	58,4	58,1	58,3	55,4	56,9	55,9
2021	58,1	63,3	60,1	58,1	59,1	55,3	56,0	56,1	57,3	57,8	57,1	57,9	56,0	56,3	55,4
2022	58,6	63,3	60,7	58,2	60,2	58,0	56,2	56,6	57,2	57,9	58,7	58,4	56,2	56,9	56,2
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2017	3,77	2,34	3,17	3,09	2,55	3,47	5,39	3,76	2,72	2,83	3,80	4,60	4,35	3,43	5,77
2018	3,07	1,93	2,64	2,38	2,12	2,93	4,50	3,18	2,31	2,19	3,02	3,86	3,37	2,61	4,65
2019	2,87	1,90	2,44	2,31	2,33	2,74	3,90	2,95	2,38	2,20	2,70	3,48	2,94	2,43	4,44
2020	4,02	3,51	3,52	3,19	3,36	5,45	5,46	4,06	3,11	2,92	3,31	4,55	4,11	3,22	5,55
2021	3,49	2,76	2,98	2,82	2,78	4,18	5,08	3,66	2,83	2,45	2,99	4,02	3,35	2,73	5,14
2022	3,72	3,04	3,23	2,98	2,94	4,24	5,54	3,97	3,10	2,86	3,08	4,36	3,63	2,89	5,12
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných k 31. 12. (%)²⁾ (MPSV)															
2017	1,27	0,71	1,00	0,68	0,65	1,27	2,20	1,18	0,69	0,60	1,09	1,65	1,44	1,01	2,46
2018	0,80	0,42	0,68	0,38	0,39	0,69	1,35	0,70	0,43	0,24	0,74	1,15	0,81	0,53	1,69
2019	0,60	0,33	0,51	0,27	0,34	0,50	0,87	0,51	0,34	0,21	0,50	0,87	0,50	0,35	1,38
2020	1,01	0,67	0,82	0,55	0,70	1,01	1,55	0,95	0,61	0,44	0,74	1,37	0,93	0,63	2,06
2021	1,27	1,10	1,00	0,80	0,88	1,66	2,05	1,24	0,75	0,52	0,88	1,61	1,09	0,78	2,31
2022	1,12	0,89	0,87	0,59	0,74	1,25	1,91	1,09	0,69	0,46	0,76	1,52	0,95	0,66	2,09
Čistý disponibilní důchod domácnosti na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2017	238,8	331,5	252,1	223,8	236,7	222,4	203,6	219,4	228,9	226,9	229,7	232,2	211,5	219,5	212,9
2018	253,9	345,8	271,7	238,7	245,9	231,8	219,9	233,1	244,9	240,9	247,6	245,2	227,1	233,1	228,0
2019	269,6	352,0	290,0	251,0	267,2	245,0	237,5	248,9	266,5	253,8	264,2	266,0	241,8	249,9	241,4
2020	275,1	354,9	279,6	260,5	274,4	245,5	251,0	255,7	270,5	263,7	272,7	274,1	250,5	258,8	250,8
2021	295,2	402,4	295,9	280,7	293,6	255,2	263,2	267,8	285,9	278,3	287,9	292,2	269,3	275,1	267,0
2022
Medián mezd (Kč) (MPSV, MF)															
2017	26 843	31 878	27 709	25 457	27 879	24 832	25 639	26 752	25 865	25 507	25 783	26 559	24 956	24 814	25 534
2018	29 184	34 338	30 048	27 909	30 055	26 774	27 901	28 882	28 348	27 851	28 211	28 728	27 253	27 398	27 653
2019	31 449	37 719	32 692	29 534	31 966	28 675	30 341	30 889	30 865	29 819	30 231	30 967	29 491	29 170	29 828
2020	33 195	38 732	34 518	31 508	33 961	30 314	32 404	32 590	32 880	31 734	32 354	32 837	31 571	30 999	31 924
2021	35 169	41 096	35 983	33 347	35 593	31 961	34 044	33 894	34 772	33 315	34 179	35 118	33 135	32 913	33 611
2022	37 418	43 950	38 431	35 267	37 500	33 679	36 133	35 643	36 734	35 357	36 078	37 733	35 107	34 968	35 723
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč)³⁾ (MPSV)															
2017	11 866	12 691	12 019	11 765	11 811	11 519	11 718	11 750	11 719	11 629	11 594	11 719	11 504	11 638	11 936
2018	12 435	13 299	12 605	12 325	12 380	12 054	12 272	12 301	12 282	12 190	12 164	12 279	12 063	12 207	12 503
2019	13 487	14 384	13 669	13 380	13 423	13 066	13 299	13 349	13 334	13 238	13 231	13 331	13 108	13 261	13 553
2020	14 502	15 439	14 703	14 393	14 434	14 030	14 291	14 343	14 346	14 250	14 248	14 343	14 100	14 279	14 570
2021	15 453	16 467	15 675	15 334	15 371	14 918	15 216	15 273	15 286	15 187	15 195	15 280	15 017	15 227	15 523
2022	18 098	19 268	18 361	17 949	18 002	17 436	17 819	17 877	17 905	17 800	17 826	17 910	17 595	17 855	18 176
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (%)⁴⁾ (ČSSZ)															
2017	25,8	13,6	22,4	27,4	28,7	28,2	28,3	25,0	26,9	30,8	32,5	24,4	29,2	27,3	30,2
2018	26,3	13,7	22,7	28,0	29,0	28,6	28,6	25,5	27,4	31,2	33,1	24,8	29,8	27,7	30,8
2019	26,7	13,8	23,0	28,7	29,3	29,0	28,9	25,9	27,9	31,8	33,8	25,2	30,4	28,2	31,3
2020	27,3	13,9	23,4	29,6	29,7	29,7	29,3	26,5	28,6	32,5	34,7	25,7	31,2	28,9	32,1
2021	28,2	14,2	24,1	30,8	30,5	30,5	29,9	27,4	29,7	33,5	36,1	26,6	32,4	30,3	33,2
2022	28,8	14,4	24,5	31,7	30,9	31,2	30,4	28,0	30,4	34,3	36,9	27,1	33,2	31,1	34,1

1) podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce (ÚP) ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku

2) podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) v evidenci ÚP na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, jmenovatel data ČSÚ

3) bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

4) včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Hrubý domácí produkt (HDP) na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2017	482,6	1 061,8	439,3	388,7	439,6	315,1	343,9	369,4	427,5	389,2	393,5	447,2	372,6	411,3	390,4
2018	509,2	1 137,0	450,7	407,7	459,1	324,5	355,7	387,2	447,8	408,4	403,9	480,8	392,5	425,2	415,6
2019	542,8	1 202,2	498,5	436,2	476,7	339,4	387,4	412,4	480,6	427,0	434,8	513,1	419,4	460,1	424,3
2020	533,6	1 173,0	466,5	437,5	467,5	327,8	374,7	404,0	480,6	437,0	448,2	519,7	422,6	449,5	410,2
2021	571,1	1 264,5	494,7	453,2	504,4	339,5	395,5	421,9	522,3	453,2	460,4	562,3	453,4	484,6	453,8
2022
Vývoj HDP – předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny, %)															
2017	105,2	104,4	107,1	106,7	105,5	103,0	102,7	106,0	108,6	106,9	105,3	104,4	105,9	105,7	103,4
2018	103,2	105,4	102,4	102,7	102,5	99,1	100,1	102,4	102,9	103,1	99,7	104,9	102,2	101,6	102,7
2019	102,3	102,7	108,3	102,9	100,6	100,3	104,6	102,9	103,7	101,1	103,1	102,9	102,7	104,7	98,4
2020	94,5	95,1	90,2	95,6	94,1	92,8	92,7	93,5	95,4	98,5	98,4	97,3	96,4	92,9	92,4
2021	103,6	104,8	103,0	100,1	104,2	99,0	101,3	100,9	105,5	100,5	97,7	104,6	103,3	104,8	106,4
2022
Produkce zemědělského odvětví na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy (tis. Kč)															
2017	38,0	43,7	32,0	33,6	20,5	34,9	23,2	40,0	49,3	44,5	42,7	37,0	35,5	28,8	
2018	38,6	43,4	33,1	34,4	20,8	33,9	24,7	39,3	50,1	45,2	47,1	35,4	35,9	29,6	
2019	40,0	45,0	34,4	36,1	21,3	35,4	25,1	40,4	50,8	47,7	48,4	36,8	36,5	31,2	
2020	42,3	46,9	36,4	38,3	23,0	36,9	28,2	43,6	53,9	50,4	49,5	39,0	40,4	33,1	
2021 ¹⁾	47,4	54,9	38,4	42,8	24,7	46,1	29,3	50,0	57,8	52,2	58,1	44,9	44,8	36,3	
2022	
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích²⁾ (tis. fyzických osob)															
2017	849,9	80,3	105,9	50,5	61,6	18,8	59,3	45,0	49,7	48,3	50,6	70,7	47,2	53,8	108,1
2018	863,5	81,3	108,8	50,4	61,5	18,4	63,1	47,8	49,0	49,6	50,5	72,1	47,9	55,1	108,0
2019	850,6	80,9	110,7	51,4	59,5	18,0	63,0	47,4	43,9	49,1	49,5	69,0	45,9	54,2	108,1
2020	827,0	78,0	109,5	49,2	57,0	16,9	61,0	44,5	46,7	48,0	47,7	67,5	44,7	51,7	104,7
2021	816,1	75,8	111,7	46,9	56,6	16,0	61,3	44,6	45,9	47,7	46,4	69,8	44,2	51,1	98,2
2022	820,5	77,6	111,1	46,6	57,4	16,2	61,3	44,0	45,7	47,9	45,6	72,2	45,2	51,8	97,8
Stavební práce "S" podle místa stavby na 1 obyvatele³⁾ (tis. Kč)															
2017	23,0	43,8	19,1	32,4	21,7	18,9	19,5	17,3	19,5	19,1	22,7	23,0	19,3	15,6	15,6
2018	25,8	44,8	21,4	32,3	24,0	24,5	23,4	18,0	22,2	21,5	23,7	27,7	23,7	18,1	20,3
2019	29,3	49,7	27,8	31,3	25,5	23,1	26,3	19,9	24,5	25,3	30,2	31,7	27,4	21,5	22,6
2020	30,1	48,6	25,5	31,3	29,6	22,2	28,1	19,0	28,2	29,6	34,3	34,7	30,3	21,2	21,3
2021	33,7	54,9	28,5	36,1	33,1	27,1	29,3	19,0	32,8	36,7	31,9	36,5	32,5	24,4	28,6
2022 ⁴⁾	39,8	61,9	35,1	40,2	37,7	35,8	34,8	25,3	35,4	44,5	32,0	44,9	39,6	33,2	32,6
Dokončené byty na 1 000 obyvatel															
2017	2,7	4,5	4,0	2,0	2,8	1,3	1,2	1,5	2,2	2,2	2,0	3,6	2,3	1,7	1,9
2018	3,2	4,1	5,3	2,7	4,2	1,7	1,4	2,4	2,7	3,2	2,8	3,8	2,6	2,2	2,1
2019	3,4	4,6	5,1	3,5	4,6	2,3	1,6	1,9	3,1	3,3	2,9	4,0	3,1	2,7	2,0
2020	3,2	4,1	4,9	2,6	4,2	1,9	1,4	1,8	2,7	3,0	3,1	3,7	3,5	2,5	2,3
2021	3,3	4,1	4,6	2,7	4,2	2,1	1,6	2,0	3,2	3,2	3,7	4,0	3,1	2,6	2,3
2022	3,7	4,9	5,5	3,1	4,2	3,2	1,7	2,3	3,3	3,5	3,5	3,9	4,0	2,8	2,3
Počet přenocování hostů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních na 1 000 obyvatel															
2017	5 026	14 034	1 802	6 287	3 194	17 429	1 902	6 520	7 448	2 565	2 711	3 200	3 207	3 609	2 113
2018	5 224	14 026	1 942	6 788	3 493	17 774	2 057	6 744	7 818	2 554	2 877	3 449	3 416	3 821	2 285
2019	5 345	14 050	1 960	6 959	3 628	18 318	2 125	7 156	8 121	2 560	2 854	3 554	3 659	3 899	2 370
2020	2 933	3 694	1 309	5 266	2 537	9 887	1 340	5 665	6 197	1 823	2 143	2 271	2 550	2 767	1 548
2021	3 040	4 149	1 470	5 287	2 659	9 984	1 412	5 037	5 529	1 937	2 390	2 594	2 649	3 028	1 629
2022	4 703	10 010	1 948	6 501	3 593	14 943	1 883	7 516	8 290	2 579	3 024	3 343	3 638	3 907	2 294

1) semidefinitivní údaje

2) podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu

3) podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností

4) předběžné údaje

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1–4 (t/km²) (ČHMÚ)															
2017	1,39	0,48	1,70	0,40	0,55	2,32	5,43	0,39	0,88	1,55	0,29	0,20	0,68	1,18	3,19
2018	1,22	0,54	1,41	0,32	0,51	1,97	5,22	0,33	0,72	1,31	0,25	0,18	0,60	0,81	2,90
2019	1,01	0,50	1,24	0,32	0,46	1,51	4,25	0,35	0,67	1,07	0,27	0,18	0,61	0,62	2,45
2020	0,84	0,53	0,82	0,27	0,41	1,05	2,97	0,31	0,55	1,00	0,24	0,14	0,54	0,60	2,30
2021
2022
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1–4 (t/km²) (ČHMÚ)															
2017	2,42	18,41	2,46	1,22	1,22	2,15	5,76	1,68	1,58	2,97	1,44	1,91	1,63	1,76	4,14
2018	2,33	17,93	2,23	1,17	1,15	2,04	5,70	1,65	1,48	3,01	1,33	1,83	1,56	1,69	3,89
2019	2,17	16,76	2,24	1,10	1,09	1,76	5,59	1,55	1,44	2,60	1,27	1,93	1,57	1,59	3,48
2020	1,95	15,25	1,92	1,02	0,98	1,72	5,07	1,44	1,31	2,18	1,17	1,76	1,43	1,44	3,19
2021
2022
Produkce odpadů celkem na 1 obyvatele (kg)^{1,2)}															
2017	3 263	3 537	3 362	2 909	4 316	2 693	3 502	2 191	2 836	2 811	3 006	3 586	3 609	2 306	3 373
2018	3 570	3 976	3 656	3 332	3 297	3 194	3 547	2 365	3 120	2 891	3 319	4 418	4 166	2 488	3 827
2019	3 497	3 825	3 678	3 028	3 458	2 334	3 568	2 612	3 019	3 252	3 001	4 196	3 476	2 664	4 022
2020	3 597	3 560	3 605	3 769	3 708	2 870	3 847	2 453	3 208	3 277	3 388	3 978	4 669	2 827	3 748
2021	3 730	4 119	3 639	3 127	4 490	2 349	4 021	2 562	2 812	3 740	3 714	4 218	4 159	2 685	4 168
2022
Produkce komunálních odpadů na 1 obyvatele (kg)^{2,3)}															
2017	489	515	531	496	453	428	478	464	509	481	513	440	503	455	501
2018	494	510	531	519	461	432	477	464	514	478	521	448	529	443	513
2019	500	510	542	524	450	434	494	466	524	494	532	458	534	460	509
2020	506	467	590	561	463	430	487	459	526	509	537	463	540	464	518
2021	511	494	563	527	488	465	503	455	378	564	558	493	560	482	537
2022
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (litr/den)															
2017	88,7	109,3	85,3	84,6	88,6	85,5	89,6	86,8	80,2	78,0	79,1	92,9	83,5	75,9	89,1
2018	89,2	107,5	88,2	84,1	88,4	86,7	91,6	87,5	80,5	79,7	81,2	92,9	83,2	75,7	89,9
2019	90,6	113,1	89,7	82,3	86,9	86,5	93,0	89,2	84,6	80,2	81,4	92,9	84,3	78,7	89,6
2020	91,1	112,5	90,0	82,6	87,3	89,0	93,1	90,5	85,6	81,4	80,6	93,2	83,2	80,0	91,0
2021	93,2	120,0	90,7	82,8	88,4	91,1	95,0	92,1	84,8	81,8	86,3	94,2	85,3	80,9	93,9
2022	89,4	111,2	87,0	80,2	86,8	89,0	91,9	87,7	82,5	78,8	81,1	92,1	83,7	77,2	90,4
Podíl čistěných odpadních vod (bez zpoplatněných srážkových v %)															
2017	97,5	100,0	99,7	95,8	96,4	99,9	97,7	98,5	94,8	99,2	90,7	98,5	95,6	92,3	98,0
2018	97,6	100,0	99,6	96,2	95,7	99,9	99,0	98,5	96,6	99,0	90,1	98,8	97,7	92,5	95,8
2019	97,7	100,0	99,7	96,5	95,5	100,0	99,9	97,6	96,0	99,0	90,2	98,8	98,1	93,4	95,5
2020	97,5	100,0	99,7	96,3	95,6	99,9	97,8	97,9	95,6	99,4	91,0	98,9	98,4	93,1	95,0
2021	97,5	100,0	99,7	96,4	95,8	99,9	97,0	97,2	97,1	98,5	92,0	98,9	98,4	93,1	95,1
2022	97,7	100,0	99,9	96,4	95,4	99,9	98,6	98,4	95,8	98,8	92,2	99,0	97,9	93,3	95,1
Investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2017	3 345	3 298	1 605	1 991	1 797	1 109	18 999	2 292	1 378	1 819	2 785	1 612	1 452	958	2 710
2018	2 920	4 498	2 463	3 135	1 943	1 302	5 579	2 327	2 383	2 337	2 484	1 515	1 899	1 994	3 939
2019	2 812	3 076	3 466	3 239	1 988	1 088	2 860	1 369	2 164	3 321	3 033	2 247	1 854	2 451	4 089
2020	2 910	3 556	3 177	2 818	2 257	1 651	3 140	1 082	2 609	3 949	3 419	2 296	2 427	1 941	3 885
2021	2 808	3 397	2 089	2 580	2 583	1 735	3 469	1 090	1 684	3 076	5 138	2 323	2 379	2 226	4 095
2022

¹⁾ v roce 2020 došlo ke změně metodiky zpracování statistiky odpadů; sběr dat výkazem Odp 5-01 částečně nahrazen převzetím údajů z Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP) MŽP

²⁾ podle sídla provozovny, data nejsou plně srovnatelná s údaji publikovanými v předchozích letech

³⁾ odpady z domácností a odpady podobné povahy a složení, bez ohledu na to, kdo tento odpad produkuje nebo sbírá; dříve publikované údaje obsahovaly pouze komunální odpad vykázaný obcemi a podniky zapojenými do obecního systému sběru odpadu

Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Pardubického kraje v letech 2001–2022

	Měřicí jednotka	2001	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
Počet obyvatel (stav k 31. 12.)	osoby	507 176	511 400	515 185	516 329	517 164	⁶⁾ 516 411	516 440	515 985
v tom ve věku: 0–14 let		83 924	75 354	74 997	75 260	76 015	⁶⁾ 77 030	77 616	77 936
15–64 let		351 803	360 216	362 393	361 150	359 758	⁶⁾ 354 670	351 073	347 586
65 a více let		71 449	75 830	77 795	79 919	81 391	⁶⁾ 84 711	87 751	90 463
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	roky	38,7	40,2	40,4	40,6	40,8	⁶⁾ 41,0	41,2	41,5
Sňatky		2 515	2 765	2 470	2 223	2 166	2 228	2 205	2 057
Rozvody		1 400	1 400	1 292	1 361	1 281	1 258	1 275	1 257
Živé narození	osoby	4 466	5 709	5 752	5 644	5 721	5 312	5 385	5 077
Zemřelí	osoby	5 053	5 134	5 087	5 003	5 320	5 365	5 403	5 392
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-587	575	665	641	401	-53	-18	-315
Přistěhovalí	osoby	3 236	7 688	7 120	4 726	4 473	3 927	4 304	4 156
Vystěhovalí	osoby	3 734	4 614	4 000	4 223	4 039	3 723	4 257	4 296
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	-498	3 074	3 120	503	434	204	47	-140
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	-1 085	3 649	3 785	1 144	835	151	29	-455
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele	tis. Kč	120,8	168,8	179,3	183,6	181,5	185,6	191,0	191,4
Pracovní síla (ekonomicky aktivní)	tis. osob	248,3	251,3	254,3	254,9	253,4	252,4	257,0	263,2
Osoby mimo pracovní sílu (15 a více let)	tis. osob	174,5	182,1	183,4	186,0	187,5	187,2	182,2	175,2
Míra ekonomické aktivity	%	58,7	58,0	58,1	57,8	57,5	57,4	58,5	60,0
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	osoby	19 911	15 417	16 998	26 817	27 359	23 631	25 264	26 371
Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)	%	.	4,01	4,51	7,32	7,45	6,51	7,03	7,45
Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)	osoby								
mateřských škol		14 941	15 549	16 074	16 629	17 490	17 994	18 572	18 976
základních škol		54 344	44 046	42 521	41 266	40 955	41 184	41 505	42 295
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		.	26 435	26 156	25 867	25 062	23 549	22 119	21 296
Studenti vysokých škol ²⁾ (stav k 31. 12.)	osoby	4 664	8 815	9 244	10 063	10 391	10 541	10 356	10 276
Lékaři na 1 000 obyvatel	osoby	3,1	3,6	3,7	3,8	3,8	3,9	3,9	4,0
Průměrná měsíční výše starobního důchodu sólo ³⁾	Kč	6 661	8 545	9 437	9 835	9 913	10 337	10 557	10 745
Registrované trestné činy na 1 000 obyv.		20,9	20,6	19,6	17,9	17,2	17,7	17,4	17,6
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
Hrubý domácí produkt	mil. Kč	108 194	155 847	159 012	154 686	156 224	163 830	155 351	158 898
předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)	%	102,2	105,7	101,6	96,4	104,1	104,9	92,7	100,4
Výdaje na výzkum a vývoj	mil. Kč	.	1 958	1 916	1 865	2 136	2 472	2 783	2 687
Registrované subjekty (stav k 31. 12.)		92 074	106 972	109 524	109 449	112 121	114 072	115 333 ⁷⁾	115 116
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	.	8 355	8 532	7 171	7 296	8 907	9 503	9 855
Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾	fyz. os.	40 629	48 621	50 609	42 608	41 752	43 225	43 092	43 097
Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾	mil. Kč	7 656	9 619	13 231	11 121	9 227	8 384	8 214	7 499
Dokončené byty		1 479	1 866	1 847	1 612	1 644	1 274	1 295	1 021
Hosté v hromadných ubyt. zařízeních	tis. osob	312,8	388,2	360,9	321,0	317,1	323,9 ⁹⁾	366,4	369,2
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)									
Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	274 473	273 029	272 811	272 430	272 179	271 914	271 564	271 146
z toho orná půda		201 597	199 832	199 532	198 929	198 403	197 792	197 580	196 823
Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	177 378	178 836	179 055	179 433	179 697	179 972	180 325	180 744
z toho: lesní pozemky		132 553	133 319	133 398	133 569	133 692	133 787	133 996	134 181
zastavěné plochy a nádvoří		7 120	7 215	7 234	7 256	7 285	7 320	7 328	7 462
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	90,9	90,6	84,9	84,3	81,8	80,9	79,5	77,1
Počet čistíren odpadních vod	ks	48	91	93	94	99	108	106	113
Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	1 709	1 329	1 629	2 101	2 235	2 283	2 947	3 363

¹⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku

²⁾ studenti státního občanství ČR s místem výuky v kraji

³⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; od roku 2010 podle metodiky MPSV bez poměrného starob. důchodu; data za prosinec

⁴⁾ průměrný evidenční počet zaměstnanců v podnicích se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatiz. vzduchu

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022		
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ										
516 372	516 149	517 087	518 337	520 316	522 662	522 856	⁶⁾ 514 518	528 761	Počet obyvatel (stav k 31. 12.)	
78 671	79 315	80 394	81 098	82 063	83 010	83 619	⁶⁾ 82 885	85 537	v tom ve věku: 0–14 let	
344 618	341 189	338 204	335 911	334 475	333 567	331 606	⁶⁾ 323 389	333 271	15–64 let	
93 083	95 645	98 489	101 328	103 778	106 085	107 631	⁶⁾ 108 244	109 953	65 a více let	
41,7	41,9	42,1	42,3	42,4	42,6	42,7	⁶⁾ 42,9	42,7	Průměrný věk (stav k 31. 12.)	
2 232	2 382	2 472	2 450	2 648	2 552	2 184	2 309	2 647	Sňatky	
1 330	1 219	1 171	1 327	1 120	1 117	1 012	955	829	Rozvody	
5 410	5 302	5 533	5 372	5 526	5 672	5 454	5 421	4 929	Živě narození	
5 123	5 440	5 234	5 389	5 528	5 558	6 383	6 991	6 049	Zemřelí	
287	-138	299	-17	-2	114	-929	-1 570	-1 120	Přirozený přírůstek/úbytek	
4 276	4 190	4 969	5 544	6 539	6 967	6 024	6 882	20 560	Přistěhovalí	
4 176	4 275	4 330	4 277	4 558	4 735	4 901	5 207	5 197	Vystěhovalí	
100	-85	639	1 267	1 981	2 232	1 123	1 675	15 363	Přírůstek/úbytek stěhováním	
387	-223	938	1 250	1 979	2 346	194	105	14 243	Celkový přírůstek/úbytek	
SOCIÁLNÍ VÝVOJ										
201,1	207,8	214,8	226,9	240,9	253,8	263,7	278,3	.	Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele	
263,3	262,7	264,0	261,7	263,1	263,8	260,9	259,5	254,6	Pracovní síla (ekonomicky aktivní)	
174,4	174,7	172,7	174,7	174,1	174,7	178,9	179,4	177,4	Osoby mimo pracovní sílu (15 a více let)	
60,2	60,1	60,5	60,0	60,2	60,2	59,3	59,1	58,9	Míra ekonomické aktivity	
21 938	18 075	14 407	10 152	7 914	7 930	10 219	8 783	10 005	Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	
6,22	5,14	4,04	2,83	2,19	2,20	2,92	2,45	2,86	Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)	
19 059	18 915	18 562	18 387	18 398	18 391	17 897	17 975	18 511	Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.) mateřských škol	
43 155	44 013	44 988	45 746	46 496	47 028	47 454	47 507	49 451	základních škol středních škol vč. konzervatoří (denní studium)	
20 987	20 879	20 994	20 956	21 106	21 275	21 710	22 401	23 295	Studenti vysokých škol ²⁾ (stav k 31. 12.)	
9 612	8 196	7 415	6 779	6 435	6 332	6 549	6 208	6 083	Lékaři na 1 000 obyvatel	
4,1	3,9	4,0	4,1	4,1	4,1	4,1	4,3	.	Průměrná měsíční výše starobního důchodu sólo ³⁾	
10 853	11 123	11 241	11 629	12 190	13 238	14 250	15 187	17 800	9,9	Registrované trestné činy na 1 000 obyv.
16,2	13,2	11,5	11,2	10,7	10,8	9,1	8,6	.	EKONOMICKÝ VÝVOJ	
169 181	179 020	186 294	201 307	212 029	222 531	228 728	237 131	.	Hrubý domácí produkt	
103,3	105,2	103,1	106,9	103,1	101,1	98,5	100,5	.	předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)	
2 727	2 650	2 532	2 775	3 146	3 187	3 278	3 590	.	Výdaje na výzkum a vývoj	
116 363	117 554	118 810	120 124	121 765	121 219	122 901	124 491	125 246	Registrované subjekty (stav k 31. 12.)	
11 322	10 419	10 764	11 428	11 635	11 783	12 462	⁸⁾ 13 351	.	Produkce zemědělského odvětví	
44 847	46 321	47 944	48 260	49 598	49 055	47 966	47 655	47 897	Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾	
10 807	12 366	11 168	9 905	11 180	13 174	15 469	18 846	23 369	Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾	
996	1 096	1 224	1 136	1 671	1 724	1 568	1 622	1 847	Dokončené byty	
359,7	413,4	443,7	468,3	467,7	480,5	322,3	351,3	503,9	Hosté v hromadných ubyt. zařízeních	
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)										
270 881	270 566	270 348	270 150	270 081	270 000	269 898	269 764	269 619	Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	
196 335	195 891	195 227	194 592	194 210	193 644	193 284	192 567	192 008	z toho orná půda	
181 014	181 330	181 552	181 761	181 834	181 919	182 024	182 162	182 309	Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)	
134 324	134 532	134 607	134 650	134 744	134 803	134 859	134 941	134 998	z toho: lesní pozemky	
7 457	7 454	7 466	7 463	7 367	7 501	7 404	7 428	7 438	zastavěné plochy a nádvoří	
75,7	77,8	77,3	78,0	79,7	80,2	81,4	81,8	78,8	Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	
114	119	120	131	134	139	144	149	152	Počet čistíren odpadních vod	
3 673	7 983	2 391	1 819	2 337	3 321	3 949	3 076	.	Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele	

⁵⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností⁶⁾ údaje od roku 2011 (2021) navazují na výsledky Sčítání lidu, domů a bytů 2011 (SLDB 2021)⁷⁾ od roku 2013 vlivem zpřesnění dat podle Registru osob nejsou údaje plně srovnatelné s předchozími roky⁸⁾ semidefinitivní údaje⁹⁾ od roku 2012 revidované údaje na základě výsledků šetření MMR

ZKRATKY KRAJŮ A OKRESŮ

Kraje, okresy	Zkratka	Kód	Kraje, okresy	Zkratka	Kód
Hlavní město Praha	PHA	CZ010	Královéhradecký kraj	HKK	CZ052
			Hradec Králové	HK	CZ0521
Středočeský kraj	STČ	CZ020	Jičín	JC	CZ0522
Benešov	BN	CZ0201	Náchod	NA	CZ0523
Beroun	BE	CZ0202	Rychnov nad Kněžnou	RK	CZ0524
Kladno	KD	CZ0203	Trutnov	TU	CZ0525
Kolín	KO	CZ0204			
Kutná Hora	KH	CZ0205	Pardubický kraj	PAK	CZ053
Mělník	ME	CZ0206	Chrudim	CR	CZ0531
Mladá Boleslav	MB	CZ0207	Pardubice	PU	CZ0532
Nymburk	NB	CZ0208	Svitavy	SY	CZ0533
Praha-východ	PY	CZ0209	Ústí nad Orlicí	UO	CZ0534
Praha-západ	PZ	CZ020A			
Příbram	PB	CZ020B	Kraj Vysočina	VYS	CZ063
Rakovník	RA	CZ020C	Havlíčkův Brod	HB	CZ0631
			Jihlava	JI	CZ0632
			Pelhřimov	PE	CZ0633
			Třebíč	TR	CZ0634
			Žďár nad Sázavou	ZR	CZ0635
Jihočeský kraj	JHČ	CZ031			
České Budějovice	CB	CZ0311	Jihomoravský kraj	JHM	CZ064
Český Krumlov	CK	CZ0312	Blansko	BK	CZ0641
Jindřichův Hradec	JH	CZ0313	Brno-město	BM	CZ0642
Písek	PI	CZ0314	Brno-venkov	BI	CZ0643
Prachatice	PT	CZ0315	Břeclav	BV	CZ0644
Strakonice	ST	CZ0316	Hodonín	HO	CZ0645
Tábor	TA	CZ0317	Vyškov	VY	CZ0646
			Znojmo	ZN	CZ0647
Plzeňský kraj	PLK	CZ032			
Domažlice	DO	CZ0321	Olomoucký kraj	OLK	CZ071
Klatovy	KT	CZ0322	Jeseník	JE	CZ0711
Plzeň-město	PM	CZ0323	Olomouc	OC	CZ0712
Plzeň-jih	PJ	CZ0324	Prostějov	PV	CZ0713
Plzeň-sever	PS	CZ0325	Přerov	PR	CZ0714
Rokycany	RO	CZ0326	Šumperk	SU	CZ0715
Tachov	TC	CZ0327			
Karlovarský kraj	KVK	CZ041	Zlínský kraj	ZLK	CZ072
Cheb	CH	CZ0411	Kroměříž	KM	CZ0721
Karlovy Vary	KV	CZ0412	Uherské Hradiště	UH	CZ0722
Sokolov	SO	CZ0413	Vsetín	VS	CZ0723
			Zlín	ZL	CZ0724
Ústecký kraj	ULK	CZ042			
Děčín	DC	CZ0421	Moravskoslezský kraj	MSK	CZ080
Chomutov	CV	CZ0422	Bruntál	BR	CZ0801
Litoměřice	LT	CZ0423	Frýdek-Místek	FM	CZ0802
Louny	LN	CZ0424	Karviná	KI	CZ0803
Most	MO	CZ0425	Nový Jičín	NJ	CZ0804
Teplice	TP	CZ0426	Opava	OP	CZ0805
Ústí nad Labem	UL	CZ0427	Ostrava-město	OV	CZ0806
Liberecký kraj	LBK	CZ051			
Česká Lípa	CL	CZ0511			
Jablonec nad Nisou	JN	CZ0512			
Liberec	LI	CZ0513			
Semily	SM	CZ0514			

